

Τοῦ σοφωτάτου

ΦΙΛΗ ΣΤΙΧΟΙ

ΙΑΜΒΙΚΟΙ

ΠΕΡΙ ΖΩΩΝ ΙΔΙΟΤΗΤΟΣ,

μετὰ προσθήκης

ΙΩΑΧ. ΤΟΥ ΚΑΜΕΡΑΡΙΑΔΟΥ.

Sapientissimi

PHILE VERSVS

IAMBICI

De Animalium proprietate, cum Auctario IOACH. CAMERARII.

Exposita eodem metro versuum Latinorum a GREGOR. BERSMANO *Annæbergensi.*

Ex Typographeo H. Commelini,

CIↃ IↃ XCVI.

Illustriss. ac generosiss. Principi

DN. FRIDERICO IIII. COMITI PALATINO AD RHENVM, S. ROMANI

Imperij Archidapifero & Electori, Duci Bauariæ, &c. Domino suo clementiss.

LVCANVM, inter sui temporis poetas, & versuum concinnitate, & sono carminis excelluisse adeo illum quidem existimant, vt orationis elegantia coæuos facile superaret omnes: tametsi, quod ad natiuam Latini sermonis puritatem, & veram poetæ laudem atque præstantiam attinet, nequaquam cum felicioris seculi poetis, minime vero cum Maronis maiestate putetur conferendus. Huius cum aliæ memorantur γνῶμαι insignes; quarum nimirum ætatis illius oratio, non sine affectatione quadam, ferax & plena; tum hæc in primis:

Iuppiter est, quodcunque vides, quocunque moueris.

Ita enim se res habet, vt, quoquo te, secundum versus huius sententiam, vertens, oculos circumferas, tota hæc rerum vniuersitas, cum structuræ admirabilis artificio ac pulchritudine, tum partium singularum distributione atque ordine, theatrum sit ac testimonium Dei opificis atque architecti euiden-

 tissimum

tissimum. Etsi autem, in hac mentis & oculorum nostrorum caligine, natura rerum penitus perspici nequit, quod ipsarum causæ contemplantibus minime sint obuiæ atque expositæ: tamen qualiscunque etiam operum tam mirabilium adspectio consideratioque attestatur, quod Virgilius quoque affirmauit;

——— Deum ire per omnes
Terrasque, tractusque maris, cælumque profundum.

Hoc ita esse, etiam de Apostoli testimonio manifestum fieri potest, cum ad Romanos inquit: τὰ γὰρ ἀόρατα θεοῦ, ἀπὸ κτίσεως κόσμου τοῖς ποιήμασι νοούμενα καθορᾶται, ἥ τε ἀΐδιος αὐτοῦ δύναμις, καὶ θειότης. Quæ cum ita sint, quis non videt merito gratiam deberi iis, qui naturæ obscuritatem euoluentes, impressa in hac ipsa Dei opificis vestigia persecuti sunt, aliisque prodiderũt? Quæ tametsi illa quidem magis in orbe supremo, in quo infixi sunt ignes sempiterni, & veluti oculi mundi inhærent; quæ sidera vocamus & stellas; cum propter fulgorem illarum, tum motuum harmoniam eminent & apparent: maxime vero in μικροκόσμῳ, homine inquam, quem ad imaginem Dei conditum, velut exemplar quoddam artificii diuini, & archetypi conditoris, recte dixeris, intuentium oculis sese offerunt: tamen in illo etiam animantium genere, quod ἄλογον Greci nuncuparunt, siue quod rationis, siue quæ huius interpres est orationis, siue potius quod vtriusque careret vsura, admodum sunt conspicua. Quis enim (vt Orphei quoque versum huc assumam,

ἴχνια καὶ χεῖρα στιβαρὴν κρατεροῖο θεοῖο,

non agnoscit, siue genera animantium varia, siue

formas,

formas, siue naturā, siue partes, siue generationē, siue denique motum & functiones, quę omniū superāt admirationē, contēpletur, atque ad animū paullo accuratius reuocet? Quarū differentias vt vnā saltem atque alteram attingā, videas animantium alias, vt Cicero scripsit, coriis tectas, alias villis vestitas, alias spinis hirsutas: pluma alias, alias squama obductas, alias esse cornibus armatas, alias habere effugia pēnarum. Item, quod idem ait, alia animalia gradiendo, alia serpendo ad pastū accedunt, alia volando, alia nando. De quibus nunc quidē plura disserere, etsi ab operis huius argumēto nequaquam fuerit alienum: tamē, quod explicari singula breuiter nequeant, satius duximus cognitionis huius cupidum remittere ad eos, qui ex professo de his tradidere. Quorū [illegible] mero facile princeps est Aristoteles, cuius de [illegible] animalium libros adeo arrisisse Alexādro Magno accepimus, vt philosopho præmiū laboris persolueret talēta 800, h.e. coronatorū aureorū millia quadringēta octoginta, secundum quorundā cōputationem. Cum autem in natura animantium inprimis admirabilia sint virtutū simulacra, nō vsu quidē & exercitatione ab ipsis cōparatarum, multo minus mentis iudicio acquisitarū; quarū illæ ἠθικὴ nominantur philosophis, hæ vero διανοητικὴ; sed a natura omnium parente insitarum: harum consideratione cōmoti cum alii non contemnendæ auctoritatis philosophi, tum inprimis scriptor elegans & prudens Plutarchus, brutis animantibus rationis humanæ particulam tribuere non detrectarunt. Et extat huius commentarius, quem inscripsit titulo περὶ τοῦ τὰ ἄλογα λόγῳ χρῆσθαι: itemque alter, cui titulum fecit

πότερα τῶν ζώων φρονιμώτερα, τὰ χερσαῖα, ἢ τὰ ἔνυδρα; Et in promptu sunt de hoc argumento disputationes multorum; quibus tamen nequaquam ego hoc effici arbitror, quod illi volunt, imaginem illam & similitudinem humanæ prudentiæ, fortitudinis, clementiæ, ingenii, & solertiæ, quę contemplantibus est obuia, non in magnis duntaxat, sed minutissimis quoque bestiis, euincere, id quod dubium controuersumque est, veram scilicet rationem & intelligentiam illis inesse. Hoc sane negari non potest, quod res loquitur, multa homines a brutis edoctos esse, inque his plurima omnium officiorum suppeditari nobis exempla, ad conformandos mores, atque instituendas vitæ actiones idonea. Atque de his vt prius dicam, vel potius repetam partim ab aliis, Plinio præsertim & Plutarcho, partim a me ipso ante commemorata, τὰ αὐτὰ περὶ τῶν αὐτῶν λέγων more Socratico; quis est tam demens, tamque parum de se cogitans, qui, cum bestias aduertat, se, vitam, corpusque tueri, ac declinare ea quæ nocitura ipsis videntur, omniaque quæ sunt ad viuendum necessaria inquirere & parare; non excitetur ad cõsimilem curam atque contentionem acquirendi sibi suisque ea quæ ad vitæ vsum pertinent, &, quacunque ope possit, propulsandi omnem vim atque iniuriam a suo eorũque quos genuit, corpore, capite, atque vita? Vt enim maiorum gentium animalia nunc missa faciam, cui ignota est alitis domesticæ, cuius παραβολῇ etiam filius Dei vtitur, gallinę inquam, erga tenellam pullitiem caritas ac curæ solicitudo; proque hac aduersus impetentes propugnandi audacia? Prædicatur in conseruanda sobole perdicum solertia; quæ pullos per

ætatem

ætatem ad auolandum nondum satis veloces, supino in terram decubitu docent venatorum oculos fallere, gleba corpori, integumenti vice superingesta; quo facto, matres ipsæ venatorem, coloris similitudine deceptum, alio auertunt, variis se circumagentes ludificationibus, ac impedite, quasi volando sint defessæ, obuolitantes, tantumque se non deficere cursu simulantes, ac quasi captarum speciem tantisper præ se ferentes, donec a pullitie sua hostem procul abducant. Tum vero pleno sese volatu, tanquam receptis nouis viribus, proripiunt. Quis hunc solertis consilii, & salutaris astutiæ plenum amorem, non admiretur? Mirabilem certe, nisi non minori admiratione digna sint, quæ de leporibus narrantur. Ii nanque se in latibula recepturi, catulos suos alium alio transferunt, variorum locorum, sæpe etiam iugeri interuallo dissitos, atque a se inuicem deiūctos; non aliam illos quidem ob causam, quam vt, si vel hominem, vel canem per ea loca vagari euenerit, in idem vniuersi capturæ discrimen, vitæque periculum non adducantur, Quo facto, ipsi paulo post decursu multiplici hinc inde impressis vestigiis, quibus venatorum indaginem, & canum eludant sagacitatem, saltu tandem ingenti vno atque altero in sua se subducunt cubilia. Atque hæc de Leporibus prodita accepimus: quorum solertia non inferior est erinaceorum in custodiendis tuendisque se suisque dexteritas ac circūspectio, quæ etiā prouerbio locū fecit:

Πόλλ' οἶδ' ἀλώπηξ, ἀλλ' ἐχῖνος ἓν μέγα,

h. e. *Ars multa vulpi est, vna echino maxima.*

vulpecula enim ipsum persequente, iam iamque imminente, intra aculeorum suorum spinas, quę ca-

stanęę seu nucis pineę, calyce suo inuolutæ, referũt similitudinem, sese agglomerat: atque ita acutis vndique in orbem horridis circuntectus spiculis,

κεῖται, θιγεῖν τι καὶ δακεῖν ἀμήχανος.

sed admirabilior est eiusdem pro catulis solicitudo ac prouidentia. His enim victum procuraturus, vindemiæ tempore in vineas clam irrepit, pedibusque botrorum acinos decutit, quos corporis rotatione aculeis suis confixos excipit, iisque onustus tandem se in speluncam recipit. Qui hæc literis prodidit grauis & idoneus testis Plutarchus, meminisse se scribit, omnibus qui tum aderant adspectãtibus, erinaceum ad hunc modũ acinis onustũ, præbere botri reptantis ingredientisque speciem. Postquam vero lustrum quod habet, cum hac acinorũ sarcina ingressus est, prædã proli distribuit; quam partim ex se statim decerpendam illi suppeditat, partim catulis condẽdam subministrat. Idem piris pomisque, vbi maturuerũt, facere cõsueuit. Dignum memoratu est, quod de latibulo siue cubili eiusdem proditum memoriæ est; id cum duos habeat meatus, instar faucium, ad Boream alterũ, alterũ ad Notũ conuersos, eos alternis, prout cæli imminentem mutationem, & futuros venti aduersi flatus præsentit, vel obstruere assolet, vel aperire. Hoc cum Cyzicenus quidã animaduertisset, nomen sibi & famam inde peperit, tempestates præsagientis, siderumque instructi scientia. Sed prolixior sum, quã opus erat, in φιλοστοργίᾳ h. e. amore & cura animantium erga fetus suos referenda: præsertim cum huius exempla satis multa a Phile ipso recenseantur. Venio igitur nunc ad aliarum, quæ a bestiis similiter nobis suppeditantur, virtutum effigies

ſigies ac ſimulacra. Quis eſt ingenio tam ignauo & inerti, animoque prorſus remiſſo ac ſegni, qui formicarum contemplatus induſtriam, atque in ſubeundis laboribus alacritatem & tolerantiam, non excitetur ad conſimile in exequendis vitæ muneribus atque officiis ſtudium, curam, & attentionem? Itaque & Solomon, omnium quos Sol vidit regum ſapientiſſimus, hominem ignauum & ſegnem ad formicæ relegat diligentiam atque induſtriam: & Poetarum Plato, ſtudii & laboris illarum aſſiduitatem pulcerrimis expreſſit verſibus ſic canens:

Ac veluti ingentem formica farris aceruum
Cum populant, hyemis memores, tectoque reponunt:
It nigrum campis agmen, prædamque per herbas
Conuectant calle angusto: pars grandia trudunt
Obnixæ frumenta humeris; pars agmina cogunt,
Castigantque moras: opere omnis ſemita feruet.

Ceterum non induſtria modo illarum admirationem mouet: ſed etiam, quod natura vix vllum maximarum pulcerrimarumque rerum ſpectaculum habet tam paruum: quippe in quo, ὥσπερ ἐν σταγόνι καθαρᾶ, πάσης ἔνεστιν ἀρετῆς ἔμφασις, teſte Plutarcho. Amicitiæ enim mutuæque caritatis imago eſt atque argumentum, illa inter ipſas rerum communicatio, & quod altera alteri occurrentes calle anguſto, exoneratæ oneratis de via decedunt, tranſitumque præbent; & quod ſarcinam geſtatu difficiliorem, in plures diſtributam, faciunt leuiorem; & quod conuentus inter ſe celebrent frequentes. Mitto nũc ceteras virtutes in inſectis illis cõſpicuas. Fortitudinis .n. ſimulacrũ exhibet illa in adeũdis laborib. prõtitudo & conſtantia:

constantia;& sunt in iisdem multa frugalitatis, multa prouidentię,multa iustitię argumenta non obscura. Mitto Reipub.inter ipsas probe constitutę beneque moratæ formam; mitto nundinas & emporia, ad deuinciendum se mutuo iure societatis & beneuolentiæ,inter ipsas instituta. Etsi, quæ de Repub. earundem literis tradita leguntur, in apum politia magis quam formicarum eminent. Illæ enim regem sibi deligere perhibentur, & corporis proceritate, & formæ præstantia ceteris antecellentem. Quo, vt poeta cecinit,

——— incolumi,mens omnibus vna est:

Eodemque,vt idem retulit,

Amisso,rupere fidem, constructaque mella
Diripuere ipsæ,& crates soluere fauorum,

& quæ deinceps memorantur. In harum rerum considerationem summos,infimos,& mediocres incumbere certe operæ precium fuerit. Quis enim procerum non admoneatur clementiæ ac moderationis, cum regem apum aculeo quidem armatum esse audit, minime vero eum quidem illo vti ad offendendos lædendosque subditos, immo ad defendendos potius, ac protegendos: sicut Apostolus de vniuerso genere magistratus verba faciẽs, τὴν ἄρχοντα, inquit,gestare gladium,cum Dei minister sit,ad irrogandas pœnas iis qui malefaciunt? Quis vero subditorum non excitetur ad colendum obsequio ac prosequendum reuerentia magistratum, si earũdem erga regem consideret subiectionis obseruantiam, & obœdientiæ morigerationem? Quem non modo extra alueolos progressum stipatu regio circundant, sed etiam forte amissum solicite indagando perquirunt,

runt, odoratuque ſagaci perſequuntur; quem nimirum, cum aut annis marcet, aut volando defeſſus eſt, ſuis ipſæ corporibus ſublatum baiulant. Quid? quod eodem fatis functo, non iam foris ad paſtum prodeunt, ſed cadauer eius mæſtæ circumſtantes, funus extra aluearia deducunt, terræque mandant? Atque, vt rem in pauca conferam, omnino Reſpub. illarum, in tanta ciuium multitudine, atque officiorum varietate, pace conſentiens mirifica, ac concordia ſtabilita incredibili, ſuffultaque amore & beneuolentia, omnium ſuperat admirationem. Sed nimis longum fuerit, hiſtorias ſingulorum animalium proſequi. itaque vt modi potius a me quam copiæ habeatur ratio, de ceteris, nudis duntaxat rebus agam, vt Naſonis verbis loquar. Diſciplinam domeſticam, curamque rei familiaris commendat nobis galli gallinacei vigilãtia, ac pro vxoribus ſuis ſolicitudo mirifica. Pietatem erga parentes nos docet ciconia, alens ſuos, fouens atque ſuſtentans. Fidem, amicitiam, & animi grati memoriam nobis inſinuat canum erga heros fidelitas. Humanitatem ac liberalitatem ſubiicit oſſifragæ in pullos aquilæ benignitas ac beneficentia: iuſtitiam, apum moderatio, quæ ex floribus, illud quidem quod dulce eſt, deliment atque depaſcuntur, nullum autem fructibus ipſis damnum dant. Fortitudinis exemplum eſt, non modo leonis animus inuictus, ſed reguli quoque, inter auiculas minimi, cum aquila pugna, deque imperio certamen: Temperantiæ, genus belluarum vniuerſum, neque plus cibi capientium, quam corporis requirit ſuſtentatio, neque ſomno indulgentium præter naturæ neceſſitatem. Coniuges ad caſtitatem

hortantur

hortãtur colũbæ ac turtures, ius matrimonii singulari colentes religione ac fide; adeo prorsus, vt nec mas nec femina, cubile attingant alienum: aut morte diuulsam coniugii societatem nuptiis instaurent secundis. Quid cornices memorem, quæ defuncto marito, non vnum atque alterum annum, sed nouem hominum ætates, viduæ perseuerant? In elephantis tãta perhibetur esse castitas, vt, quam semel coitu impleuerint, eam contrectare iterum abhorreant. Denique ad φιλανθρωπίαν, ac colendam inter homines societatẽ, nos inuitat animãtium omnium mutua inter se caritas ac beneuolentia, cum nullum eorum tã immane sit, vt in sui generis bestias sæuiat ac grassetur. Quapropter Iuuenalis sui seculi hominibus μισανθρωπίαν exprobrans, bestiarum inprimis, ad hoc argumentum, exemplo vsus est: cuius versus propter singularem venustatem huc adscribere operæprecium duximus. Sic autem ille:

Sed iam serpentum maior concordia, parcit
Cognatis maculis similis fera. quando leoni
Fortior eripuit vitam leo? quo nemore vnquam
Expirauit aper maioris dentibus apri?
Indica tigris agit rabida cum tigride pacem
Perpetuam: sæuis inter se conuenit vrsis.

quæ quidem exempla vtinam sibi nostra ætate proponant, οὐκ ἀνθρωπίνως, οὐδὲ θηριωδῶς, ἀλλὰ κατὰ τὸν τρόπον τοῦ πατρὸς αὐτῶν, qui secundum Euangelistam, ἀνθρωποκτόνος ἦν ἀπ' ἀρχῆς, vastatione Ecclesiæ, scholarũ, ac Reipub. πάνυ διαβολικῶς μαινόμενοι. De quibus in præsentia instituere querelas, huius instituti non est, cum præsertim, si Horatio credimus, nihil proficiant tristes querimoniæ,

Si non

Si non supplicio culpa reciditur.

Atque hęc hactenus de virtutum & officiorum simulacris, quæ in brutis nobis proponũtur, breuiter attigisse satis sit: neque enim plura nũc persequi libet, cum in promptu sint pœne innumera, neque vlla fere vitæ humanæ pars sit, quæ non actionum honestarum exempla hinc mutuari possit. Venio igitur nunc ad alterum genus virtutum, in quibus ingenii apparet solertia ac præstantia quædam, quod arte cõtineantur & scientia, Aristoteli διανοητικαὶ sunt: nam & de his nonnihil commemorandum est, vt comprobetur quod paulo ante dictum fuit, multa homines a brutis discendo percepisse. Hoc ita se habere planum fieri potest, non modo de iis artibus, quæ mechanicæ vulgo appellantur, ac manu exercentur; sed etiam de ceteris, quæ & sunt ac perhibentur ingenuæ & liberales. De quibus prius expositurus ad pręsentis argumenti institutum pertinentia, initium faciam ab arte Medicinæ, artiũ omnium, teste Hippocrate, præclarissima. Iam certum est animantes in multis medendi partibus extitisse hominibus magistros ac doctores, monstratis herbis ad medicãdum vtilibus & salutaribus: id quod de plurimarũ exemplis demonstrari in promptu est; sed nunc satis fuerit vnum atque alterum retulisse. Atque in harum numero primum occurrit Dictamnus herba, extrahendis sagittis vtilis; & Maronis quoq; elogio, apud quem Venus Æneæ filio illa medetur, nobilitata. Hanc ceruos nobis monstrasse perhibent, eandẽque in Creta insula, capras syluestres telo percussas persequi, ad eiiciendum e corpore spicula, Aristoteles prodidit, atque ex eodem his pulcerrimis versibus poeta retulit:

His

Hic Venus indigno nati concussa dolore,
Dictamnum genitrix Cretaea carpit ab Ida,
Puberibus caulem foliis, & flore comantem
Purpureo; non illa feris incognita capris
Gramina, cum tergo volucres haesere sagittae,

& quae deinceps sequuntur. Rutę porro contra venena efficacitatem mustela ostendit; quę dimicatura cum serpentibus, eam comedit, non ignara illius odorem his esse infestum. Chelidonię vsum medendis oculis accommodatum, quae nomen plantae illi fecere, hirundines primum prodiderunt, afflictis pullorum oculis ea medentes: Hieracii, accipitres, quos aiunt herbam illam pede scalpere, & emanantem inde lacrymam in oculos transferre, ad abstergendas eorum nubeculas. Marathri siue feniculi virtutem homines ab anguibus edoctos esse, non temere existimatur, postquam vidissent illos, hyberna latebra visu obscurato, sese herbae huic affricare, eademque oculos inunctos refouere. Ciconias origano, canes gramine, quod inde & Dens canis, & Canaria appellatur, deglutito; edera apros; vrsos formicarum esu, sibi in morbis mederi, non est obscurum. Enematum vsum ab Ibi, nota Ægyptiis aue, ad medicos peruenisse Plinius scripsit; tradens volucrem illam rostri aduncitate per eam se partem proluere, qua reddi ciborum onera maxime salubre est: cum columbi, turtures, gallinaceumque genus vniuersum, humorum sibi sarcinam leuēt parietaria. Quid? quod inuentae phlebotomiae beneficium Hippopotamo, Nili fluminis equo incolae, acceptum fertur? Is enim, cum & natura sit gulosus, & assidua satietate obesus, quotiescunque se sanguinis copia grauari sentit,

sentit, ad acutiores ripæ cannas affricto femore, venam sibi pertundit, sanguinisque profluuio, corpus alioqui morbis obnoxium exonerat: plagamq; rursus, cum par est, volutato per crassum & obstruentem limum corpore, obducit. Non debeo his commemorandis esse prolixior, ne actum agere videar, quod veteri verbo vetamur; præsertim cum & istorum pleraque, & complura alia medicinæ a mutis animalibus repertæ exempla, in sequenti commentario exponantur. Et vero properandum nobis est ad alias quoque artes, quas eorundem doctorum debemus magisterio. Iam quis ignorat, luscinias cantrices esse suaues, & perfecta Musicę scientia sonum edere modulatum, tam scite & concinne illum quidem, vt vix eum tot Musicis tormentis humana possit ęmulari industria. Vnde natum existimatur vt lusciniæ cantum effingere prædicent eum, qui numerose cantillat. Nunc enim (vt Plinii verbis vtar) continuo ille spiritu trahitur in longum, nunc variatur inflexo, nunc distinguitur conciso, copulatur intorto, promittitur reuocato, infuscatur ex inopinato: interdum & secum ipsa murmurat: plenus, grauis, acutus, creber, extentus, vbi visum est vibrans, summus, medius, imus. Neque est quod quispiam dubitet, sonum hunc artis esse: siquidem plures singulis sunt cantus, nec iidem omnibus, sed sui cuique. Certant inter se, palamque animosa contentio est. Victa sæpenumero vitam morte finit, spiritu prius deficiente, quam cantu. Meditantur aliæ iuniores; versusque, quos imitentur, accipiunt. Audit discipula intentione magna, & reddit, vicibusque reticent. Intelligitur emendatæ correctio, & in docẽte quædam

repre-

repræhensio. Hæc ille. Mitto nunc Opticen, mitto Arithmeticen, mitto denique Geometricē, quarum artium non rudimenta duntaxat, sed documenta etiam singularia, cum in terrestribus, tum in aquaticis animalibus esse in promtu, Plutarchus idoneis docuit exemplis: vereor enim ne modū excedat hęc commemoratio. Itaque confero me ad astrorum sciētiam & præcipue eam, quam, propter prędictiones & præsensiones rerum futurarum, προγνωστικὸν δὲ ἀστρονομίας nominarunt. Iam, præsagia tempestatū ab animantium indiciis manasse plurima nemini puto esse incognitum: docente scilicet nos obseruatione quotidiana, aeris mutationem denunciari ab agnis & arietibus, petulco cornu ludentibus, blandeque coniscantibus, vt Lucretii verbis loquar, ac pedibus in aerem sublatis, crebro subsultu lasciuientibus. Eandem portendere existimantur boues, contra pilum se lambētes, ac repetito subinde mugitu aerem implentes, cęlumque olfactantes: eandem turpes quoque & ignaui porci, cum alienos sibi manipulos feni lacerant. Immo non formicas, non talpas, non vermes terrenos, huiusmodi præsagiorum ignaros esse, congruentibus obseruationibus deprehensum est. Quid denique ranarum pręter solitum coaxatio portendat, nemini est obscurum. Pisces, si ludibundis emergāt subsultibus, corpusque paululum aquis exerere cernantur, pluuias prędicunt. Delphini vero tranquillo mari lasciuientes, imminentem tempestatem ac procellam manifesto produnt indicio: iidem, illo turbato, aquam spargētes, tranquillitatem significant. Atque in hoc genere animantium, prope miraculi simile est, quod de thynno proditum

accepimus,

accepimus, eum æquinoctia præsentire & solstitia, adeoque hominem docere, vt nihil ei opus sit obseruationibus astrologicis. Vbicunque enim locorum hyberno præoccupatur solstitio, istic hæret intrepidus, ad æquinoctium vsque ibidem commoratus. Quam vero, in hoc ipso præsagiendi genere, mira est auium supra reliqua bruta sagacitas? Notum est ex Marone, quid in aere portendant,

Cum medio celeres reuolant ex æquore mergi,
Clamoremque ferunt ad litora: cumque marinæ
In sicco ludunt fulicæ: notasque paludes
Deserit, atque altam supra volat ardea nubem.

Neque vero (vt anseres prætercam & anates, atque innumeras alias tempestatum aues præsagas) obscura sunt coruorum prognostica, quoties scilicet, vt rursus cum Marone loquar,

——— e pastu discedens agmine magno,
Coruorum increpuit densis exercitus alis:

aut, cum iidem

———liquidas presso ter gutture voces
Aut quater ingeminant, & sæpe cubilibus altis,
Nescio qua præter solitum dulcedine læti,
Inter se foliis strepitant.

Ac constat, alitem hanc, quod præ cæteris futura prędicere existimaretur, Apollini olim consecratam fuisse: quippe a qua voces quatuor & sexaginta sono discrepãtes edi proditum est, ex quibus diuinandi periti auguria atque auspicia frequentius, quam ex cuiuscumque alterius auis garritu capere consueuerunt. Sed diuinationem hanc auspiciorum auguriorumque, quam Græci vna nomenclatione complectentes, οἰωνιστικὴν, appellarunt, de industria nunc

prætermitto: ſicut & ςρατηγικὴν, & ἀρχιτεκτονικὴν, & alia nõnulla huius generis artiũ ſimulacra in brutis manifeſta: ne dicendi promtitudo legentibus pariat faſtidium. Vnicum hoc prioribus adiiciam, quod de gruibus proditum accepimus, eas ſcilicet, ſilentio per ſublime volantes, ſerenitatem: clangoſa autem voce obſtrepentes ac diſſipatas, contrariam τοῦ περιέχοντος κατάστασιν denunciare. Quis vero non miretur, quod ab Ariſtotele de iiſdem animaduerſum, ſicut pleraque alia, Cicero retulit? Grues nempe, cum loca calidiora petentes maria tranſmittunt, trianguli formam efficere. Eius autem ſummo angulo, aër ab iis aduerſus pellitur: deinde ſenſim ab vtroque latere, tanquam remis, ita pennis, curſus auium leuatur. Baſis autem trianguli, quam grues efficiunt, ea tanquam a puppi ventis adiuuatur, hæque in tergo præuolantium colla & capita reponunt. Quod quia ipſe dux facere non poteſt, quia non habet vbi nitatur, reuolat, vt ipſe quoque quieſcat. In eius locum ſuccedit ex iis quæ acquieuerunt, eaque viciſſitudo in omni curſu conſeruatur. Hæc Cicero, & id genus alia non pauca. Sed verboſior ſum, quam inſtitueram; breuior certe, quam argumenti huius amplitudo poſtulat; quæ facit, vt mihi in preſentia non tam copia in dicendo, quam modus quærendus ſit. Itaque, vbi de eo quoque artium genere, quod reliquum eſt, hoc eſt, περὶ τῶν μηχανικῶν, vnum atque alterum, ad comprobandum id quod eſt propoſitum, ſubiecero exemplum, huius expoſitionis, quæ opinione mea longius prouecta eſt, finem faciam. Atque de illis cogitanti in mentem venit, quod Democritum dixiſſe

perhibent.

perhibent, animalium nos summis in rebus esse discipulos, aranearum quidem texēdo sarciendoque, hirundinum ædificando: suauium vero illorum cygni lusciniæque in modulando carmine & voce fingenda. Sed de Musica paulo ante meminimus: nunc igitur de prioribus videamus. Iam, vt de araneolis prius dicam, quis potest non mirari illorum in texendo machinationem atque solertiam, qua non minus lanificii præside Minerua valere conspiciuntur? Quæ res fortasse fabulæ occasionem præbuit, de artificii illius inter Arachnen puellam & Palladem certamine, quod Ouidius luculento carmine prosecutus est. Est enim in Arachnes nomenclatione Græca, significatio araneæ. Ac videamus, quæ a texendi artificibus fiunt omnia, ab araneis singula fieri & vniuersa: siquidem illorum more, & subtegmina circinato orbe annectūt, & stamina tereti & æquabili filo deducunt, maculasque paribus interuallis, sed subinde ex angusto crescētibus ac dilatatis, indissolubili nodo implicant: vt & centrum more Geometrico seruent, idque velut circino circunducant, & circunscriptionē (περιφέρειαν hāc Græci vocant) exacte definiant, neq; Euclidis ad hæc requirant operam, Geometricis rationibus eruditi. Quid? quod mediū illud reticuli pūctum occupātes, ex inopinato obseruāt, & muscas, & id genus alia animalcula, si qua inciderint; quæ contractis cassibus irretita arripiunt, irretita arreptaque conficiunt? Vnde & aucupes & venatores idem de auibus atque feris experiri cœperunt. Fabulosa hæc procul dubio fando viderentur, nisi quę a me relata sunt, quotidie in oculos incurrerent. Neque vero texendi

ſolummodo artificio textoribus, linteonibus, limbolariis, & acupictoribus, tanquam magiſtri quidam præeunt, ſed & ſarciendi arte inſtructi ſunt. Si quid enim ex tela illorum ſubtili admodum, & vndequaque filo tenuiſſimo ducta ſuſtentata ac pendente, ancillarum in ædibus diligentia excuſſerit, aut caſus aliquis abruperit, id reſarciendo illico inſtaurant, multoque labore retexendo integrum præſtant. Sed hæc hactenus de araneis. Quanta vero auium eſt in extruendis nidis induſtria? Tanta profecto, vt omnium illa quidem latomorum & fabrorum ſuperet machinationem & ſolertiam. Vnde in prouerbii conſuetudinem abiit: Scire omnia homines, & aſſequi, præterquam auibus nidos conſtruere. Videre enim eſt hos intus lana, pluma, & id genus aliis rebus mollibus, inſtar culcitræ extructos, ac pullis ſubſtratos. Cumque præ ceteris hirundinum facta ſit mentio, cui non in earum cunabulis, præter materiam, quæ luto paleiſque & interiecto ſtramine congeſta eſt, ac mollibus plumis flocciſque, ad tepefacienda oua, conſtrata, conſideratione digna videtur figura ipſa, ſphærica nimirum, quæ rotunditate ſua & capacior eſt, & firmior, & occurſantium iniuriæ minus expoſita? Sed de his quoque hactenus. Iam vero, & arma polire, & hoſtem ex inſidiis adoriri, apri & rhinoceros nos docuerunt, illi quidem dentes ſuos, hic vero cornu ad pugnam acuendo. cumque perpetuum ipſi cum elephanto bellum intercedat, non aliam illius partem, quantum quidem in promtu eſt, ictu apperit, quam ventrem; quod non ignoret, ſua hunc mollitie omnium maxime vulneri eſſe peruium. Quid de Ichneumone dicam, cuius aduerſus

croco-

crocodilum accinctus & apparatus, luto se conspergentis, ac tanquam lorica vndique cingentis, ac munientis, nemini fere est ignotus? Sed abrumpenda mihi est in medio cursu hæc commemoratio, cum multa, præter hactenus exposita, & virtutum nobis maximarum vestigia, & artium vitę humanæ vtilium ac necessariarum rudimenta, in animalibus suppetant. Quæ contemplantes, atque accurate exigentes non modo philosophi, (philosophos autem dico, non eos duntaxat, qui in scholis vulgo hac appellatione veniunt, sed etiam antiquissimum, teste Cicerone, e doctis genus, poetas) non hi igitur modo, cum ad virtutum disciplinam alios exhortantur, animalium vti exemplis consueuere: verum etiam sacrę literę, tanquam vitę ac morum regulas & normam, vel columbarum nobis subiiciunt simplicitatem, vel serpentum proponunt prudentiam: vel ouium mansuetudinem, vel leonis fortitudinem animique firmitatē. Quis enim legendo nō cognouit, multa in Bibliis officia ac functiones, brutorum animalium παραβολαῖς repræsentari? Moyses vir Dei, carmine illo cygneo, quod diuino afflatus spiritu, paullo ante mortem cecinisse perhibetur, solicitudinem Iehouæ pro populo Israelitico, expressit comparatione aquilæ grauissima: vt aquila (inquiens) excitat pullitiem suam, pullis suis incubat, expandit alas suas, assumit eam, portat eam super alas suas: & quæ deinceps sequuntur. Esaias propheta contra eidem populo animum erga Deum exprobrans ferum & ingratum, cum ad bouem & asinum ablegat, dominorum suorum non modo notitiam habentes, sed & amore illos complectentes; Agnoscit, inquiens, bos

herum ſuum, & aſin[illegible] præſepe domini ſui. Iſraelitę non nouerunt; populus meus non animaduertit. Boum quoque mentione apud Ioannem Euangeliſtam, quod Auguſtino videtur, indicantur diſpenſantes ſacram ſcripturam Prophetæ & Apoſtoli, nõ aliam illi quidem ob cauſam, quam quod, boum inſtar, animos noſtros arando excolunt, inque iis doctrinam verbi diuini diſſeminent. Itaque, & Prouerbiorum auctor, rex Iſraelitarum potentiſſimus ac ſapientiſſimus Solomon, & gentium Apoſtolus D. Paullus, vetãt obligari os boui triturãti. Adde, quod ſacra Biblia non vno in loco doctores atque præcones Euangelii Canes nominant: & Eccleſia ipſa Columbę nomine in iiſdem honeſtatur. In cuius mentionem cum quaſi curſu ſuo deuoluta ſit hæc narratio, non inconſentaneum duximus, huic ſermoni colophonem imponere imagine illius in halcyone nobis propoſita, quæ a Philippo Melanchthone communi præceptore, in epiſtola quadam eſt expoſita. Atque conſtat, auiculam illam paullo ampliorem paſſere, ſeptem ante brumam diebus nidum facere, totidemque ſequentibus extructo parere. Cumque & nidus ipſe figura ſua, & ſtructuræ modo, ac firmitudine, ſituque loci admirationem habeat: tum illud non minori admiratione dignum eſt, quod volucris illa aſperrimo anni tempore ouis incubans, pullos excludit, mari, quod fetificanti hoſpitium præbet, per eos dies placido & nauigabili, vt auis hoſpitæ nidus, neque ventorum ſæuitia quaſſetur, neque vndis obruatur. Itaque tranquillitatem illam maris circa id tempus, & ventorum quaſi inducias, dies halcyonios appellari non eſt obſcurum, quos &

qui

qui maria nauigant, non ignorant. Hanc auiculæ istius historiam, summus vir ille, ac Germaniæ ornamentum singulare, cuius nomen apud omnes bonos est ἐν εὐλογίᾳ, in epistola quadam nuncupatoria ad illustriss. & nunquam satis laudatæ memoriæ Pr. VII. virum Mauricium, Ducem Saxoniæ, P.P. imaginem esse scribit Ecclesiæ nidificantis, tanquam in mari, in magnis & turbulentis imperiis, In quibus aliquantisper Deus & domicilium, tanquam nidum, & tranquillitatem mediocrem piis studiis concedit, vt propagari Euangelium possit. Absque his enim velut induciis foret, (quas immensa Dei bonitas interdum aliquas propter Ecclesiam concedit, fluctibus scilicet maris aliquantisper sedatis, ne fetificantem impediant halcyonem) neque spargi vox Euangelii, neque erudiri adolescentia, neque cœtus hominum possent coalescere. Atque hæc fere, ornamentum illud Europæ singulare, & Ecclesiæ Christi Iesu, ac doctrinæ eruditæ lumen præcipuum, quem iterum honoris causa nomino, Philippus Melanchthon, quę nos in pauciora contrahere breuitatis studio voluimus. Verum enimuero finis tandem huius commemorationis faciendus est, quam pręter opinionem meam huc vsq; produxit argumentum opusculi huius περὶ ζώων ἰδιότητος inscripti, quod explicando animalium naturam, cum proprietatum illarum, quæ hactenus a me indicatæ sunt, attingit nonnullas, & pręter has alia complura exponit: tum non pauca continet ad artem medicinæ pertinentia: συμπάθειαν insuper καὶ ἀντιπάθειαν, hoc est, coniunctionem atque concordiam animantium quorundam, eorundemque discordiam atque

diſcrepantiam ſubiicit: non indigna illa quidem liberali cognitione, & quidem hæc omnia verſibus expoſita Iambicis ſenariis. Quos cum, de voluntate & conſilio preceptoris mei, magni illius Ioachimi, ante aliquot annos metro Latino redditos, obtuliſſē laudatiſs. memoriæ Principi Auguſto, Duci Saxoniæ, Romanis Imperatoribus creādis principi ſeptēviro; eorundem nunc recenſionem, ac δευτέρας φροντίδας, quæ Græcorum prouerbio perhibentur σοφώτερας, illuſtriſſ. Elector, Domine clementiſſime, tuæ Celſitudini nuncupādas duxi. Cum enim non ignorem, Excelſ. tuam omni liberalis doctrinæ atque cognitionis ſtudio teneri; tum perſuaſum mihi habeo, eam ab illius quoque, quæ de naturæ eſt obſcuritate, philoſophiæ tractatione non abhorrere: ad quam ſane pertinet hæc ipſa animalium quaſi hiſtoria. A cuius indagatione ſummos olim Reges & Imperatores minime auerſos fuiſſe, teſtatum fieri poteſt, cum de iis, quæ de Alexandro Magno, orbis terrarum Monarcha, paullo ante meminimus; tum, quæ de Seuero Cæſare prodita accepimus. Is enim Oppiano, pro ſingulis verſibus ἁλιευτικῶν, h. e. operis illius, quo piſcium genera, naturam, & capturam proſecutus eſt, ſingulos nummos aureos numerari iuſſit. Qua ſua munificentia, non indigna Imperatore, tantam operi illi præclaro conciliauit dignitatem atque admirationem, vt poetæ illius carmina in hūc vſque diem aurea nominentur. Quid? quod huius quoque opuſculi, quod latina ciuitate donatum C. T. conſecramus, auctor Philes, poema ſuum nuncupauit Michaeli Palæologo, Imperatori Conſtantinopolitano? Quid? quod Arſenius Monembaſiæ

Archie-

Archiepiſcopus, vnicum eiuſdem, quod extabat, exemplar, protritũ iam vetuſtate atque diſſolutum, poſtquam ſua collegiſſet opera atque cõſarcinaſſet, Carolo V. Imperatori (at quanto principi? qui a ſummorum Imperatorum laude & gloria propius aberat, quam a mediocrium) dedicauit? In tantorum igitur procerum quaſi poſſeſſionem, hac lucubratiunculę meæ dedicatione Celſit. tuam adſciſci, nõnihil meo iudicio honorificum tibi fuerit: cum certum ſit, cum Rempub. tum inprimis eccleſiam, non minora etiam ſibi, quam ab illis, quos honoris cauſa nominaui, vel potius maiora policeri merita & beneficia atque recipere ab Excelſ. tua, iampridem votis & precibus omnium bonorum expectata ad gubernationem piam, ſapientem, ſalutarem, & felicem; ad commune totius Germánię præſidium ac defenſionem, ad bonarum literarum patrocinium, ad religionis denique orthodoxæ ſalutem & incolumitatem. Quarum quidem rerum, in hac dum tenera & recenti gubernatione, præclarum edidiſti ſpecimen, cum plurimarum virtutum tirociniis, tum ſingulari erga Academiam tuam benignitate & munificentia; ſubleuatione pręterea liberali ac benefica piorum ac miſerorum exulum, afflictiſſ. hoc ac pæne deſperato, in patria mea, Eccleſiæ Chriſtianæ ſtatu, ad Excelſ. tuam ſicut ad aram & ſacrã ancoram confugientium. Quorum tu profecto, quod res loquitur, cum pauciſſimis aliis Germanię principibus, commune es perfugium, aſylum, atque ἀκρόπολις τῆς σωτηρίας. De quo plura nũc a me cõmemorari non eſt neceſſe. Quod autem ad conuerſionis meæ, tã Senatiorum Phile, quam auctarii Ioachimi, operam attinet,

tinet, de eo iudicium permitto lectori candido & beneuolo; & in primis Excelſitati tuæ, ab hoc quoque ſtudiorum genere minime abhorrenti. Quicunque vero hęc legendo cognoſcere non dedignati fuerint, eos monitos velim, neſcii ne ſint, in metro Græcorum Phile verſuum (in quibus, quod verſibus, quos politicos Grammatici nominarunt, vſuuenire ſolet, nonnunquam ſyllabarum magis numerum, quam metri rationem obſeruatá, erat animaduertere) in illo, inquam, ſi quæ non conſtabant; ea mutata eſſe aliquoties corrigendo ab eo, de cuius hortatu, hunc expoſitionis laborem quaſi vicarium, primum ſuſcepi. Sed & ipſe voculas aliquot, quæ in editione Veneta mendoſe typis deſcriptæ erant, ex Æliano ſanaui: quod haudquaquam vitio mihi verſum iri confido. In metro nihil ipſo mutaui, ne audiendum mihi eſſet illud Naſonis:

Quis tibi, ſæue puer, dedit hoc in carmine iuris?

Quod ſi Ioachimo Græcę Latinæque literaturæ parenti licuit, non idem forte licuerit mihi, qui Ioachimus nō ſum. Et, ſi Eurypylus hoc poſſet, non poſſet Æſopus. De illa autem veteris Muſicæ, poetices inquam, mutatione ac deprauatione, quę paullo ante ruinam præceſſit imperii Græcorum, mihi neſcio quid cogitationum ſuſcipienti, in mentem veniebat, quod ex Platone Cicero retulit; *Muſicorum cantibus mutatis, mutari ciuitatum ſtatus*. Quod vtinam omen a patriæ meæ ceruicibus (quæ in iſto graculorum obſtrepentium & ranarum coaxantium garritu ac vociferatione, non modo veterem illam philomelæ Muſicam dedidicit, ſed pæne ἄμουσος facta eſt) benigne auertat præpotens & miſericors Deus.

Sed

Sed nunc non erat his locus, vt eum Oratio loquar, & fortasse satius fuerit in præsentia, vt eiusdem verbis vtar,

——— *male ominatis Parcere verbis.*

Redeo igitur ad illustriss. Cels. tuam, maiorem in modum, quaque possum ac debeo animi subiectione petens, vt hanc compellationis ac dedicationis meæ confidentiam, cuius auctores laudare possim non contemnendæ auctoritatis viros, eo accipiat animo, quo munuscula huiusmodi literarum a literarum & literatorum amantissimo & beneficentissimo principe accipi decet ac par est: atque conatum hunc qualemcumque studii atq; diligẽtiæ meæ, clementiæ suæ fauore benigne comprobet ac promoueat. Oro autem æternum Deum, patrem Domini nostri Iesu Christi, vt Excels. tuam, rebus omnibus florentem, sub vmbra alarum suarum tueatur, protegat, ac conseruet, suoque sancto spiritu regat ac gubernet, ad consilia sancta & salutaria Reipub. & Ecclesiæ, ad ditioni tuæ subiectorum felicitatem, commoda, atque incrementum, ac doctrinæ eruditæ, atque illibatæ religionis propagationem ac defensionem, per vnigenitum filium suum, θεάνθρωπον, Dominum ac seruatorem nostrum Christum Iesum. Amen.

Illustriss. Cels. tuæ
subiectiss.
Gregorius Bersmanus.

prætermitto: ſicut & γεωμετρικὴν, & ἀρχιτεκτονικὴν, & alia nõnulla huius generis artiũ ſimulacra in brutis manifeſta: ne dicendi promtitudo legentibus pariat faſtidium. Vnicum hoc prioribus adiiciam, quod de gruibus proditum accepimus, eas ſcilicet, ſilentio per ſublime volantes, ſerenitatem: clangoſa autem voce obſtrepentes ac diſſipatas, contrariam τοῦ περιέχοντος κατάστασιν denunciare. Quis vero non miretur, quod ab Ariſtotele de iiſdem animaduerſum, ſicut pleraque alia, Cicero retulit? Grues nempe, cum loca calidiora petentes maria tranſmittunt, trianguli formam efficere. Eius autem ſummo angulo, aër ab iis aduerſus pellitur: deinde ſenſim ab vtroque latere, tanquam remis, ita pennis, curſus auium leuatur. Baſis autem trianguli, quam grues efficiunt, ea tanquam a puppi ventis adiuuatur, hæque in tergo præuolantium colla & capita reponunt. Quod quia ipſe dux facere non poteſt, quia non habet vbi nitatur, reuolat, vt ipſe quoque quieſcat. In eius locum ſuccedit ex iis quæ acquieuerunt, eaque viciſſitudo in omni curſu conſeruatur. Hæc Cicero, & id genus alia non pauca. Sed verboſior ſum, quam inſtitueram; breuior certe, quam argumenti huius amplitudo poſtulat; quæ facit, vt mihi in pręſentia non tam copia in dicendo, quam modus quærendus ſit. Itaque, vbi de eo quoque artium genere, quod reliquum eſt, hoc eſt, περὶ τῶν μηχανικῶν, vnum atque alterum, ad comprobandum id quod eſt propoſitum, ſubiecero exemplum, huius expoſitionis, quæ opinione mea longius prouecta eſt, finem faciam. Atque de illis cogitanti in mentem venit, quod Democritum dixiſſe

perhibent,

perhibent, animalium nos summis in rebus esse discipulos, aranearum quidem texēdo sarciendoque, hirundinum ædificando: suauium vero illorum cygni lusciniæque in modulando carmine & voce fingenda. Sed de Musica paulo ante meminimus: nunc igitur de prioribus videamus. Iam, vt de araneolis prius dicam, quis potest non mirari illorum in texendo machinationem atque solertiam, qua non minus lanificii præside Minerua valere conspiciuntur? Quæ res fortasse fabulæ occasionem præbuit, de artificii illius inter Arachnen puellam & Palladem certamine, quod Ouidius luculento carmine prosecutus est. Est enim in Arachnes nomenclatione Græca, significatio araneæ. Ac videmus, quæ a texendi artificibus fiunt omnia, ab araneis singula fieri & vniuersa: siquidem illorum more, & subtegmina circinato orbe annectūt, & stamina tereti & æquabili filo deducunt, maculasque paribus interuallis, sed subinde ex angusto crescētibus ac dilatatis, indissolubili nodo implicant: vt & centrum more Geometrico seruent, idque velut circino circunducant, & circunscriptionē (περιφέρειαν hāc Græci vocant) exacte definiant, neq; Euclidis ad hæc requirant operam, Geometricis rationibus eruditi. Quid? quod mediū illud reticuli pūctum occupātes, ex inopinato obseruāt, & muscas, & id genus alia animalcula, si qua inciderint; quæ contractis cassibus irretita arripiunt, irretita arreptaque conficiunt? Vnde & aucupes & venatores idem de auibus atque feris experiri cœperunt. Fabulosa hæc pro[...]l dubio fando viderentur, nisi quę a me relata sunt, quotidie in oculos incurrerent. Neque vero texendi

ſolummodo artificio textoribus, linteonibus, limbolariis,& acupictoribus, tanquam magiſtri quidam præeunt, ſed & ſarciendi arte inſtructi ſunt. Si quid enim ex tela illorum ſubtili admodum, & vndequaque filo tenuiſſimo ducta ſuſtentata ac pendente, ancillarum in ædibus diligentia excuſſerit, aut caſus aliquis abruperit, id reſarciendo illico inſtaurant, multoque labore retexendo integrum præſtant. Sed hæc hactenus de araneis. Quanta vero auium eſt in extruendis nidis induſtria? Tanta profecto, vt omnium illa quidem latomorum & fabrorum ſuperet machinationem & ſolertiam. Vnde in prouerbii conſuetudinem abiit: Scire omnia homines,& aſſequi, præterquam auibus nidos conſtruere. Videre enim eſt hos intus lana, pluma, & id genus aliis rebus mollibus, inſtar culcitræ extructos, ac pullis ſubſtratos. Cumque præ ceteris hirundinum facta ſit mentio, cui non in earum cunabulis, præter materiam, quæ luto paleisque & interiecto ſtramine congeſta eſt, ac mollibus plumis flocciſque, ad tepefacienda oua, conſtrata, conſideratione digna videtur figura ipſa, ſphærica nimirum, quæ rotunditate ſua & capacior eſt, & firmior, & occurſantium iniuriæ minus expoſita? Sed de his quoque hactenus. Iam vero, & arma polire, & hoſtem ex inſidiis adoriri, apri & rhinoceros nos docuerunt, illi quidem dentes ſuos, hic vero cornu ad pugnam acuendo. cumque perpetuum ipſi cum elephanto bellum intercedat, non aliam illius partem, quantum quidem in promtu eſt, ictu appetit, quam ventrem; quod non ignoret, ſua hunc mollitie omnium maxime vulneri eſſe peruium. Quid de Ichneumone dicam, cuius aduerſus

croco-

crocodilum accinctus & apparatus, luto ſe conſpergentis, ac tanquam lorica vndique cingentis, ac munientis, nemini fere eſt ignotus? Sed abrumpenda mihi eſt in medio curſu hæc commemoratio, cum multa, præter hactenus expoſita, & virtutum nobis maximarum veſtigia, & artium vitę humanæ vtilium ac neceſſariarum rudimenta, in animalibus ſuppetant. Quæ contemplantes, atque accurate exigentes non modo philoſophi, (philoſophos autem dico, non eos duntaxat, qui in ſcholis vulgo hac appellatione veniunt, ſed etiam antiquiſſimum, teſte Cicerone, e doctis genus, poetas) non hi igitur modo, cum ad virtutum diſciplinam alios exhortantur, animalium vti exemplis conſueuere: verum etiam ſacrę literę, tanquam vitę ac morum regulas & normam, vel columbarum nobis ſubiiciunt ſimplicitatem, vel ſerpentum proponunt prudentiam: vel ouium manſuetudinem, vel leonis fortitudinem animique firmitatē. Quis enim legendo nō cognouit, multa in Bibliis officia ac functiones, brutorum animalium παραβολαῖς repræſentari? Moyſes vir Dei, carmine illo cygneo, quod diuino afflatus ſpiritu, paullo ante mortem ceciniſſe perhibetur, ſolicitudinem Iehouæ pro populo Iſraelitico, expreſſit comparatione aquilæ grauiſſima: vt aquila (inquiens) excitat pullitiem ſuam, pullis ſuis incubat, expandit alas ſuas, aſſumit eam, portat eam ſuper alas ſuas: & quæ deinceps ſequuntur. Eſaias propheta contra eidem populo animum erga Deum exprobrans ferum & ingratum, cum ad bouem & aſinum ablegat, dominorum ſuorum non modo notitiam habentes, ſed & amore illos complectentes; Agnoſcit, inquiens, bos

herum ſuum, & aſinus præſepe domini ſui. Iſraelitę non nouerunt; populus meus non animaduertit. Boum quoque mentione apud Ioannem Euangeliſtam, quod Auguſtino videtur, indicantur diſpenſantes ſacram ſcripturam Prophetæ & Apoſtoli, nō aliam illi quidem ob cauſam, quam quod, boum inſtar, animos noſtros arando excolunt, inque iis doctrinam verbi diuini diſſeminent. Itaque, & Prouerbiorum auctor, rex Iſraelitarum potentiſſimus ac ſapientiſſimus Solomon, & gentium Apoſtolus D. Paullus, vetāt obligari os boui triturāti. Adde, quod ſacra Biblia non vno in loco doctores atque præcones Euangelii Canes nominant: & Eccleſia ipſa Columbę nomine in iiſdem honeſtatur. In cuius mentionem cum quaſi curſu ſuo deuoluta ſit hæc narratio, non inconſentaneum duximus, huic ſermoni colophonem imponere imagine illius in halcyone nobis propoſita, quæ a Philippo Melanchthone communi præceptore, in epiſtola quadam eſt expoſita. Atque conſtat, auiculam illam paullo ampliorem paſſere, ſeptem antę brumam diebus nidum facere, totidemque ſequentibus extructo parere. Cumque & nidus ipſe figura ſua, & ſtructuræ modo, ac firmitudine, ſituque loci admirationem habeat: tum illud non minori admiratione dignum eſt, quod volucris illa aſperrimo anni tempore ouis incubans, pullos excludit, mari, quod fetificanti hoſpitium præbet, per eos dies placido & nauigabili, vt auis hoſpitæ nidus, neque ventorum ſæuitia quaſſetur, neque vndis obruatur. Itaque tranquillitatem illam maris circa id tempus, & ventorum quaſi inducias, dies halcyonios appellari non eſt obſcurum, quos &

qui

qui maria nauigant, non ignorant. Hanc auiculæ iſtius hiſtoriam, ſummus vir ille, ac Germaniæ ornamentum ſingulare, cuius nomen apud omnes bonos eſt ἐν εὐλογίᾳ, in epiſtola quadam nuncupatoria ad illuſtriſs. & nunquam ſatis laudatæ memoriæ Pr. VII. virum Mauricium, Ducem Saxoniæ, P.P. imaginem eſſe ſcribit Eccleſiæ nidificantis, tanquam in mari, in magnis & turbulentis imperiis, in quibus aliquantiſper Deus & domicilium, tanquam nidum, & tranquillitatem mediocrem piis ſtudiis concedit, vt propagari Euangelium poſſit. Abſque his enim velut induciis foret, (quas immenſa Dei bonitas interdum aliquas propter Eccleſiam concedit, fluctibus ſcilicet maris aliquantiſper ſedatis, ne fetificantem impediant halcyonem) neque ſpargi vox Euangelii, neque erudiri adoleſcentia, neque cœtus hominum poſſent coaleſcere. Atque hæc fere, ornamentum illud Europæ ſingulare, & Eccleſiæ Chriſti Ieſu, ac doctrinæ eruditæ lumen præcipuum, quem iterum honoris cauſa nomino, Philippus Melanchthon, quę nos in pauciora contrahere breuitatis ſtudio voluimus. Verum enimuero finis tandem huius commemorationis faciendus eſt, quam pręter opinionem meam huc vſq; produxit argumentum opuſculi huius περὶ ζώων ἰδιότητος inſcripti, quod explicando animalium naturam, cum proprietatum illarum, quæ hactenus a me indicatæ ſunt, attingit nonnullas, & pręter has alia complura exponit: tum non pauca continet ad artem medicinæ pertinentia: συμπάθειαν inſuper καὶ ἀντιπάθειαν, hoc eſt, coniunctionem atque concordiam animantium quorundam, eorundemque diſcordiam atque

discrepantiam subiicit: non indigna illa quidem liberali cognitione, & quidem hæc omnia versibus exposita Iambicis senariis. Quos cum, de voluntate & consilio præceptoris mei, magni illius Ioachimi, ante aliquot annos metro Latino redditos, obtulisse laudatiss. memoriæ Principi Augusto, Duci Saxoniæ, Romanis Imperatoribus creādis principi septēviro; eorundem nunc recensionem, ac δευτέρας φροντίδας, quæ Græcorum prouerbio perhibentur σοφώτερας, illustriss. Elector, Domine clementissime, tuæ Celsitudini nuncupādas duxi. Cum enim non ignorem, Excels. tuam omni liberalis doctrinæ atque cognitionis studio teneri; tum persuasum mihi habeo, eam ab illius quoque, quæ de naturæ est obscuritate, philosophiæ tractatione non abhorrere: ad quam sane pertinet hæc ipsa animalium quasi historia. A cuius indagatione summos olim Reges & Imperatores minime auersos fuisse, testatum fieri potest, cum de iis, quæ de Alexandro Magno, orbis terrarum Monarcha, paullo ante meminimus; tum, quæ de Seuero Cæsare prodita accepimus. Is enim Oppiano, pro singulis versibus ἁλιευτικῶν, h. e. operis illius, quo piscium genera, naturam, & capturam prosecutus est, singulos nummos aureos numerari iussit. Qua sua munificentia, non indigna Imperatore, tantam operi illi præclaro conciliauit dignitatem atque admirationem, vt poetæ illius carmina in hũc vsque diem aurea nominentur. Quid? quod huius quoque opusculi, quod latina ciuitate donatum C. T. consecramus, auctor Philes, poema suum nuncupauit Michaeli Palæologo, Imperatori Constantinopolitano? Quid? quod Arsenius Monembasiæ

Archie-

Archiepiscopus, vnicum eiusdem, quod extabat, exemplar, protritũ iam vetustate atque dissolutum, postquam sua collegisset opera atque cõsarcinasset, Carolo V. Imperatori (at quanto principi? qui a summorum Imperatorum laude & gloria propius aberat, quam a mediocrium) dedicauit? In tantorum igitur procerum quasi possessionem, hac lucubratiunculę meæ dedicatione Celsit. tuam adscisci, nõ-nihil meo iudicio honorificum tibi fuerit: cum certum sit, cum Rempub. tum inprimis ecclesiam, non minora etiam sibi, quam ab illis, quos honoris causa nominaui, vel potius maiora policeri merita & beneficia atque recipere ab Excels. tua, iampridem votis & precibus omnium bonorum expectata ad gubernationem piam, sapientem, salutarem, & felicem; ad commune totius Germánię præsidium ac defensionem, ad bonarum literarum patrocinium, ad religionis denique orthodoxæ salutem & incolumitatem. Quarum quidem rerum, in hac dum tenera & recenti gubernatione, præclarum edidisti specimen, cum plurimarum virtutum tirociniis, tum singulari erga Academiam tuam benignitate & munificentia; subleuatione pręterea liberali ac benefica piorum ac miserorum exulum, afflictiss. hoc ac pæne desperato, in patria mea, Ecclesiæ Christianæ statu, ad Excęls. tuam sicut ad aram & sacrã ancoram confugientium. Quorum tu profecto, quod res loquitur, cum paucissimis aliis Germanię principibus, commune es perfugium, asylum, atque ἀκρόπολις τῆς σωτηρίας. De quo plura nũc a me cõmemorari non est necesse. Quod autem ad conuersionis meæ, tã Senariorum Phile, quam auctarii Ioachimi, operam attinet,

tinet, de eo iudicium permitto lectori candido & beneuolo; & in primis Excelsitati tuæ, ab hoc quoque studiorum genere minime abhorrenti. Quicunque vero hęc legendo cognoscere non dedignati fuerint, eos monitos velim, nescii ne sint, in metro Græcorum Phile versuum (in quibus, quod versibus, quos politicos Grammatici nominarunt, vsuuenire solet, nonnunquam syllabarum magis numerum, quam metri rationem obseruatá, erat animaduertere) in illo, inquam, si quæ non constabant; ea mutata esse aliquoties corrigendo ab eo, de cuius hortatu, hunc expositionis laborem quasi vicarium, primum suscepi. Sed & ipse voculas aliquot, quæ in editione Veneta mendose typis descriptæ erant, ex Æliano sanaui: quod haudquaquam vitio mihi versum iri confido. In metro nihil ipse mutaui, ne audiendum mihi esset illud Nasonis:

Quis tibi, saue puer, dedit hoc in carmine iuris?

Quod si Ioachimo Græcę Latinæque literaturæ parenti licuit, non idem forte licuerit mihi, qui Ioachimus nō sum. Et, si Eurypylus hoc posset, non posset Æsopus. De illa autem veteris Musicæ, poetices inquam, mutatione ac deprauatione, quę paullo ante ruinam præcessit imperii Græcorum, mihi nescio quid cogitationum suscipienti, in mentem veniebat, quod ex Platone Cicero retulit; *Musicorum cantibus mutatis, mutari ciuitatum statu*. Quod vtinam omen a patriæ meæ ceruicibus (quæ in isto graculorum obstrepentium & ranarum coaxantium garritu ac vociferatione, non modo veterem illam philomelæ Musicam dedidicit, sed pæne ἄμουσος facta est) benigne auertat præpotens & misericors Deus.

Sed

Sed nunc non erat his locus, vt cum Oratio loquar, & fortasse satius fuerit in præsentia, vt eiusdem verbis vtar,

——— *male ominatis Parcere verbis.*

Redeo igitur ad illustriss. Cels. tuam, maiorem in modum, quaque possum ac debeo animi subiectione petens, vt hanc compellationis ac dedicationis meæ confidentiam, cuius auctores laudare possim non contemnendæ auctoritatis viros, eo accipiat animo, quo munuscula huiusmodi literarum a literarum & literatorum amantissimo & beneficentissimo principe accipi decet ac par est; atque conatum hunc qualemcumque studii atq; diligẽtiæ meæ, clementiæ suæ fauore benigne comprobet ac promoueat. Oro autem æternum Deum, patrem Domini nostri Iesu Christi, vt Excels. tuam, rebus omnibus florentem, sub vmbra alarum suarum tueatur, protegat, ac conseruet, suoque sancto spiritu regat ac gubernet, ad consilia sancta & salutaria Reipub. & Ecclesiæ, ad ditioni tuæ subiectorum felicitatem, commoda, atque incrementum, ac doctrinæ eruditæ, atque illibatæ religionis propagationem ac defensionem, per vnigenitum filium suum, θεάνθρωπον, Dominum ac seruatorem nostrum Christum Iesum. Amen.

Illustriss. Cels. tuæ
subiectiss.
Gregorius Bersmanus.

AD GREGORIVM BERSMANVM.

De secundâ editione Iäm-borum Philæ.

PHILEN *Pelasgus proprietatem Animalium*
Prodentem Iämbis, cognitu dignissimus,
Auctariumque nobilis CAMERARII
Fari Latinê versibus senarius
*B*ERSMANE *fecisti, recentique hoc opus*
Iam reddis incúdi, bene, aptê, scitulê
Tornatum; ut ex mei relatu POSTHII
Accipio. Macte o macte lucubratibus
His laude dignis, & virûm præconiis,
Quos Musa celso statuit in cacumine
Heliconis. Vt per te reviviscunt modò
Animantia ista, ita tu subinde a funere
Redivivus existes iu his Animantibus.

Paulus Melissus Franc.
Comes Pal. & Eques,
civis Romanus.

Ode
IOHAN. POSTHII, AVLÆ PAL. EL. MEDICI.
ad eundem.

Instar theatri magnifici cluet
Hic totus orbis, quo sapientiæ
Exempla diuina relucent
Conspicuis manifesta signis.
Nam siue cæli vasta volumina,
Et fixa in illis astra micantia,
Simulque contempleris horum
Multiplices sine fine motus:
Seu pulcra terra germina fertilis,
Et quæ quotannis munera sufficit
Nobisque, brutorumque sæclis,
Alma parens facilisque mater:
Seu pluma amictas versicolore aues,
Passim vagantes per liquidum æthera,
Cantuque mulcentes sonoro
Vsque hominum pecudumque sensus:
Seu quæ pererrant vulgo animantia
Syluas & agros, prataque florida:
Seu pura in vnda lusitantes
Squamigeri generis cateruas:
Hæc protinus nos attonitos iubent
Agnoscere omnes omnipotentiam
Patris supremi, & huius amplas
Ore pio celebrare laudes.
Hoc fine præsens est liber editus,
Quem scripsit olim carmine Iambico

Philes,

Philes, poeta Christianus,
Sanguine progenitus Pelasgo.
Latino eundem transtulit en metro
BERSMANVS, *ingens gloria Apollinis,*
Linguaque præpollens utraque,
Ceu monumenta docent librorum.
Queis diligentem se Camerarii
Fuisse magni discipulum probat,
Quem fama sublimem superbis
Non moritura vehit quadrigis.
Hunc ergo, lector candide, musicum
Vultu laborem suscipe candido,
Miramque brutorum legendo
Historiam, venerare numen
Ter maximum, quod talia condidit,
Tam mira & illis ingenia indidit,
Humani ad hæc ut obstupescat
Sæpe animi sapiens acumen.

IN EVNDEM.

Bersmane, Aonidum sidus regale sororum;
Actaeaque idem Pallados acer amor;
Quas tibi quas digne grates aget ordo medentum,
Illaque gens lauri cui folio aucta coma?
Quod cum iam pedem vtrumq; Philes Lethe amne labaret,
Ipsiusq; auida fauce inhiaret aquis;
Non modo eum tuus inde vigil reuocauerit ardor,
Fecerit ac Solis cernere rursus equum;
Verum etiam Ausonia decorârit munere vestis,
Atq; vrbis ciuem iusserit esse Remi?
Certe non tantum facto hoc, ter maximam inisti
Gratiam apud doctum Phœbi vtriusq; gregem;
Sed tibi cuncta ligasti operoso Animalia nexu,
Quaéq; fouet tellus, aequora quaéq; fouent.
Nec leuibus volucrum vlla secat liquidum aethera pennis,
Quin & in aere libens se ferat esse tuo.
Quare sic habeas, moriturum tempore nullo
Illa tua in Graecum tot benefacta Philen:
Hoc sed enim vsq; Orbis triplici victura theatro,
Donec erit piscis, donec & ales erit;
Donec erit serpens, donec pecuina propago;
Donec erunt vates, donec erunt medici.

Ianus Gruterus.

MICHAEL BARTH ANNÆBERGENS. PHILOS. ET MEDIC. Doctor & professor publicus, Lectori.

Collegerat Græcos PHILES *ceu flosculos*
Ex Æliani Aristotelisque siluulis,
Pererrat omne quas genus animantium:
Bersmanus hos miscens Latinis floribus,
Contexuit variam ex eis corollulam:
Sic virgo bella purpureis violas rosis
Alternat, & sertum suo capiti parat.
Tu cui librorum est elegantum copia
Cura, hac etiam, tibi consulo, corollula
Tuam nitentem Bibliothecam adaugeas.

TΩ

Τοῦ σοφωτάτου

ΦΙΛΗ ΣΤΙΧΟΙ
ΙΑΜΒΙΚΟΙ
περὶ
ΖΩΩΝ ΙΔΙΟΤΗΤΟΣ.

Sapientißimi

PHILE VERSVS
IAMBICI
De
ANIMALIVM PROPRIETATE,
A
Gregorio Bersmanno Latini facti.

τοῦ σοφωτάτου καὶ λογιωτάτου

ΦΙΛΗ ΣΤΙΧΟΙ

ΠΕΡΙ ΖΩΩΝ ΙΔΙΟΤΗΤΟΣ,

πρὸς τὸν αὐτοκράτορα κύριον Μιχαήλ.

ἜΧΡΗΝ Ἀδὰμ μὲν τὸν γενάρχην τὸν μέγαν,
Τοῦ δεσπότου τὴν ἐντολὴν δεδεγμένον,
Τηρεῖν τε καθαρὰν τῆς ψυχῆς τὴν ἀξίαν,
Καὶ θηρίων ἄρχοντα παντοίων μένειν.
Ἐπεὶ φαγὼν δὲ τοῦ ξύλου τῆς γνώσεως,
Παρ᾽ αὐτὸ τὴν τιμὴν ἔγνω καθυβρίσας,
Ἤμειψε καὶ τὸ σχῆμα τῆς ἐξουσίας,
Καὶ θῆρες αἰδοῦς ἀγνοήσαντες νόμους,
Ὡς δυσμενῆ φεύγουσι τὸν πρὶν δεσπότην·
Καὶ τὸν χαλινὸν ἐνδακόντες τοῦ κράτους,
Ῥήσσουσιν οὓς ἔστεργον εὐνοίας βρόχους,
Καὶ ζῶσι λοιπὸν, ἐν ἐρήμοις γῆς τόποις.
Ἐγὼ δέ σοι θέατρον εὐνοίας πλέκων,
Φυγάδας ἐνήνεγκα τούτους ἐξ ἐρημίας.
Σέθεν γὰρ ἀνατέλλοντος ἡλίου δίκην,
Ὡς εἶπε Δαυὶδ ζωγραφήσας τὴν κτίσιν,
Εἰς μάνδραν ἐχρῆν συνδραμεῖν τούτους λόγων.
Καὶ λίνα ῥυθμοῦ τεχνικῶς ὑφαρμόσας,

Πολλῶν

Sapientissimi ac eruditissimi

PHILE VERSVS

DE ANIMALIVM PROPRIETATE, AD IMPERAT. Dn. Michaelum.

NOstræ satorem, par erat, propaginis,
Mandato ADAMVM conditoris optimi
Parêre, decus animique seruare integrum,
In belluasque ius sibi datum imperI.
Sed ore postquam contigit Scientiæ
Fatale lignum, honore mox suo excidit,
Decusque tantæ perdidit potentiæ:
Ruptis pudoris atque legibus feræ
Ad instar hostis, pristinum fugiunt herum:
Frenoque roboris prehenso mordicus,
Amata rumpunt caritatis vincula,
Nemorumque pascunt abditis in saltibus.
Sed caritatis implicatas retibus,
Quæ necto versu, sic fugaces retraho.
Te namque solis instar in lucem edito,
Creationem Dauid vt pingens ait,
In septa cogi carminum has oportuit,
Numerique texens ego tibi lina affabre,

Genus volantum multiplex recensui;
Atque omne doctrinæ profundum animo e-
ruens,
Pisces locutionis egi in retia;
Ne cuius, Imperator ô, scientiæ
Hinc allabores nescius pænuria.
Nam quod tributum rege dignius rear
Oenotriæ incluto Imperatoris satu,
Cuiusque naturæ decus præstabile,
Et suauitatis, & facultatis paris,
Animique magnitudinem, & mores pro-
bos,
Humana languet prædicans facundia?
Quæ nec PLATONIS consequatur copia,
Vt nec culex volantis alas vulturis.
Nec omnium vnum si sit os mortalium,
Omni leporis gratiaque præditum,
Genitore dignum quidpiam accinet
tuo:
Quem prædicabit amplius silentio:
Nisi aliquem inanis efferat fiducia.
Quod si noui quid hæc habet narratio,
Naturæ id omne dædalę munus puta.
Cuius recessus scit probe reconditos,
Qui prouide & sapienter omnia con-
didit.
At prodigii inest quicquid his sermonibus,
Ambitio nobis id parit nempe veterum,
Occasionem præbuere qui mihi
Ad ista concinnanda versuum metra.
Haud Græciæ sapientibus, nec barbaris,
Quos fabula autores habet, quosque arbitros.

Fraudi

Πολλῶν πετεινῶν καὶ παρέδραμον φύσεις.
Καὶ πάντα βυθὸν ἐξερευνήσαις λόγων,
Συνέχον ἰχθῦς τῇ πλοκῇ τῆς λέξεως.
Ὡς ἂν ἔχοις καὶ ταῦτα, κἀκεῖνα βλέποις,
Εἴης μαθὼν τ' ἄλλ' εὐτυχὴς αὐτοκράτορ.
Ποῖος γὰρ ἄλλος πρὸς φυὴς μᾶλλον φόρος
Ἄνακτι, πατρὸς αὐσονάρχου φιλτάτῳ;
Οὗ τὴν ὑπερφυῆ τε καὶ ξένην φύσιν,
Καὶ τὸν γλυκασμὸν, καὶ τὸ πρὸς πάντα κράτος,
Καὶ τὸν πλατυσμὸν τῆς ψυχῆς, καὶ τὸν τρόπον,
Ὀκνοῦσιν ὑμνεῖν οἱ κατ' ἄνθρωπον λόγοι.
Νικᾷ γὰρ αὐτοὺς, κἂν παρὼν φράζοι Πλάτων,
Αἰγύπτιος ὡς τοῖσι πτεροῖς τὰς ἐμπίδας.
Μᾶλλον ἢ καὶ ἐν ἀρετῇ πάντων στόμα,
Καὶ πρὸς λόγων ἅπασαν ἀρκέσῃ χάριν,
Προσῆκον οὐδὲν τῷ τεκόντι σε φράσαι.
Τῇ γὰρ σιωπῇ, τοῦτον ὑμνήσαι πλέον·
Εἰ μὴ θεραπευθὲν εἰς κενοὺς ᾄδοι κτύπους.
Πλὴν εἴ τι καινὸν ἡ διήγησις φέρει,
Τῆς γε φύσεως καὶ τοῦτο τῆς πολυτρόπου·
Ἧς οἶδε σαφῶς τοὺς ἀποκρύφους λόγους,
Ὁ σὸς προμηθῶς καὶ σοφῶς πάντα κτίσας.
Ὅσον γε μὴν ἔνεστι τοῖς λογίοις πέρας,
Τῆς τῶν παλαιῶν τοῦτο γε φιλοτιμίας·
Ἐξ ὧνπερ εὑρὼν τὰς ἀφορμὰς τῶν λόγων,
Τὸν εἱρμὸν ὠργάνωσα τῆς εὐρυθμίας.
Ἕλλησι μὲν γὰρ τοῖς σοφοῖς, καὶ βαρβάροις,
Ὡς δημιουργοῖς καὶ βραβεῦσι πλασμάτων,

Οὐ φορτικὸν τὸ ψεῦδος, ἀλλ' ὑπεύθυνον.
Ἡμῖν δὲ δεινὸν τοῖς τιμῶσι τὸν λόγον,
Ὃς ἐστι φῶς, ἄνωθεν ὠθοῦν τὸ σκότος.

Περὶ ἀετῶν.

Τοὺς αἰετοὺς, κράτιστε, τοὺς ὑψιδρόμους,
Πωτοῦ θεωρῶν ἀκριβῶς ὑπερτέρους,
Τέθηπα τὸν κτίσαντα τὴν τούτων φύσιν.
Ἐχρῆν γὰρ αὐτοὺς ὡς κρατίστους ὀρνίθων,
Παθῶν ἐπαχθῶν εὑρεθῆναι κρείττονας.
Πλὴν ὀξυδερκής ἐστιν ὁ πτηνοκράτωρ,
Καὶ μέχρι σητὸς, ἐκ νεφῶν πάντα βλέπει.
Τούτου δὲ καὶ τὸν ῥοῖζον ἀκούσας δράκων,
Ἔπληξέ τι παράχρημα, καὶ συνεστάλη,
Καὶ τοὺς μυχοὺς ὑπῆλθε τοὺς ἀποκρύφους,
Μὴ θᾶττον αὐτὸν συλλαβὼν διασπάσῃ.
Θηρᾷ δὲ καὶ τὸν χῆνα, καὶ τὴν δορκάδα,
Καὶ τὸν λαγωὸν, καὶ τὸ τῶν ταύρων γένος.
Ὃς τοὺς νεοττοὺς ὄντας ἀπτῆνας τέως,
Ἐπὶ ξένην βάσανον ὡς νόθους ἄγων,
Ποιεῖ δικαστὴν περαντικὸν τὸν φωσφόρον.
Ὁ μὲν γὰρ αὐτοῦ ταῖς βολαῖς ἀντιβλέπων,
Τῶν φιλτάτων εἷς ἐστι, καὶ τῶν ἐκκρίτων,
Ὀφθείς γε καθαρὸς δυσκλεοῦς ὑποψίας.
Ὁ δ' αὖ πρὸς αὐτὸν σκαρδαμύξας, εὐθέως
Ἀλλοτρίου τόκος τ' εὑρέθη σπέρματος,
Καὶ τῆς καλιᾶς δυστυχῶς ἀπεκρίθη.
Εἶναι δέ που λέγει τις, ἀετοῦ γένος,
Κρεῶν ἀφεστὼς, καὶ σιτούμενον χλόης.

Θήρας

Fraudi est vitioque vertitur mendacium.
Sed non idem nobis licet reuerentibus
Orationem, quæ fugat caliginem.

1. De Aquilis.

Aquilas videns, ô Imperator, ceteris
Librare corpus altius volucribus,
Demiror harum fabricatorem Deum,
Inter volantum qui genus fortissimas
Molestiis exemit efferens humo.
Nil præpetis nil lumine huius acutius,
Tineam remotis quæ tuetur nubibus.
Clangore cuius illico audito Draco
Horrescit atque percitus formidine
Subit latebras & specus absconditos,
Rapacibus ne præda fiat vnguibus.
Hæc anseres, venatur hæc & capreas
Leporemque, taurorumque robustum genus.
Pullosque nondum pluma quas conuestiit
Instar nothorum examini sistens nouo,
Lucis satorem iudicem Solem facit,
Iubarque mandat lumine aduerso pati.
Quod si quis acie non retorta sustinet,
Suspicione degeneris vacat satus.
Conniuet at qui lumine refugo, notham
Se prodit ipsus degenere prolem metu,
Nidoque paulo post relegatur miser.
Sed esse quædam fertur aquila carnium
Quæ se abstinens ab esu, oleribus victitat:

Cum

Cum præter illas carniuora omnem re-
spuat
Pastum: futuræ quæ timens pænuriæ,
Ritu leonis anhelitus graueolentia,
Seruans adesi portionem edulii,
Volucrum tuetur agmine a circumfluo,
Quod repetat ipsa post laborans inedia.
Non huius alarum ferant commercium,
Pennæ volantum ceterarum, repositæ
Grauida sagittis in pharetra, clam viro.
Vt exigas, Rex, huius, oro, secula,
Semper virescens, integerque viribus.

11. *De Vulturibus.*

Alatus est, & vastus, atque quadru-
pes
Vultur, pedumque armatus vncis vngui-
bus.
Aduersa cuius purpura est vestita pars,
Postica niue; nigrore pellis tingitur,
Ignemque binæ luminum fundunt faces.
Cuius caput & os si quis eminus videt,
Aquila est, ait, falsus dolosa imagine.
Sed quis futuri præscios ipsos neget?
Quod expeditos prosequuntur milites,
Præsensione stragis, atque corporum
Bello iacentum conciti improba fame,
Genus famelicum, & rapax, & futile,
Vnguenta nec pati valens, ceu canthari.
Non masculos hoc fert genus, sed femi-
nas,
Quas Auster implet, influens hiantibus:
Cuius recepto spiritu, post tertio

Dant

Θήρας γε μὴν ἐκεῖνος ὁ κρεωβόρος,
Ὅλως ἂν οὐχ ἅψαιτο τῆς ἀλλοτρίας.
Ἐν ἄσθμασι δὲ φυσικῆς ἔθεν δυσοσμίας,
Τὰ τῆς τροφῆς λείψανα τηρῶν ὡς λέων,
Παντὸς πετηνοῦ δυσμενοῦς εἴργει θράσος,
Ὡς ἂν ἐπ' αὐτὰ δυστυχῶν ὑποστρέφοι.
Πτερὸν δὲ πᾶν ἔφθειρεν ἡ τούτου πτέρυξ,
Ἂν ὁ πτερωτὴς τῶν βελῶν τοῦ τοξότου,
Λαθοῦσαν αὐτὴν εἰς φαρέτραν ἐμβάλῃ.
Τούτου σὺ βασιλεῦ τὸν πολὺν ζώοις βίον,
Ἀεὶ νεουργῶν καὶ κρατύνων τὴν φύσιν.

Περὶ Γυπῶν.

Γὺψ ὁ πτερωτὸς, καὶ πολὺς, καὶ τετράπους
Ὄνυχας ὀξεῖς τῶν ποδῶν ὑπεκφύει,
Καὶ πορφυροῦς μέν ἐστι τοῖς ἐμπροσθίοις,
Τὰ δ' ἄλλα λευκὸς, τὴν γε μὴν δέρρην μέλας·
Καὶ πῦρ χέων ἄντικρυς ἐκ τῶν ὀμμάτων.
Οὗ τήν τε κεφαλήν γε, βασιλεῦ, καὶ τὸ στόμα
Κἂν μακρόθεν βλέπῃ τις, αἰετὸς λέγει.
Πλὴν μαντικὴν ἔχουσιν οἱ γῦπες φύσιν.
Καὶ γὰρ συνεκδημοῦσι τοῖς μαχουμένοις,
Τῶν σωμάτων ἐλπίδι πεσουμένων τότε.
Μεμήνασι δὲ τῇ φορᾷ τῶν λειψάνων,
Ὡς ὀξυπεῖναι, καὶ σπαράκται, καὶ βλάκες,
Οἱ τῷ μύρῳ θνήσκουσι, κανθάρων δίκην.
Θῆλυς δὲ πᾶς γὺψ, καὶ σπορᾶς ἄνευ κύει.
Χαίνων γὰρ ἀντίπρωρος ὕψους πρὸς νότον,
Συλλαμβάνει τὸ πνεῦμα, καὶ τρίτου χρόνου,

Στρουθοὺς

Στρουθοὺς πτερωτοὺς ἂρ ἀπὸ μήτρας ἐξάγει.
Οἳ ζῶσιν εὐθὺς ἐξ ὀνύχων δὲ παγῶν,
Πνίγους καλιῶν εὑρεθέντες κρείττονες.
Τοὐναντίον δέ φασι τοὺς αἰγυπτίους
Τίκτουσας ὠὰ τῇ σπορᾷ τῶν ἀρρένων,
Εἰς τὰς καλιὰς τοὺς νεοττοὺς ἐκγλύφειν,
Ἀγαθῆς τε ῥώμης καὶ πτερῶν ἀλλοτρίους.
Εἶναι δὲ καὶ τοὺς μέλανας ὡς Αἰγυπτίους.

Περὶ τῆς μεγάλης στρουθοῦ.

Στρουθὸν δὲ φασὶ τὴν μεγάλην οἱ Φρύγες
Οὖσαν πτερωτὴν, τοῖς ποσὶ χρῆσθαι πλέον.
Ὤκιστα γὰρ θέουσαν εἰς ἄρσιν μέσην
Κολποῦν ἑαυτῆς τὰ πτερὰ πρὸς τὸν δρόμον,
Ὡς λαῖφος οἰδοῦν ἐκ πνοῆς πλησισίου.
Ὠῶν δὲ συχνῶν εὑρεθεῖσαν ἐργάτιν,
Τὰ μὴ καθαρά γε τῆς γονῆς ἀποκρίνειν.
Ὅσους γὰρ ἐξέλειψεν ἡ ζέσις τόκους,
Ἐν τοῖς ἀπορρεύσασι κυλίνδροις τρέφειν·
Καὶ τῶν διωκτῶν γειτνιώντων ἀθρόον,
Ῥιπτεῖν κατ' αὐτῶν τοὺς ὀπισθίους λίθους,
Τοῖς ἐκτιναγμοῖς τῶν ποδῶν τοῖς εὐστόχοις·
Καὶ τὴν καλιὰν τοῖς ποσὶν διαγλύφειν
Εἰς ἀνέχουσαν ψάμμον ἐν τῷ δαπέδῳ.
Ἧς καὶ τὰ νεῦρ' ἐστὶ, βασιλεῦ, καὶ τὸ στέαρ,
Πολλῶν ὀδυνῶν εὑρεθῆναι φάρμακα.
Ταύτην δ' ἔτ' ἀνατεμὼν τις εὑρήσει λίθους,
Οἳ τοὺς πόνους θραύουσι τῆς ὀφθαλμίας.

Περὶ

Dant vere partus, semine absque compa-
ris.
Qui septa nidi non ferentes, illico
Victum rapina comparant ex vnguium.
Sed non idem hoc vsuuenire Ægypiis
Existimatur, oua qui maris satu
Dant: de quibus nec viribus, nec tegmine
Pares priorum procreantur vultures,
Nigro colore, ceu Phari gens accola.

III. De magna Struthione.

Cum penniger sit, vtitur pedibus ta-
men
Magis marinus passer, vt Phryges ferunt.
Vrgensque cursus, alleuatas explicat
Alas, vt implens has Notus, ceu carbasa,
Ipsum secundo prouehat spiramine.
Cumque oua pariat copiosa, segregat
Quæ procreando sunt inepta fœtui.
Exclusit at quæ vi calor genitabili,
Hæc defluente nutrit in testa fouens.
Quod si quis insectetur illum cominus,
Lapidum repellit impetens hunc ver-
bere,
Iaculationibus pedum non irritis.
Hic eminentem super arenam construit
Nidum, pedibus quem format affabre in
solo,
Eiusque nerui, Rex, adepsque plurimos
Leuant dolores vtili medicamine:
Oculisque tollunt ægritudinem, cauo
In ventre dissecti reperti calculi.

IV. De

IV. *De Ardeis.*

Est Græciæ insula, ardearum nutriens
Generosum & inclytum genus: quod res
docet.
Quos namque natione barbaros vident,
Fugiunt perosos, ceu volantes ceteras.
Sin Græcus istic applicet ratem aduena,
Comes huic præbent se, huic amabiles,
Gratantis obuiam agminis factæ choro;
Alasque pandunt, mutuo vt amici manus.
Vsuque si propiore eis consueuerit,
Non maleuoli manus peregrinas amant.
Sic beneuolentiæ magistros alites,
Implumibus dat insula isthæc aduenis.

V. *De Coruo.*

Sæua laborantem siti coruum, ferunt
Æstate torreri furente impensius,
Tragicis laborem prodat hunc vt que-
stibus.
Os huic futuri sæpe fertur præscium.
Sed hoc fide dignum est, quod oua eius
pilos
Permista myrto denigrant. At, qui suas
Adulterat tali comas medicamine,
Adipem ore contineat oportet, ne simul
Album nigrescat dentium cum crinibus,
Infectione hac contrahens nigredinem.
Securus idem amoris erga liberos
Quos edidit propaginis spem, nequiter
Hos pascit: at famelicis, ieiunio
Vrgente, comedendum exhibet se annis
grauis.

VI. De

Περὶ Ἐρωδιῶν.

Ἐρωδιοὺς νῆσος τὶς ἑλληνὶς τρέφει·
Οἳ τὴν ἑαυτῶν εὐγενίζοντες φύσιν.
Ὅσους μὲν οἵδ᾽ ἂν ἴδωσι δεῦρο βαρβάρους,
Μισοῦσι καὶ φεύγουσιν ὡς πτηνὸν γένος:
Ὅταν δέ γε καταίρῃ τὶς ἐκ τῆς Ἀτθίδος,
Εἰσὶ προσηνεῖς, καὶ φιλέλληνες πάλιν.
Εὐθὺς γὰρ αὐτῷ προσδραμόντες ἀθρόοι,
Τείνουσι τὰς πτέρυγας, ὡς χεῖρας φίλοι.
Κἂν οὗτος αὐτοῖς ὡς ἐθὰς προσεγγίσῃ,
Στέργουσιν ἐπαφὴν εὐμενοῦς ἀλλοτρίου.
Οὕτω πτερωτοὺς τοῦ φιλεῖν διδασκάλους
Τοῖς ἀπτέροις δίδωσιν ἡ νῆσος ξένοις.

Περὶ κόρακος.

Διψῆν δέ τοι τὸν κόρακα φασὶν ἐκτόπως,
Θέρους ἐν ἀκμῇ δυστυχῶς πεφρυγμένον,
Ὡς καὶ τραγῳδεῖν ἐξ ἀνάγκης τὸν πόνον,
Καὶ μανικὴν τὸ φθέγμα πολλάκις γ᾽ ἔχειν.
Πλὴν τοῦτο πιστὸν, ὡς μελαίνει τὰς τρίχας,
Τοῦ κόρακος ᾠὸν συντεθὲν τῇ μυρσίνῃ.
Χρὴ μέν γε, βασιλεῦ, τὸν δολοῦντα τὴν κόμην,
Μύσαντα τῷ στόματι τό τε συνέχειν στέαρ,
Μὴ καὶ τὸ λευκὸν τῶν ὀδόντων αὐτίκα
Τραπὲν μελανθῇ, τῆς βαφῆς προηγμένης.
Κόραξ δὲ κακῶς τοὺς κακοὺς τόκους τρέφων,
Οὓς αὐτὸς ἐξέλεψε τοῦ γένους χάριν,
Ὅταν ἐπιστῇ καὶ βραχὺς πείνης χρόνος,
Βορὰν ἑαυτὸν ταῖς γοναῖς ἀντεισφέρει.

Περὶ

Περὶ Πελαργῶν.

Ἀλλ' οἱ πελαργοὶ τοὺς ἑαυτῶν φιλτάτους
Ἐν ἀφθόνοις τρέφουσι ταῖς χορηγίαις·
Καθὼς ἐρωδιοί τε, πελεκᾶνες θ' ἅμα.
Οἱ φίλτατοι δὲ τοὺς γονεῖς μετὰ χρόνον
Ἀντιτρέφουσιν αὖθις, ὡς εὐεργέτας.
Τροφὴν δὲ τὴν ἐχθὲς, ἀνεμοῦσι τήμερον,
Πρόσφατον οὐκ ἔχοντες, εἰ τύχοι, τρύφος·
Καὶ δευτέραν τράπεζαν ἐξερασμάτων,
Ἡ φύσις αὐτοῖς ἐξ ἀνάγκης ἀρτύει.

Περὶ Ταῶνος.

Πτεροῖς ὁ ταὼς γαυριῶν πολυχρόοις,
Λοξῶς ἀνακλᾷ, καὶ σοβεῖ τὸν αὐχένα·
Καὶ τοὺς θεατὰς ἐκφοβῶν ἀκινδύνως,
Κτυπεῖ μεταξὺ τοῖς πτεροῖς, ὡς ἐνόπλιος,
Ὅτι κρεμαστὸν γωρυτὸν στρέφων τρέχει.
Κἀνάπαλιν αὐτοὺς ἑστιῶν ἐκ τῆς θέας,
Πτέρωσιν αὐτοῦ τὴν κατόπιν ὑπανιστάνει.
Ἣν σφαιροποιῶν, καὶ σοφῶς ἐπικλίνων,
Ἀκμὴν θερινῆς φλεγμονῆς ἀποστέγει.
Καὶ πνεῦμα λεπτὸν τοῖς πτεροῖς διαρρέον,
Ἀναψύχει τὸν ὄρνιν ἐξοπισθίου.
Ἀλλ' ὦ σὺ βασιλεῦ, μὴ παρέλθῃς τὴν θέαν.
Λειμὼν γάρ ἐστιν ἡ γραφὴ τῶν ἀνθέων,
Χρυσὸς δὲ λεπτὸς ἐγχεθεὶς τῇ πορφύρᾳ,
Σμάραγδον ἁγνὸν ἐμφυτεύει τῇ κράσει,
Καὶ σύνθετον φῶς, καὶ πτερωτὴν αἰθρίαν,
Ἀκτῖσι φυσικαῖς μειδιῶσαν συνίσι.

VI. *De Ciconiis.*

Verum Ciconiæ, perinde ac Ardeæ
Et Pellecani, quos habent cariſſimos
Pullos, opipara nutriunt alimonia.
Sed hi viciſſim beneficos alunt ſuos,
Rurſus relata gratia parentibus.
At deſtituti copia victus noui,
Reuomunt, quod aluus pridie ingeſſit vorans:
Menſamque, re poſcente, natura alteram
Ipſis vomitionum hanc parat de reliquiis.

VII. *De Pauone.*

Colore pennarum ſuperbiens auis
Iunonis, inflexam rotans ceruicem agit,
Metuque ſpectantes inani territat:
Alis crepans, ceu miles armis horridus,
Aut qui pharetram concutit telis grauem.
Mox rurſus ad ſpectaculum inuitans eos,
Poſtica pandit carbaſa alarum erigens:
Quibus reflexis inſtar orbis callide,
Pennis opacans ſemet, æſtum reprimit:
Atque aura perflans tenuis, & ſpirabilis,
Exæſtuantem retro auim refrigerat.
Sed præter hoc ne, Rex, eas ſpectaculum,
Coloribus quod floridum pratum refert,
Aurumque perfuſum liquore muricis,
Auroque viridis inſitum gemmæ iubar,
Æthræque pennatam ſerenitatem agunt
Radii comantes propriis fulgoribus,

Typoſque

Typosque præ se luminum pennæ ferunt
Micantium, mutantiumque perpetim,
Quibus varietatis sibi asciscit decus,
Quod imaginum seruit prehensionibus.
At si pedes hinc forte rugis horridos
Aspexit ales nobilis, superbiam
Ponit, stupore percitus, & audaciam,
Laudationis gnarus applaudentium,
Opes quibus laudatus ostentat suas.
Sed ante non has prodit annum tertium,
Coloribus nec ante plumarum nitet.

VIII. De Pelecanis.

Concham Platea viscerum immersam sinu
Reuomit, carunculamque testis eximens,
Hinc esculenta rite colligit sibi.
Nam claustra postquam fregit aluus percoquens,
Hiscunt plicæ, quas nexuit, conchilium.
Quod idem Ardeæ præbere victum creditur,
Reiecit ore pondus vt testarum iners.

IX. De Cygno.

Leto imminente Cygnus harmonicum melos,
Nectit, supremum carmine excipiens diem,
Mortemque vita tutiorem iudicans.
Erecta sursum namque pennarum seges
Attemperatos callide neruos refert,
Quos Zephyrus impellens velut plectrum ferit.
At ipse colli multiformi barbito
Concinnat arte cantuum melodias,

Queis

Τοῖς δὲ πτεροῖσι καί τινας ἀθρήσεις τύπους,
Εἰς ὀμμάτων μίμησιν ἐκπεπτασμένων.
Οἷς κλέπτεται τὸ χρῶμα τῆς ποικιλίας,
Κινοῦν ἑαυτὸ πρὸς λαβὰς ἰνδαλμάτων.
Συστέλλεται δὲ καὶ κατασπᾷ τὸν τῦφον,
Ὁρῶν δυσειδεῖς ἐκ ῥυτίδων τοὺς πόδας,
Ταὼς ὁ θερμὸς ὄρνις, καὶ θρασὺς τέως.
Αἰσθάνεται δὲ τῆς τιμῆς καὶ τῶν κρότων,
Οὓς ἄν τις αὐτῷ προσφυῶς διαπλέκοι.
Ἔτους δὲ συντίθησι τὴν ὥραν τρίτου,
Τῇ κατὰ μικρὸν τῶν πτερῶν καταστάσει.

Περὶ πελεκάντων.

Κόγχην δὲ πελεκὰν ἐμβαλὼν τοῖς ἐγκάτοις,
Κἀνάπαλιν αὐτὴν ἐξενεγκὼν, ὀστράκοις
Τὸ σαρκίον βέβρωκε ληφθὲν εὐστόχως.
Τοῦ γὰρ τόνου θλάσασα τὰς κλεῖς ἡ ζέσις,
Ἔλυσεν ἃς ἔσφιγξεν ἡ κόγχη πτύχας.
Ἐρωδιῷ δέ τι καθ' ἅπαντος ὀστρέου
Τοῦτ' ἔργον ἐστὶ, συντελοῦν εἰς τὸν βίον.

Περὶ κύκνου.

Κύκνος δὲ θανατῶν, ἐμμελεῖς φθόγγους πλέκει,
Καὶ τὸ τέλος τῆς δεξιοῦται τὸν χρόνον,
Τοῦ ζῆν τὸ θνήσκειν ἀσφαλέστερον κρίνων.
Ἀνίσταται γὰρ τῶν πτερῶν ἡ πυκνότης,
Νεύρων τάσιν γ' ἔντεχνον ἐκμιμουμένη.
Καὶ πλῆκτρον εὐθὺς ὁ ζέφυρος ἐπιγίνεται.
Αὐτοῦ δὲ φυσικῷ τοῦ τραχήλου βαρβίτῳ,
Κινεῖ τὸν εἱρμὸν τῶν μελῶν ὁ τεχνικός

Πανηγυριστὴς εὑρεθεὶς τῆς ἐξόδου.
Βακχεύεται δὲ ταῖς ἀπίστοις ἐλπίσι,
Ποθῶν ἀτεχνῶς τὴν φθορὰν ἐπιτρέχειν.
Ἄνθρωπε σὺ φιλόψυχε τὸν κύκνον βλέπων,
Πρὸς τὴν τελευτὴν, εἰ φρονεῖς, μὴ συγνάσῃς.

Περὶ Γεράνων.

Τίς ἐστι τῶν γεράνων στρατιὰν ὃς ὁπλίσας
Θεσμοῖσι φυσικοῖς, καὶ πτεροῖς ὀξυδρόμοις,
Ἐπὶ τὰ κατ' Αἴγυπτον ἀπεξάγει μέρη,
Τὸ τοῦ κρύους φεύγουσαν εὐτέχνως βέλος;
Ὃ κρύπτεται μὲν ὡς φαρέτρα Θρακικῇ,
Λυμαίνεται δὲ τὴν ὑπόπτερον φύσιν,
Ὑπαιθρίοισι πνεύμασ' ἐστομωμένον.
Τίς ἕρμα ποιεῖ τῇσι γεράνοις τὰς λίθους,
Ἃς ἐγκαθιδρύνουσι τοῖς παρισθμίοις,
Πρὸς τὰς ὑπὲρ γῆς ἐμβολὰς τῶν πνευμάτων;
Δεδοίκασιν γὰρ ἐκ τροπῆς ἀταξίαν,
Ὅταν ὁ ταρσὸς τῶν πτερῶν τοῖς ὀρνέοις
Ἔρημον ἰχνῶν ἐκτέμῃ παταγῶν τρίβον,
Εἰς ὁρμαθὸν τρίστιχον ὀξυγωνίου.
Τίς αὖθις αὐτῶν ἐκδοθείσας τὰς λίθους,
Ὅταν ὁ μακρὸς τοῦ πτεροῦ λήξῃ δρόμος,
Ποίησε κρίκας τοῦ χρυσοῦ τοῖς ἐμπόροις;
Ὅταν δὲ καθεύδωσι ῥᾳστώνης χάριν,
Ποίου στρατηγοῦ τακτικοῦ γνοῦσαι νόμους,
Εἴργουσι τὸ ἔξωθεν εἰσπίπτον δέος,
Σωτῆρσι πιστοῖς, καὶ σκοποῖς ἀνεσπέροις·
Οὓς τίς πάλιν ἔπεισε παρ' ἄλλοις λίθοις

Ἀσκωλιά-

Queis nænias sui celebrat funeris.
Bacchatur autem ipse (quod haud credas ferè)
Desideratæ mortis, horam sub necis.
Tu cui nimis vitæ est amor cordi, videns
Cygnum, supremum desinas queri diem.

x. De Gruibus.

Quis est, grues qui militaris agminis
Ritum docet, Memphitidisque ad vltimas,
Cursus per auras incitati remige,
Abducit oras, frigoris fuga horridi?
Reconditum quod Thracica telum velut
Pharetra, volucrem lædit, erumpens cita
Vi flaminum, queis ingrauescit acrius?
Quis verò easdem deuorati pondere
Lapidis, carinas ceu saburra degrauans,
Aduersus incursum Noti firmat ferum?
Cuius repulsæ flatibus, suam timent
Aciem volantum dissipari, quòd viam
Vestigiorum non legat tritam sequens
Agmen, triquetri instar cum acutis angulis.
Quis cursibus longi peractis itineris,
Quos tum lapillos euomunt, hos indices
Auri dedit mercantibus, vires docens?
Ast vbi quietem ceteræ noctu trahunt,
Legem tenentes peruigilis exercitus,
Arcent pericli quidquid imminet foris,
Circum fideli tegmine excubantium.
Quas alteri innixas pedi, quis altero

Iussit lapillum sustinere gnauiter?

XI. De Perdicibus.

Libidinosum est, feminæque amans, genus
Perdicum: in ouis namque formatum necat
Fœtum parens, dum prouolutam hostiliter
Testam refringit ante tempus, & necat,
Soluitque quod natura rite nexuit
Corruptor amens, coniuge vt potirier
Matrum remotis possit inde sordibus.
Amore prolis, clam viro, quæ paruulos
Fœtus, futuræ spem educant propaginis,
Calore plumarum fouentes iugiter,
Præ cæteris quos diligunt impensius.
Quod ni fieret, ac liberocidarum iis
Vis præualeret, perditum hoc iret genus.
Sed masculorum aliqui minus sunt te-
trici,
Parientium quos coniugum tangit dolor;
Quarum miserti, pariter ouis incubant,
Gaudentque consuetudine hac cohors sa-
lax,
Pullosque pascunt affatim, postquam ca-
lor
Hiulca fracto rupit oua tegmine.
Quid, quod metu trepidos, vt est paruo hoc
genus
Animo, tumultus forte si quis ingruat,
Ac frigore horrentes breui sub tegmine,
Super explicato contegunt velamine
Alarum, & amplexu fouent amabili?
Quod si dolos auceps struat quis paruulis,
Arte exeunt manum parantis retia

Matrum

Ἀσχωλιάζειν εἰς ἀκάματόν γε στάσιν;

Περὶ Περδίκων.

Λάγνον δὲ τὸ φιλόθηλυ περδίκων γένος·
Τὰ γάρ τ' ἐν ᾠοῖς ὀργανούμενα βρέφη,
Συγκλῶν ὁ τῇ στροφῇ πατὴρ τῶν ὀστράκων,
Κτείνει πρὸ καιροῦ δυσμενῶς καὶ συγχέει·
Αὐτήν τε φυσικὴν ὁ φθορεὺς λύει σχέσιν,
Ὡς αὖθ' ἐπ' αὐτῆς ἐνθυμῇ τῆς συζύγου,
Τὰ μητέρων τυρβάσματ' ἐκ μέσου θείς.
Πολλαὶ δέ εἰσι φιλότεκνοι τῶν μητέρων,
Αἳ τοὺς τόκους κλέπτουσι τοῦ [illegible]ς χάριν·
Καὶ τῶν πτερῶν θάλπουσι τῇ ζέσει κρύφα,
Καὶ τοὺς ἑαυτῶν ἐντυχοῦσι φιλτάτους.
Εἰ γάρ τ' ἐπεκράτησαν οἱ παιδοκτόνοι,
Τῶν περδίκων ἔρημος ἦν αὖ ἡ κλίσις.
Εἰσὶν τινὲς δὲ καὶ γλυκεῖς φυτοσπόροι,
Οἳ καὶ συνωδίνουσι ταῖς θηλυτέραις,
Ἤδε συνεπωάζουσιν ἐξ εὐσπλαγχνίας,
Καὶ συνδιατρίβουσιν ἐξ ἀπληστίας,
Καὶ τοὺς νεοττοὺς ἑστιῶσιν ἀφθόνως,
Ἂν τῶν πνιγηρῶν ἐκραγῶσιν ὀστράκων.
Προσέτι δὲ καὶ πλήσσοντες ὡς μικροψύχους,
Εἴ τις θόρυβος αὐτοῖσιν ἐμπέσῃ ποτὲ,
Ψύχει τε τοὺς κάμνοντας, ὡς βραχυπτέρους,
Ἁπλοῦντες εὐθὺς τὴν καταπτέρον στέγην,
Σφίγγουσι καὶ θάλπουσιν ὡς ἐρασμίους.
Κἂν ὀρνιθευτὴς ἐκταράξῃ τὰ βρέφη,
Τέχνῃ σοφῇ νικῶσιν οἱ φυτοσπόροι,

Τῶν μητέρων τὸ φίλτρον ἐκμιμούμενοι.
Χαλῶσι μὲν γὰρ τὸ πτερὸν παραυτίκα,
Εἰλούμενοι παραὶ δὲ τοὺς τούτου πόδας,
Δοκοῦσι μικροῦ συμπατεῖσθαι ταῖς τρίβοις,
Καὶ τὴν φυγὴν κλέπτουσι τῶν ζητουμένων·
Τοὺς μὲν ἀπατηλοὺς ἐξελίττοντες δρόμους·
Καὶ τοὺς ἀπαγεῖς οὐκ ἐῶσι φιλτάτους
Εἰς χεῖρας ἐχθροῦ συμπεσεῖν, ὡς ἀπτέρους.
Ὁ γάρ τ' ἐφιστὰς εἰς κενὸν τὰς ἐλπίδας,
Ἀφεὶς τὰ μικρά, πρὸς τὰ μείζονα τρέχει,
Μόλις γε μὴν φ[illegible]ι τὴν τυραννίδα,
Μᾶλλον δὲ τὴν ὕποπτον ἐντεῦθεν βλάβην.
Μετὰ δέ γε μικρόν, ἐν καλῷ στάντες τόπου,
Τὰ στικτὰ συλλέγουσι μακρόθεν βρέφη,
Τῇ τῶν ἐφολκῶν μουσικῇ προσφθεγμάτων.
Καὶ τὴν καλιὰν τὴν καλουμένην ἅλω,
Βασιλεῦ, ὁ πέρδιξ ταῖς γοναῖς διαπλέκει,
Καὶ θαυμαστόν τι χρῆμα, καὶ τέχνης γέμον.
Ξύλοις γὰρ αὐτὴν μαλθακοῖς ὑφαρμόσας,
Ἐκεῖ θάλαμον ἀπέφηνε μικροῦ τὴν στέγην.
Λαβὼν δέ τ' ἐνταῦθ' ἐγκαθίζει τοὺς τόκους·
Οἷς καὶ κόνιν μάλιστα λεπτὴν ἐγχέων,
Τὸ κάλλος οὕτω τὸ φυσικὸν ἀναφαιδρύνει.
Καὶ γῆν παρεισθεὶς προφυρᾶν πρὸ τοῦ τρύφους,
Ὡς ἡ πελειὰς ἁλμυρίδα τοῖς τόκοις,
Τοὺς κακοσίτους, ἄρ' εὐσίτους εἰργάσατο.
Οὐκ ἀναμένουσι τὰς λοχευτείας δ' ἔτι
Πρὸς τὴν ποθεινὴν ἐκγλυφὴν τὰ νήπια·

Αὐτὰρ

Matrum mares affectionis æmuli.
Nam vela laxant callide alarum pedes
Eiusque iuxta prouoluti, debiles
Gressus pigris præ se ferunt incessibus,
Votumque deludunt iners quærentium,
Fallace cursus subdoli glomeramine.
Nec hostis in manum sinunt carissimam
Prolem inuolucrem incidere, nec firmam satis.
Nam lautioris ductus auceps spe lucri,
Pullis relictis, grandioribus inhiat.
Ast hi cruentas aucupis postquam manus
Fugêre, discrimenque mortis imminens:
Paulum morati, destitutos a suis
Pullos citant, tutis procul recessibus,
Clamore cantus colligentes illicis.
Quid fabricam nidi loquar mirabilem,
Artisque plenam, Rèx, in areæ modum,
Partu imminente fetibus quem construunt?
Nam surculis vbi hunc adaptauit parens,
Cubile collocat casæ intra limites,
In quo reponens oua, puluerem super
Tenuem ingerit, pullis lauacrum idoneum,
Quo proprium polit decus purgamine.
Terramque purpuream dapum apponit loco,
Ceu pullulis falsuginem liuia suis,
Vt demat illis hac cibi fastidium.
At obstetrices non morantur paruuli,
Ad expetitum quæ ferant opem exitum:

Sed perforant circum quod est tegmen
foris,
Iactationis atque motus impetu.
Namque ante tempus gestiunt procurrere,
Parum eminentes & mouentur amplius,
Ouique fracto protinus munimine,
Mox caccabantium euolat manus leuis,
Ferturque gressus impigro conamine.
At feminarum nuptiis cassum genus
Virorum, in iram transit implacabilem,
Cientque cognatæ asperum prœlium acies,
Ineuntque victos improbo ludibrio.
Fama est, dies septem vterum iis gesta-
rier,
Fœtumque post septem editum dari dies,
Totidemque pullos educari paruulos,
Nidumque construi; fidem si quam aucu-
pum
Sermo meretur, ista prædicantium:
Atque esse obedientiæ hoc capax genus,
Si quis domi educet; inque claustris carce-
rum
Gestire cernitur. Sed haud fiat cicur
Perdice breuior Syroperdix, ac niger,
In viscera esu qui lapillos ingerit.
Sed ventre perdix si recondat allium,
Huius quidem pastu leuat ieiunia,
Subinde sed torquetur æger nausea.
Quod si capessat arma mas in æmulum,
Præsente perdix coniuge, acrius mouet
Bellum: vsque sic auarus ille gloriæ,
Deuictus erubescit in certamine.

XII. De

Αὐτὰρ περιῤῥήσσουσι τὴν ἔξω σκέπην,
Ἐν τοῖσι τῶν σφαδασμάτων ὑποκρούμασι.
Ἐπείγεται γὰρ ἐκδραμεῖν πρὸ τοῦ χρόνου,
Καὶ μικρὸν ἐκκύπτοντα κινεῖται πλέον,
Καὶ θλίβεται μὲν δυσχερῶς τὸ θεργίον,
Ἐξίπταται δὲ, καὶ βαδίζει, καὶ τρέχει
Ἰσχνῶς τὰ λεπτὰ κακκαβάζοντα βρέφη.
Τῶν θηλέων δὲ μὴ παρόντων εἰς γάμον,
Χωρεῖ πρὸς ὀργὴν ὁ χορὸς τῶν ἀρρένων.
Ἐμφύλιον δὲ συγκροτήσαντες μάχην,
Οὕτως ἐνυβρίζουσι τοῖς νικωμένοις.
Ἐν ἡμέραις δέ φασιν ἑπτὰ μὲν κύειν,
Καὶ τοὺς νεοττοὺς ἐν τοσαύταις ἐξάγειν·
Πάλιν δὲ τοὺς αὐτοὺς ἐν τοσαύταις ἐκτρέφειν,
Καὶ τὴν καλιὰν ἐν τοσαύταις ἐμπλέκειν,
Οἱ τὰς γονὰς θηραλικοὶ τῶν περδίκων.
Εἶναι δὲ πάθους δεκτικὰς χειροτρόφου,
Καὶ ζῆν ἐν εἱρκταῖς, καὶ τρυφᾶν ἀφ' ἑστίας.
Οὐ πείθεται δὲ συροπέρδιξ ἐνθάδε,
Βραχύτερος αὐτὸς ὤν τε, καὶ πάντως μέλας,
Καὶ ζῇ περιττοὺς ἐσιώμενος λίθους.
Τὸ δὲ δριμὺ σκόροδον ἐὰν πέρδιξ φάγοι,
Βιβρώσκεται γὰρ παρὰ τοῖσι μὲν βορωτέροις,
Νοσεῖν δὲ ποιεῖ ναυτιῶσαν τὴν φύσιν.
Ἄῤῥην δὲ πέρδιξ τὴν ὁμόζυγον βλέπων
Ἑστῶσαν ἀγχοῦ τοῦ θεάτρου τῆς μάχης,
Ὅταν γ' ἐναθλῇ, συντονώτερος μένει·
Αἰσχύνεται γὰρ μὴ κρατῶν, ὡς αὐθάδης.

Περὶ

Περὶ ἀλεκτρυόνος.

Ἀλεκτρυὼν μέν τοι γε νικῶν τὴν μάχην,
Σφριγᾷ τε καθαρῶς, καὶ σοβεῖ, καὶ τέρπεται.
Νικώμενος δὲ, μετριάζει σωφρόνως,
Καὶ ζῇ σιωπῶν διαρίθμητον χρόνον.
Νοσεῖ γὰρ εὐθὺς, καὶ θανεῖν θᾶσσον θέλοι.
Πάλιν δ᾽ ὅγε θύραν αὐθαδῶς ὑποτρέχων,
Αὐτοκράτωρ μέγιστε, τὸν λόφον κλίνει.
Δοκεῖ γὰρ αὐτὸν εἰ προσεγγίσει μόνον,
Εἰς θραῦσιν ἐλθεῖν, καὶ ῥυτῶσαι τὸν τύφον.

Περὶ Νήττης.

Τίς νῆτταν, ὦ βασιλεῦ, ἰδὼν μὴ θαυμάσῃ;
Ἡ νήχεται μὲν ἐμπεπλωκυῖα εἰς ὕδωρ,
Πρὶν τοῦ γε μαθεῖν ἐν σχολῇ διδασκάλου.
Καταδύεται δὲ, κἀναδύεται πάλιν,
Αὐτῆς τε κεφαλὴν δαψιλῶς διαβρέχει.
Νηττοκτόνος δὲ κίρκος εἰ ταύτην ἴδοι,
Κάτεισιν εὐθὺς ἐκ νεφῶν, ὡς ἁρπάζων.
Ἡ δὲ, σκέπην τὸ ῥεῖθρον εὑρίσκει ξένην,
Καὶ γίνεται μὲν εὐφυὴς βυθοδρόμος,
Τὴν ζωτικὴν εἴργουσα τῆς πνοῆς χύσιν.
Ἐκ δ᾽ ἀλλαχόθι κύψασα τῆς ῥοῆς, πάλιν
Ἐκεῖνον εἶδεν, εἶτα κατέδυ δεύτερον.
Χρόνῳ δὲ τῆς ἐνταῦθα λυθείσης μάχης,
Ὁ μὲν, πάλιν τ᾽ ἀπῆλθεν, ἥ τε νήχεται,
Πλουτοῦσα λουτρὸν εὐκραῶν καθαρσίων.
Ἔστιν δὲ κίρκος ἄλλος, Αὐτοκράτορ,

Ὅς

XII. *De Gallinaceo.*

Victor duello voce gallinaceus
Gestuque fastum prodit insolentię:
Sed victus idem se gerit remissius,
Latensque paululum tenet silentia,
Abolere morte gestiens infamiam.
At cum subit limen, superbe deijcit
Cristam, Imperator. namq; si fastigium
Vel tangat hac, ruiturum opinatur statim,
Ruptique fumos exituros culminis.

XIII. *De Anate.*

Anatem quis, o Rex, non stupescat intuens
Nantem prius, quam nare didicit in schola
Docta a magistro? namq; aquas vbi contigit
Demergitur, sursumq; nando commeat,
Largo rigatum flumine referens caput.
Quam conspicatus anaticida, protinus
Altis in hanc e nubibus Circus ruit.
Sed fluminis tegmen tuetur callidam
Profunda permeare, seq; spiritus
Flatu retento aquis penitus immergere.
Mox parte prodiens ab alia, denuo
Aquas subit, si pergat ille hanc persequi.
Sed tempus huic tandem facit pugnę modum,
Hoste auolante: tunc enim secat iterum
Natando aquam, his beata lotionibus.
Sed accipitrum, o Ausonarcha, inueneris

Genus

Genus, quod anatem peruicaciter sequens,
Submersum aquarum deuoratur gurgite.

xiv. *De Ansere.*

Quod est caloris Anseri vis ignea,
Gaudet lauacris frigidæ perennibus,
Vescensque lactucis, & herbis humidis,
Alui hoc fluorem prouocat medicamine,
Citraque medicos, & diætæ dogmata.
Non ille lauri carpat ore pabulum,
Non si fames premat, sibi necis præscius.
Taurique tranans aliger cacumina,
Ne clangat, ore mordicus lapidem tenet,
Illic latentium metu aquilarum, anseres
Quæ callide obseruant, sub hiemis initium.

xv. *De Ibi.*

In litore Ibis victum amat conquirere,
Quo ventris implet tortuosa volumina;
Sed exitus arctatur hoc angustia,
Caloris illum præstruente incendio.
Obstructionem autem ipsa soluit callide,
Geritque clysteris vicem oris aduncitas,
Quo ventris infundens cauo salsuginem,
Excretiones humidas ani ciet.
Medicique citra anuumque opem, atque pharmaci,
Intollerabile pondus alui deiicit.
Libycisque vescens ipsa scorpionibus,
Necat anguium turmas graues volucrium,
Quos excipit Pharos ex Arabia aduenas.

Hæc

Ὃς νῆτταν ἰδὼν, καὶ καταπτὰς ὑψόθεν,
Καὶ συγκαταδὺς αὐθαδῶς, ἀποπνίγει.

Περὶ χηνός.

Ὁ χὴν δὲ θερμὸς, καὶ διάπυρος τῇ φύσει,
Ἤδε φιλόλουτρός ἐστιν ἐν ταῖς νήξεσι.
Πόας δὲ καὶ θρίδακας ὑγρὰς ἐσθίων,
Ποιεῖ διαρρεῖν ἀμαρῶς τὴν γαστέρα.
Καὶ πλὴν ἰατρῶν, ἐκ διαίτης βιβλίου,
Δάφνης τὸ φύλλον οὐδὲ πεινῶν ἂν φάγοι·
Φθερεῖ γὰρ αὐτὸν ἡ τροφὴ παραυτίκα.
Λίθον δὲ τῷ στόμαθ' ἵνα μὴ κλάγξῃ στέγων,
Ὅνπερ καλοῦσι Ταῦρον, ἀμείβει πάγον.
Τοὺς αἰετοὺς γὰρ φασὶ τοὺς χηνοσκόπους,
Ἐκεῖσε δεινῶς ἐλλοχᾶν πρὸ ψύχεος.

Περὶ Ἴβεως.

Ἶβις δ' ἐν ἀκταῖς τὴν τροφὴν παρεκλέγει.
Καὶ πιμπλᾶται μὲν ἡ στροφὴ τῶν ἐντέρων,
Ἐμφράττεται δὲ τὸ στενὸν τῆς ἐξόδου.
Καὶ φρύγεται μὲν τῇ παρὰ φύσιν ζέσει,
Λύει δὲ τὴν ἔμφραξιν ἐξ ὀπισθίου,
Κλυστῆρα λοξὸν ὀργανοῦσα τὸ στόμα.
Ἅλμην γὰρ ἐγχέασα ῥαδινὴν εἰς βάθος,
Ἀφῆκεν ὑγρὰς τῆς πυγῆς τὰς ἐκκρίσεις.
Καὶ πλὴν ἰατρῶν, καὶ γραῶν, καὶ φαρμάκων,
Δύσοιστον ἐξέρριψε κοπρίας βάρος.
Καὶ τῶν δὲ Λιβυκῶν ἐμφαγοῦσα σκορπίων,
Ἀνεῖλε γοργῶς τοὺς ὑποπτέρους ὄφεις,
Ἥκοντας εἰς Αἴγυπτον ἐξ Ἀραβίας.

Αὕτη

Αὕτη νεοττεύουσα φοινίκων μέσον,
Ὕποπτον ἐκπέφευγεν αἰλούρου θράσος.
Καὶ τῆς σελήνης οὐ παρῆλθε τοὺς δρόμους
Μειουμένης, κράτιστε, καὶ πληρουμένης.

Περὶ Σαλαμάνδρας.

Τὴν Σαλαμάνδραν κἂν ἀὴρ, κἂν γῆ τρέφῃ·
Ἐν ὀστέοις γάρ ἐστιν ἰσχνὸν σαρκίον,
Καὶ δέρμα λιτὸν, καὶ πτερῶν ἔχει σκέπην.
Ἀλλ' οὖν σὺ συνιδὼν, Αὐσόναρχα, θαυμάσῃς·
Τὸ πῦρ γὰρ αὐτὴν οὐ φοβεῖ τὸ παμφάγον,
Ἐφίπταται δὲ, καὶ διώκει τὴν ζέσιν.
Καὶ σβέννυσι μὲν τῆς καμίνου τὴν φλόγα,
Κινεῖ δὲ πυκνὴν τοῖς βαναύσοις ἀσβόλην,
Ψυχρός τις αὐτοῖς ἀνθρακεὺς δεδειγμένη.
Καὶ ζῇ μεταξὺ τῆς πυρᾶς καὶ τοῦ βρόμου,
Καὶ σῶσα καπνοῦ καὶ δριμύτητος πνέει,
Τῆς αἰθάλης πρὸς ὕψος ἠρεθισμένης.

Περὶ Ἀηδόνος.

Ὅταν γ' ἀηδὼν ἀκροώμενον βλέπῃ,
Μελῶν τότ' ἀγαθῶν ἐξερεύγεται κτύπους.
Ἀγχίστροφον γὰρ τὴν βοὴν διαπλέκει,
Καὶ γαργαλισμοὺς ὀργανοῖ κεκλασμένους,
Ἐν τῆς ἐν ἀκμῇ γλυκυθρόου μουσουργίας.
Καὶ μακρὸν ἂν δήπουθεν εὐφραίνει χρόνον,
Εἰ μή τις αὐτὴν ἐκταράττοι συγχέων.
Ὅταν δὲ γῆν ἄβατον ἀνθρώποις ἴδοι,
Τὸν φθόγγον ἁπαλοῦν καὶ βραχὺν παρεκπτύει.
Μελῶν δὲ ῥυθμοὺς ἐκδιδάσκει τὰ βρέφη,

Hæc palmulas inter domum pullis struit,
Felis malignam vitet vt fiduciam.
Hanc Cynthiæ nouisse cursus autumant,
Seu crescat, ô Rex, siue decrescat face.

XVI. De Salamandra.

Quid Salamandram, aer ne, tellusve educat?
In ossibus namque est caruncula tenuis,
Cum pellis alarumque paruo tegmine.
Sed tu, Imperator, hanc videns miraberis,
Quod non tremiscat deuorantis omnia
Ignis furorem, quem inuolans atrociter
Elidit, ac fornacis æstus enecat,
Fabrisque densam suscitat fuliginem,
Ingressa fornacem dolose feruidam,
Rogumque viuit inter, & flammæ sonos,
Spiratque fumi dissipata acredine,
Sursum fauillæ prouoluto vortice.

XVII. De Luscinia.

Aures Aedon commodantem sibi videns,
Eructat ore carminum dulces modos.
Versatilem nam cantuum nectit sonum,
Fractasque titillationes fabricat,
Peritia artis singulari musices.
Quin & canentis perfrui dulcedine
Longum datur, ni quis sonum interruperit.
At si relictam viderit terram viris,
Haud allaborat cantuum melodiis.
Quin carminum rythmos docet prolem suam,

Cursum

Cursum retundens vocis irritabilem.
Quod si quis illius fruatur carnibus,
Priuat suaui se quietis munere.
Hanc auolare rursus in nemus sinás,
Quicunque captam detines, silentio
Ne transigens vitam, necem sibi paret.

XVIII. De Hirundine.

Natura quiddam fert hirundinis
nouí.
Nam si quis huic iniquior, pullis manu
Orbes cruenta luminum forte eruat,
Vestigat herbam mater haud improuida,
Quam nullius cognouit vnquam indu-
stria,
Illaque visum liberis reparat suis,
Quos & croco tinctos pari medicamine
Albefacit, pennæ priusquam ipsos tegant,
Deformitatem, herbæ auferens purga-
mine.
Si copia ad nidum luti non suppetat,
Pennas aquarum aspergine imbuit, super
Et puluerem pennas receptum colligens,
Infantulis hinc construit domunculam.
Has ceterarum more non miscerier
Auium ferunt, equitante femina marem.

XIX. De Palumbibus.

Castissimum est genus palumbum, nec
tori,
O Imperator, appetens adulteri;
Cuius sacrata labe iura polluens,
Mox innocentium vnguibus discerpitur;
Quæ luce dignam non putant adulteram.

Τὸν πυκνὸν ἐγκόπτουσα τοῦ φθόγγου δρόμον.
Ἀηδόνος δέ πού τις εἰ φάγοι κρέας,
Ἄγευστον ὕπνου τὴν φύσιν ἐργάζεται.
Ταύτην κατασχὼν, ἄφες ἀποπτῆναι πάλιν·
Οἰχήσεται γὰρ ἐν σιγῇ παραυτίκα,
Τὸν ἐκ λύπης θάνατον ἀπομοσαμένη.

Περὶ χελιδόνος.

Ἔχει τι καινὸν ἡ χελιδόνος φύσις.
Εἰ γάρ τις αὐτῆς εὐπραγοῦσι τοῖς τόκοις,
Φθορεὺς ἀκερδὴς ἐξορύξει τὰς κόρας,
Λαβοῦσα σεπτὴν ἡ σοφὴ μήτηρ πόαν,
Πρὸς τὴν ἰατρῶν ἀσθενεῖ τέχνην βλέπειν,
Αὖθις τὸν ἐσμὸν ὀμματοῖ τῶν φιλτάτων.
Ἃ καὶ κρόκῳ βαφέντα, λευκαίνει πάλιν,
Πρὸ τῆς πτερώσεως, Αὐσονοκράτορ, σκέπης·
Ἄλλῃ ποίᾳ σμήχουσα τὴν ἀμορφίαν.
Πηλοῦ δὲ μὴ παρόντος εἰ κτίζειν θέλοι,
Ψεκάδεσσι πυκναῖς τὸ πτερὸν διαβρέχει,
Καὶ χοῦν ἐπ' αὐτοῦ συντεθέντα λαμβάνει,
Καὶ τὴν καλιὰν ὀργανοῖ πρὸ τῶν τόκων.
Ἐναντίαν δέ φασι τῇ τῶν ὀρνέων,
Τὴν μίξιν αὐτῶν εὑρεθῆναι, καὶ ξένην.

Περὶ φαττῶν.

Σῶφρον τὸ φαττῶν, Αὐσονοκράτορ, γένος·
Ἀλλότριον γάρ ἐστιν ὀθνείου λέχους.
Κἂν τις τὸ σεμνὸν τοῦ γήρους ἀτιμάσῃ,
Θνήσκει παρωσθεὶς, ὑπαὶ τῶν ἀνευθύνων·
Αἳ ζῶν μόλις κρίνουσι τὴν μοιχαλίδα.

Περὶ τρυγόνων.

Ὀρχέμενοι δ' ἀπάτης χάριν τινές ποτε
Τὰς τρυγόνας θηρῶσιν ἐκ τῶν ἀσμάτων.
Κηλοῖ γὰρ αὐτὰς ἡδονή τις ἐνθάδε·
Καὶ σώφρονας φλέγωσι τοὺς νόθους γάμους.
Ὥστε σκοπεῖν δεῖ τὰς παρ' ἡμῖν παρθένους,
Μή τις μελουργὸς πορνικῶν ἐπασμάτων,
Εἰς ἡδονῆς θέατρον αἰσχρῶς ἑλκύσῃ.

Περὶ γλαυκός.

Αἱμύλιον ἡ γλαὺξ ἡ φιλέσπερος φύσει·
Σκοπεῖν γὰρ εἰκὸς τοῦ πανούργου τὸν δόλον.
Μωκωμένη τὰς ὄρνις ἡμέρας ὅλης,
Καὶ ποικίλη στρέφουσα μορφῇ τὴν θέαν,
Σαίνει τὰ μικρὰ τῶν ὑποπτέρων γένη.
Ἃ καὶ περιμένοντ' αὐτὰ μέχρις ἑσπέρας,
Ὅταν τ' ἔχῃ τὴν ὄψιν ἀσφαλεστέραν,
Τῆς νυκτερινῆς τότ' εἰσρυείσης ἰκμάδος,
Θηρᾷ παρελθοῦς, καὶ τρυφᾷ χωρὶς πόνων·
Τὸν μισθὸν ἀπέχουσ' ὧδε τῶν ἀθυρμάτων.

Περὶ κόκκυγος.

Κόκκυξ παρελθὼν εἰς καλιὰς ὀρνέων,
Οἷς ἐστιν αὐτὸς ἐμφερὴς ἐκ τῶν τόκων,
Τίκτει μεταξὺ τὰς γονὰς τῶν ὀστράκων.
Τῶν γὰρ καλιῶν τὰς κενὰς περιτρέχει.
Καὶ τοὺς περιττοὺς τῶν κυλίνδρων συγκλάσας,
Οὓς εὗρεν αὐτοῦ συντεθέντας ὁ παλαιὸς,
Ὡς ἂν ὁμαλῶς τὶς δ' ἀντιτάξῃ τοὺς τόκους.
Καὶ πᾶσαν αὐτῶν ἐξελὼν ὑποψίαν,

Τὰς

xx. *De Turturibus.*

Sunt qui choreis atque cantionibus
Agunt dolose turtures in retia:
Nam tunc voluptas vrit illas credula,
Nothis licet sibi temperent à nuptiis.
Seruare virgines probe nostras decet,
Meretriciorum cantuum mulcedine,
Has ne quis in libidinis casses trahat.

xxi. *De Noctua.*

Est captiosa vesperipeta noctua.
Pellacis hinc considerare machinas
Operæ est. diem nam fraudulenter quantus est,
Irridet oris auiculas præstigiis.
Quibus stupore percitum simplex genus,
Ad vesperam vsque perseuerant; cum minus
Vultus atrocem præferens imaginem,
Iam cum totis nox præcipitat humentibus,
Venatur incautas, & absque laboribus
His fruitur: hoc lusus reportans præmium.

xxii. *De Cuculo.*

Nidos volucrum cuculus intrans clanculum,
Simillimos quas parere scit fetus suis,
Excludit illis oua non præsentibus.
Nidos inanes callidus sed prætertit,
Frangitque, siquæ reperit oua superflua:
Vt ipse supponens sua his, numero pari,
Fraudemque celet simplicem puerperam
Adulterinæ prolis, omnemque pariter

Περὶ τρυγόνων.

Ὀρχούμενοι δ' ἀπάτης χάριν τινές ποτε
Τὰς τρυγόνας θηρῶσιν ἐκ τῶν ἀσμάτων.
Κηλοῖ γὰρ αὐτὰς ἡδονή τις ἐνθάδε·
Καὶ σώφρονας φεύγουσι τοὺς νόθους γάμους.
Ὥστε σκοπεῖν δεῖ τὰς παρ' ἡμῖν παρθένους,
Μή τις μελουργὸς πορνικῶν ἐπασμάτων,
Εἰς ἡδονῆς θέατρον αἰσχρῶς ἑλκύσῃ.

Περὶ γλαυκός.

Αἱμύλιον ἡ γλαῦξ ἡ φιλέσπερος φύσει·
Σκοπεῖν γὰρ εἰκὸς τοῦ πανούργου τὸν δόλον.
Μωκωμένη τὰς ὄρνις ἡμέρας ὅλης,
Καὶ ποικίλη στρέφουσα μορφῇ τὴν θέαν,
Σαίνει τὰ μικρὰ τῶν ὑποπτέρων γένη.
Ἃ καὶ παρερχόμενον τ' αὐτὰ μέχρις ἑσπέρας,
Ὅταν τ' ἔχῃ τὴν ὄψιν ἀσφαλεστέραν,
Τῆς νυκτερινῆς τότ' εἰσρυείσης ἰκμάδος,
Θηρᾷ παρευθὺς, καὶ τρυφᾷ χωρὶς πόνων·
Τὸν μισθὸν ἀπέχουσ' ὧδε τῶν ἀθυρμάτων.

Περὶ κόκκυγος.

Κόκκυξ παρελθὼν εἰς καλιὰς ὀρνέων,
Οἷς ἐστιν αὐτὸς ἐμφερὴς ἐκ τῶν τόκων,
Τίκτει μεταξὺ τὰς γονὰς τῶν ὀστράκων.
Τῶν γὰρ καλιῶν τὰς κενὰς περιτρέχει.
Καὶ τοὺς περιττοὺς τῶν κυλίνδρων συγκλάσας,
Οὓς εὗρεν αὐτοῦ συντεθέντας ὁ παλαιὸς,
Ὡς ἂν ὁμαλῶς τις δ' ἀντιτάξῃ τοὺς τόκους,
Καὶ πᾶσαν αὐτῶν ἐξελὼν ὑποψίαν,

Ταῖς

xx. *De Turturibus.*

Sunt qui choreis atque cantionibus
Agunt dolose turtures in retia:
Nam tunc voluptas vrit illas credula,
Nothis licet sibi temperent à nuptiis.
Seruare virgines probe nostras decet,
Meretriciorum cantuum mulcedine,
Has ne quis in libidinis casses trahat.

xxi. *De Noctua.*

Est captiosa vesperipeta noctua.
Pellacis hinc considerare machinas
Operæ est. diem nam fraudulenter quantus est,
Irridet oris auiculas præstigiis.
Quibus stupore percitum simplex genus,
Ad vesperam vsque perseuerant; cum minus
Vultus atrocem præferens imaginem,
Iam cum rotis nox præcipitat humentibus,
Venatur incautas, & absque laboribus
His fruitur: hoc lusus reportans præmium.

xxii. *De Cuculo.*

Nidos volucrum cuculus intrans clanculum,
Simillimos quas parere scit fetus suis,
Excludit illis oua non præsentibus.
Nidos inanes callidus sed præterit,
Frangitque, si quæ reperit oua superflua:
Vt ipse supponens sua his, numero pari,
Fraudemque celet simplicem puerperam
Adulterinæ prolis, omnemque pariter

Suſpicionis remoueat cauſſam malæ.
Quibus peractis illico ſe proripit.
Natura namque frigida huius alitis,
Excludere ipſam non ſinit propaginem.
Excluſionis at peracto tempore,
Suos reportat aduolans hinc liberos.

XXIII. De Cinclis & Pyrauſtis.

Eadem ferunt & machinari fœtibus
Cinclum, quod eſt hoc viribus caſſum genus.
Sed ignis educat pyrauſtas procreans;
Edacis vſura nec abſque flammæ, iis,
Vt ſpiritum vitalis auræ duxerint,
Dant longiore fata vita perfrui.

XXIV. De Cicadis.

Mares propaginis cicadarum iubet
Vacare cantibus magas ſub pectore.
Nam rore paſti, quem creat nox humida,
Ad vſque rythmum prorogant meridiem.
Sed humidum poſtquam calor decoxerit,
Deſiccat vnâ carminum bonos duces.
At more ſponſæ ſupprimens os femina,
Monet loquaces feminarum, temperent
Pudoris infandum vt dolorem proloqui.

XXV. De Circis.

Poſt multinodos quàm plagas venatibus
Thraces tetenderunt, latent abſconditi.
Quos aduolantes cominus circi iuuant,
Metuque territant volucres belluas,

Laxata

Τὰς εἰσαγωγὰς τῆς κλοπῆς μὴ φαυλίσῃ,
Κόσφος λαθὼν ἔξεισι τῶν ἀλλοτρίων.
Τὸ γὰρ πετεινὸν ὡς κρυμῶδες κρᾶσιν ὄν,
Νεοττοποιεῖν ἐκπυρῶς οὐκ ἰσχύει.
Ὅταν δὲ τὴν ἔκλειψιν ὁ χρόνος δράσῃ,
Κόκκυξ ἐπελθὼν συγκομίζει τὰ βρέφη.

Περὶ κίγκλων καὶ πυριγόνων.

Τοιαῦτα φασὶ μηχανᾶσθαι τοῖς τόκοις
Καὶ κίγκλον αὐτόν, ὡς ἀνίσχυρον φύσει.
Τὸ πῦρ δὲ γεννῶν τοὺς πυριγόνους ἐκτρέφει.
Οἳ καὶ μετ' αὐτὸ τοῦτ', ἄναξ, τὸ παμφάγον,
Τὸν ἀέρα πνεύσωσι τὸν ζωηφόρον,
Θνήσκουσιν εὐθύς, ἐκ φθορᾶς ἀντιστρόφου.

Περὶ Τεττίγων.

Τοὺς ἄρρενας δὲ τῆς γονῆς τῶν τεττίγων,
Ποιεῖ φιλῳδοὺς ἡ μακρὰς τῆς ἰξύος.
Οἱ τῆς νυκτερινῆς ἐμφορούμενοι δρόσου,
Τὸν ῥυθμὸν ἐντείνουσιν εἰς μεσημβρίαν,
Ὅταν τὸ θερμὸν τὰς νοτίδας ἀναρπάσῃ,
Καὶ τοὺς ἀγωγοὺς τῶν μελῶν ἐξικμάσῃ.
Θῆλυς δὲ σιγῶν εὐπρεποῦς νύμφης τρόπον,
Καὶ τῶν γυναικῶν σωφρονίζει τὰς λάλους,
Αἰδοῦς νέμων ἄρρητον ὠδίνων μέλος.

Περὶ κίρκων.

Πολυπλόκους τείναντες ἐς θήραν βρόχους
Θρᾷκες μὲν ἠρεμοῦσιν, ὥστε λανθάνειν·
Κίρκοι δὲ συμμαχοῦντες αὐτοῖς ὑψόθεν,
Ἐκδειματοῦσι τὰ πτερωτὰ κνώδαλα.

Τὰ δὲ, πρὸς αὐτοὺς ὑποφεύγει τοὺς βρόχους.
Ἐν τοῖσι περιβολαῖσι δὲ σπουδουμένους,
Αἱροῦσι γοργῶς τοὺς φυγάδας ἅμ᾽ ἀθρόους,
Καὶ μισθὸν εἰς φέρουσι τοῖς ὑπερμάχοις.
Ἐκ τῶν δι᾽ αὐτοὺς δυσχερῶς εἰλημμένων.
Εἰ δ᾽ οὔ, τότ᾽ ἀγαθῶν ἐστερήθησαν φίλων,
Εἰς δευτέρους ἥκοντες οἱ Θρᾷκες βρόχους.

Περὶ κιναμώμου.

Ὄρνις δ᾽ ὁ κιννάμωμος ὠνομασμένος,
Τὸ κιννάμωμον εὗρεν ἀγνοούμενον,
Ὑφ᾽ οὗ καλιὰν ὀργανοῖ τοῖς φιλτάτοις,
Μᾶλλον δὲ τοῖσι μέλασιν Ἰνδοῖς, ὦ ἄναξ,
Ἀρωμάτων τὴν ἡδονὴν διαπλέκει.

Περὶ μελισσῶν.

Ἐγὼ δὲ τιμῶν τῶν μελισσῶν τοὺς νόμους,
Φιλῶ μὲν αὐτῶν, αὐτοναρχα, τὴν φύσιν,
Μισῶ δὲ τοὺς κηφῆνας ὡς νωθεῖς φάγους.
Μέλισσα μὲν γὰρ ἡ φιλεργὸς τεχνῖτις,
Ἔλυσε τὰς πτέρυγας εὐθὺς ἡμέρας,
Εἰς τὴν ποθεινὴν συλλογὴν τῶν ἀνθέων,
Κηφὴν λαθὼν δ᾽ αὖ εἰς τὸ σίμβλον ἐκρύβη.
Τέως γε μὴν ἔμεινεν αὐτοῦ, που τρέμων,
Ὁ κλὼψ ὁ δειλὸς, ὁ θρασὺς θηλυδρίας.
Ἐπεὶ δὲ νὺξ ἦν, καὶ βαθὺς ἤδη γνόφος,
Τὴν μὲν φίλεργον ὕπνος εἷλε νήδυμος,
Αὐτὸς δὲ τὰς σπείρας ἐνδὺς ἀτρέμας,
Ἥδιστον ἐτρύγησεν ἐκ τούτων μέλι.
Ἡ σμίμβλινος δ᾽ οὖν, καὶ σοφὴ, καὶ τεχνικὴ,

Τὸν

Laxata condant subter vt se retia.
Quas Thraces arctis implicatas cassibus,
Cohorte densa, comprehendunt acriter,
Circisque mercedem rependunt debitam,
His portionem largientes alitum.
Quod ni fit, ope post destitutos videris,
Ponunt volantum cum laqueos rursus gregi.

xxvi. *De Cinamomo.*

Cognominata Cinnamomus, cinnamum
Inuenit vt fertur volucris Indica;
Quæ tecta pullis hinc struit carissimis,
Indosque sole nigricantes torrido,
Sui beat fragrante nidi surculo.

xxvii. *De Apibus.*

At sedularum ego colens leges apum,
Ipsas amo, o Rex Ausonum imperio potens:
Odique fucos, deditum ventri pecus.
Namque operum amans apis, magistra sedula,
Librat per auras corpus ipso cum die,
Ad colligendos per vireta flosculos.
Cum fucus interim aluearium subit,
Illicque melle se manet conferciens,
Fur iste meticulosus, audax, improbus.
Sed ingruente vesperi caligine,
Apim profunda cum domi occupat quies,
Furtim populator inuolans cunabula,
Exhaurit his quod mellis est reconditum.
At ipsa rerum prouida suarum, & cata,

Fraudem latentem suspicatur illico,
Dulcique prædatore capto nectaris,
Furi comestum mel amarum fel facit.
Dorsum pererrans spiculique verbere,
Arcet latronem cellulis exterminans.
Qui si reuersus denuo inuadat fauos,
Luit supremas morte pœnas helluo.
In tela namque apum lupum incidere alitem,
Oportuit: vel quod magis conuenerit,
Insuetum operis, operis peremtum amantium
Aculeis, cum sanguine animam effundere.

XXVIII. *De Apibus inertibus.*

Est vero & aliud his genus conuictitans,
Quod floribus quidem inuolat fragrantibus;
Sed mella nescit fingere id prædulcia.
Quod gratuita diligentiæ fide,
Opem ministrat ceterarum industriæ.
Namque alia potum fert domi curantibus,
Inflans canalem fistularum glandulis:
Ad alta rex vt assidens prætoria,
Pleno beatus ore pocula hauriat.
Sed alia classicum canit, præque agmina
Agit, cateruarumque ducit ordines:
Sed quolibet alia Hippocrate peritior,
Cadauera effert mortuarum ex alueis,
Ne contrahant contage pestilentiam.
Alia excubantis fungitur laboribus,
Quam cura penes est creditæ custodiæ,

Ne, dum

Τὸν κρυπτὸν ὑπόπτευσεν αὐτίκα δὴ δόλον.
Καὶ συλλαβοῦσαι τῆς τρύγης τὴν ἐργάτιν,
Ἔμπικρον ἀπέφηνε τὸ βρωθὲν μέλι.
Τοῖς γὰρ πτίλοις παίσασα τῶν μεταφρένων
Ἐξεῖλεν αὐτὸν τῆς κλοπῆς πετυμμένον.
Μετ' αὖ δὲ μικρὸν εἰσρυεὶς αὖθις χρόνον,
Τὴν ἐσχάτην ἔδωκεν ὁ φθορεὺς δίκην.
Ἐχθρὸν γὰρ αὐτὸν ὡς ὑπόπτερον λύκον,
Τοῖς τῶν μελισσῶν ἐμπεσεῖν ἀκοντίοις·
Ἢ μᾶλλον ἐχθρὸν μὴ πονεῖν εἰθισμένον,
Τοῖς τῶν φιλέργων ἐκτριβῆναι κεντρίοις.

Περὶ ἀργῶν μελισσῶν.

Ἀργὸν δὲ ταύταις ἄλλο συμβιοῖ γένος,
Ἐφίπταται μὲν τῇ χλιδῇ τῶν ἀνθέων,
Ἀδύνατόν ἐστι δὲ καὶ γλυκὺ πλάττειν μέλι.
Συναίρεται δὲ οὖν ἐξ ἀμισθοῦ φροντίδος,
Τῇ τῶν φιλέργων πανταχῇ παραστάσει.
Ἡ μὲν γὰρ αὐτῶν ὑδραγωγὸς εὑρέθη,
Τὸν αὐλὸν ἐντείνασα τοῖς παραθμίοις,
Ὡς αὖ ἐπ' αὐτῆς εὐπραγῶν τῆς παστάδος,
Ὁ τοῦ γένους ἔξαρχος ἀφθόνως πίνοι.
Ἡ δὲ, περιβομβεῖ, καὶ περιπέμπει τὰ σίφη,
Καὶ δημαγωγεῖ τακτικῶς ἐν τοῖς πόροις.
Ἡ δὲ, πρὸ παντὸς εὐμαθοῦς Ἱπποκράτους,
Νεκρῶν μελισσῶν ἐκκομίζει φορτία,
Μήπως ἔχῃ τὰ σίμβλα τῇ σήψει φθόην.
Ἄλλη δέ τις ἐπ' ἄγρυπνον εἰσφέρει πόνον,
Τῇ κεῖθι φυλακῆς ἀκριβεῖ παραστάσει·

Μὴ

Μὴ τὰς φιλεργοὺς ἡσυχαζούσας πως,
Λαθών τις ἐχθρὸς, εἰς φθαρῇ πρὸς ἑσπέραν,
Καὶ τὸν τοσοῦτον ὄλβον αὐτῶν ἁρπάσῃ.
Ἀλλὰ, βασιλεῦ, τίς τῆς μελίσσης τὴν φύσιν,
Προγνωστικὴν ἔδειξεν εἰς ὄμβρων χύσιν;
Ναρκᾶν γὰρ ἂν εἴποι τις, εἰ παρὼν βλέποι,
Τὴν πρὶν φιλεργὸν τὸν κρυμὸν σκοτουμένην.
Ὡς καὶ γεωργοῖς, καὶ νομεῦσιν ἀγρόταις,
Χειμῶνα δεινὸν ζωγραφεῖν εἰς αἰθρίαν,
Ἐκ τῶν ἀτεχνῶς μαντικῶν πειρασμάτων.
Καὶ γὰρ παρ' αὐτὸν ἐγχρονίζει τὸν πόνον,
Καὶ μικρὸν ἐκκύψασα τοῦ σίμβλου χρόνον,
Ὅταν γ' ὁ καιρὸς τῆς νομῆς ἀναγκάσῃ,
Πάλιν θυραυλεῖ συντεμοῦσα τὸν δρόμον.
Ἐξίπταται δὲ ταῖς ποαῖς ἀντιστρόφως.
Ὑπερφέρουσα τινά τε τοῖς ποσὶν λίθον,
Ὡς ἔρμα ληφθὲν ἐμβριθῶς πρὸς τὸν πόρον·
Ὡς μὴ παρασυρῇ ταῖς ῥοαῖς ἡ λεπτότης.
Ἥκιστα μὲν γὰρ αὖ εὐπλοήσοι καὶ σκάφος,
Ἀγώγιμον οὗ μηδὲν ἡ πλάστιγξ φέρει·
Καὶ ζῇ μὲν ἁγνὸν ἡ σοφὴ σχεδὸν βίον,
Ἄγευστος οὖσα νεκρικῶν πραγμάτων.
Ζώου δὲ παντὸς οὐχ ὑποπλήσει θράσος·
Ὁπλίζεται γὰρ ἀσφαλῶς τῷ κεντρίῳ,
Ἅμα τῇ τε φυσικῇ ψυχικῇ τ' εὐτολμίᾳ.
Καί γε φιλόμουσός ἐστιν, ὡς ὄρνις τάχα.
Ἀπεξιοῦσα γὰρ εἰς φυγὴν τὴν ἐργάτιν,
Ποιεῖ συριγμὸν, ἐμμελῆς θ' ὑποστρέφει.

Θρύψις

Ne, dum parentes mellis occupat sopor,
Nocturnus irrepens latro cunabula,
Iniiciat opibus dormientium manus.
Sed quis Deus, quis imbrium prognosticam
Naturam, api largitus est impertiens?
Præsensione frigoris nam languidam
Torpore cernas corripi euestigio:
Vt agricolis pastoribusque, in aeris
Serenitatem pingat hyemem turbidam,
Prædictionibus artis haud sagacibus.
Namque imminente hyeme laborem protrahit,
Tentansque procursus breues præsepibus,
Cum pabulorum flagitat necessitas,
Contracto itinere mox domum reuertitur.
Aduersus autem se Notos per nubila
Librat, lapillum rite sustinens pede;
Contra ruentes impetus quo flaminum
Se firmat ipsa, degrauata pondere.
Nam cymba recto non feretur tramite,
Quam non saburræ fulcit æquilibrium.
Viuitque vitam sobria expertem fere
Comestionis horridæ cadauerum.
Haud vllius pauescit impetum feræ,
Armata spiclo, cumque spiclo prædita
Animique naturæque fortitudine.
Et musicæ est amans, aues vt ceteræ.
Namque euolans saltus in herbidos, sonum
Ciet canora, cumque cantibus redit,

Non

Non luxus illi, non voluptas blandiens
Cordi est, labore victitanti parciter.
Inauris autem, gemmeumque verticis
Decus, puellarisque mundus syrmatis
Est ala, resperſumque corpus puluere;
Quo nempe frugalis operas induſtriæ,
Moreſque reddit fœminarum nobiles,
Quas cura luxus otiique pertinax,
O Rex, laboris haud amantes arguit.
Nam luminum ipſas ala deuias agit,
Ad colligendum maſculorum floſculos.
Sed & ſonos illæ cient amabiles,
Vocis procaci melleæ mulcedine:
Cum, ſicut herbis, aſſident amantibus,
Qui criminis mel amarulentum ſullegunt,
Dolos parantes nuptiis nefarios.
Hinc conſcientiæ aculei pungunt eos,
Quos arguit fucos rapina prodita.
Eſt vero iis Rex mitis, & ſine aculeo,
Decorus, altus, ſtrenuus, firmus, ruber,
Exercitus natura quem creat ducem.
Qui ſi relinquat agmen iratus, ſagax
Indagat ipſum perſequentium cohors.
Inuentus autem examen ad reuertitur,
Sedatque præſens principis carentia
Damnoſa quam commouit iis diſcordiam.
Quæ conſtruunt fauos, & alueo ingerunt
Mel dulce, Sirenumque cum his duplex genus,

Palatium.

Θρύψις μὲν οὖν, καὶ μύρα, καὶ χλιδῶν βίος,
Οὐδὲν παρ' αὐτῇ· σωφρονεῖ γὰρ ἐκ πόνων.
Ἐνώπιον δὲ, καὶ λιθόστρωτον στέφος,
Ἐν ἱματισμῷ νυμφικῆς εὐκοσμίας,
Πτερόν τι καὶ χρὼς, εἰ κονίσαλον φέρει.
Οὕτως ἐστὶ τὸ βιοῦν εὐτελῶς ἐν τοῖς πόνοις,
Καὶ τῶν γυναικῶν εὐγενίζει τὸν τρόπον.
Ἃς τὸ πρὸς ἁβρότητα καὶ θρύψιν βλέπειν,
Ἄλλως φιλέργους, αὐτονάρχα, δεικνύει.
Κινεῖ γὰρ αὐτὰς τὸ πτερὸν τῶν ὀμμάτων,
Εἰς τὴν πονηρὰν ἐκλογὴν τῶν ἀῤῥένων.
Ἐρωτικὸν δέ τιν' αἵδε βομβοῦσι κρότον,
Ἐκ τῶν μελιχρῶν τῆς βοῆς πετασμάτων,
Ὅτι προσιζάνουσιν αὐτοῖς ὡς πόαις,
Οἳ καὶ τὸ πικρὸν τῆς ἁμαρτίας μέλι,
Τρυγῶσιν αἰσχρῶς ἐλλοχῶντες τοὺς γάμους.
Πλήττουσι δ' οὖν τὰ κέντρα τοῦ συνειδότος
Κηφῆνας αὐτοὺς, τῇ κλοπῇ δεδειγμένους.
Πρᾶος δέ τις κἀκέντρος, εὔζωνος, μέγας,
Ἐρυθροβαφὴς, καὶ εὐσταθὴς, καὶ γεννᾶδας,
Θεσμοῖσι φυσικοῖς τὸν στρατὸν διεξάγει.
Κἄν ποτ' ἀγανακτῶν πρὸς τὸν ὄχλον ἐκφύγοι,
Ῥινηλατεῖ τὸ σμῆνος αὐτοῦ τὸν δρόμον·
Καὶ δὴ πάλιν σφίσ' εὑρεθεὶς, ὑποστρέφει,
Καὶ τὴν πρὸ μικροῦ βλαπτικὴν ἀναρχίαν
Λύει παρευθὺς ἐξορίζων τὴν στάσιν.
Αἱ πλάσιδες δ' οὖν, καὶ τὸ σειρήνων γένος,
Αἳ τὸ γλυκὺ κλίζουσι τοῖς σίμβλοις μέλι,

Τὴν

Τὴν τοῦ βασιλέως ἐξυφαίνουσι στέγην,
Σκοπιᾶς ὕπερθεν ὀργανοῦσαι τὰς βάσεις.
Καὶ περιβόλοις γέ τισιν ἤδε περιαυλίοις,
Κοσμοῦσιν αὐτὴν ἀσφαλῶς ἡδρασμένην.
Ἐκ οἷς ἑαυτῆς ἐκκλίνει τοὺς πόνους,
Ἡ πᾶσα πρεσβυτικὴ τοῦ σμήνεος φάλαγξ.
Πάλιν δὲ τὴν αὐτὴν ἄλλο κυκλοῖ θελγήσιον,
Ὁ τῆς ἐν ἀκμῇ, καὶ πρὸ τῆς ἥβης ἔχει,
Φρουροὺς ἀπεχνῶς τῶν νέων δορυφόρων.
Κλίνει δὲ καὶ τὸ κέντρον αἰδοῖ τοῦ κράτους,
Ὅταν μέλισσα τὴν βασιλέα αὐτῆς ἴδῃ.
Ὃς ἐν μὲν ἀκμῇ τῶν μελῶν καὶ τῶν πτίλων,
Ὅταν πιεσθῇ, τὰς φυλὰς συνεξάγει·
Καὶ γὰρ ὁμαρτεῖ πανταχοῦ τῷ δεσπότῃ
Παρεμβολή, τηροῦσα τακτικοὺς νόμους·
Ἂν δὲ τρυχωθῇ τῇ παρακμῇ τοῦ χρόνου,
Καὶ τοῦ πτεροῦ τριβέντος ὀκνῇ τὸν δρόμον,
Τὸ σμῆνος εὐθὺς δίφρον ὀξὺν δεικνύει,
Δι' οὗ τε φοράδην ὡς γέρων κομίζεται·
Ὅταν δὲ παρὰ βασιλέως τις σαλπίσῃ,
Ὥσπερ ἀπὸ συνθήματος καθυπνοῖ τὰ ξίφη.
Κανόνος δὲ παντὸς καὶ τινος τέχνης δίχα,
Μέλιττα ποιεῖ γραμμικὰς διαπλάσεις.
Ταῖς γὰρ κάτω σύριγξιν ἐστηριγμέναις,
Ἀνωτέρας πήγνυσιν ἀντισυνθέτους.
Καὶ δημιουργεῖ τὰς ὀπὰς τὰς ἐν μέσῳ.
Σχημάτεσιν, ἢ καὶ λήμμασιν ἰσογωνίοις.
Φραγμοὺς δὲ λεπτοὺς ἐμβιβάζει τοῖς πόροις.

Ὡς

Palatium pro rege constituunt, super
Speculæ struentes ambitum, & munimine
Id ianuarum condecorantes probe,
Aulamque quod sit ante, propugnaculo.
Examinis phalanx quibus grandæuior
Omnis, vacantum obit operas laboribus.
Sed illud, aliud ædium fastigium
Ambit, vigentes excipit quod robore,
Atque vniuersam impuberum frequentiam,
Et grandiorum apparitores præsidum.
Inclinat autem spiculum viso duce
Apis, potestatem colens reuerentia.
Qui viribusque alisque pollens, agmina
Educit, insequente turma cominus
Satellitum plebisque, ceu lex postulat.
At si senectæ prægrauatus pondere,
Alisque tritis, ad volandum torpeat:
Sublatus in bigas leuatur illico,
Queis molliter gestetur æuo grandior.
Quod si quis ad prætorium tuba canat,
Dormitur in castris data ceu tessera.
Quid ædificii, quam parant sine regula
Et arte, machinam loquar mirabilem?
Quas namque suffulciuit infra cellulas,
His firmat aduersas superne glutinans,
Paratque tignorum media cubilia,
Opere angulari structa senis angulis.
Interque sepimenta ponit cellulas,

Vt cera

Vt cera subsidat, quæ iis infunditur,
Intusque stipet mel fluens concretio.

XXIX. *Quæ apibus sint inimica & quæ aliis nocentia sint animantibus.*

Serpensque, cum vespaque hirundo, rubetaque,
Formicaque, tinea, parus, & phalangium,
Viridisque stellio, & apiaster prodigus,
Infesti apum sunt per vias examini.
At densus imber, pestilensque spiritus,
Acrisque fumus, nubiumque opacitas,
Fugant easdem, perque turbant ordines.

Malo comesto punico, circus, larus,
Turturque, cum merula, statim leto cadunt.
Moriturque scarabeus propinquans vnguini,
Sturnusque vitam exhalat allii cibo.
Vitexque mortem comparat ficedulæ.
Sed acre cassitam sinapi interficit.
Foliumque cedri nescius si deuoret,
Non amplius solem calamodytes videt.
Iacetque vitæ destituta spiritu,
Bibens hyænæ si fel Ibis hauserit.
At caprearum vpupas adeps dedit neci;
Annisque priuat præpetem Iouis suis,
Infaustum ab ipsa deuoratum symphyton.
Nec coruus erucam absque noxa pascitur;
Et truncat ætatis moram cornicibus
Cadauer ingestum, ore contactum lupi.
Vulso charadrius cadit bitumine,

Et vitis

Ὡς αὖθ' ὁ κηρὸς ἐγχυθεὶς ὑφιζάνῃ,
Συνέχῃ δὲ καὶ τὸ ῥεῦσαν ἡ πῆξις μέλι.

Τὰ ταῖς μελίσσαις πολέμια, καὶ ὅσα
ἕτερα ἄλλων ζώων βλαπτικά.

Ὄφις δὲ καὶ σφὴξ, καὶ χελιδὼν, καὶ φρῦνος,
Μύρμηξ τε, καὶ σὴς, αἰγιθαλὴς, καὶ φάλαγξ,
Καὶ σαῦρος ὠχρὸς, καὶ φαγεῖν δεινὸς μέροψ,
Σμήνει μελισσῶν δυσμενεῖς ὁδοστάται.
Νιφὰς δὲ πυκνὴ, καὶ πνοὴ πεφυρμένη,
Δριμύς τε καπνὸς, καὶ νεφῶν ἐπὶ γνόφος,
Σοβοῦσιν αὐτὰς ἐκτροπῇ καὶ συγχύσει.
Κίρκος δὲ, λάρος, γὺψ, τρυγὼν, καὶ κόσσυφος,
Σίδην φαγόντες, εὐθὺς ἂρ ἀπολώλασιν.
Καὶ κάνθαρος δὲ θνήσκει ἐγγίσας μύρῳ·
Καὶ ψὰρ φαγών γε σκόροδον, οὐκέτι πνέει.
Καὶ τὸν μελαγκόρυφον ὄγ' ἄγνος ἐκτρίβει.
Κορυδαλὸν δὲ τὸ δριμὺ φθείρει νάπυ.
Κέδρου δὲ φύλλον εἰ λαθὼν δή που φάγοι
Ὁ καλαμοδύτης, οὐ βλέπει τὸν ἥλιον.
Κεῖται δὲ νεκρὰ καὶ πνοῆς ἀλλοτρία,
Εἰ τῆς ὑαίνης τὴν χολὴν ἶβις πίοι.
Φθίσις δὲ τοῖς ἔποψι δορκάδων στέαρ.
Τὸν αἰετὸν δὲ τῶν ἐτῶν ὑπεξάγει,
Βρωθὲν παρ' αὐτοῦ δυστυχῶς τὸ σύμφυτον.
Κόραξ δὲ τὸ εὔζωμον οὐ στέγει πόαν·
Καὶ τῶν κορωνῶν τὸν πολὺν τέμνει χρόνον,
Πτῶμα προσληφθὲν εἰς βορὸν λύκου στόμα.
Πίπτει χαραδριὸς δὲ πηγάνου τι σπάσας.

Κτείνει λιβὰς δὲ τάς γε γεράνους ἀμπέλου.
Ἀεὶ μὲν οὖν μύραινα πολύποδας στυγεῖ·
Μεμήνασιν δ' ἐπὶ καράβῳ καὶ πολύποδες.
Ὁ δὲ κάραβός γε ταῖς μυραίναις ἄχθεται.
Καὶ ταῖς χελώναις ἀντικεῖνται πέρδικες,
Καὶ τοῖς ἐχίνοισιν δὲ πολεμογείτονες.
Ἔχθος γε μὴν ἔχουσιν αἰθυίαις μέγα
Μακροὶ πελαργοὶ, καὶ βραδύπτεροι κρέκες.
Ἐρωδιὸς δὲ μισεῖ τοὺς λευκοὺς λάρους·
Κορυδαλὶς πωσὸν γε μὲν ἀκανθυλίδα·
Πελεκὰν δέ τ' ὄρτυγα· οἱ δὲ πλῶκες τοὺς κνύας·
Τρυγὼν δὲ πύρραν. τῆς δὲ κερδοῦς ἡ φύσις,
Ἐχῖνον ἐχθρὸν οἶδεν, ὃν χέρσος τρέφει.
Πάλιν κορῶναι δυσμενεῖς γλαυκῶν γένει.
Κόραξ δὲ μισεῖ τὴν ἰκτίνων τὴν γονήν,
Πάγρον τε βρένθος, καὶ τρυγὼν πυραλλίδα,
Τὴν τρυγόνα χλωρεὺς δὲ, καὶ τοῦτον κόραξ·
Δράκων δὲ κύκνον. αἰετὸν δὲ τὸν μέγαν
Αἰγυπιὸς αὖ δέδοικε· τὸν δὲ, τρωγλίτης.
Κτείνει δὲ βουβαλίδα τε καὶ ταῦρον λέων,
Ὡς Ἰνδὸν ἐλέφαντα πυρίπνους τρέφει δράκων.
Ὠτὶς κυνὸς δέ θ' ἁρπαγὴν φυλάσσεται.
Καὶ τοὺς ὄνους αἴγιθος ἐχθροὺς αὖ κρίνει.
Οἱ μὲν γὰρ ὠγκήσαντο, τοῦ δὲ τοὺς τόκους,
Ὅσους ἐν ᾠοῖς εὗρεν ἐσπειραμένους,
Ἀφῆκε νεκροὺς ἐκπεσόντας ὁ κτύπος.
Ὄφεις δὲ πεφρίκασι κέντρα σκορπίων.
Ἰχνεύμονες δὲ δειματοῦσιν ἀσπίδας.

Ἀλέκτο-

Et vitis hausta conficit lacryma gruem.
Infesta polypo semper est murænula,
Odio locustas polypus impetit fero,
Locusta strangulatur a murænula.
Perdicis aduersum est genus testudini.
Necant echinos potamogitones cibo;
Longæque cum mergis ciconiæ,& crecee
Tardæ volatibus,simultates gerunt.
Odit colore gauias albo ardea.
Exosam habet cassita stirpem acanthidum,
Pelecan coturnicem, canes turba leporum,
Pyrrhamque turtur: nec latet vulpem suus
Echinus hostis, terra quem vasta educat.
Inuisa cornix est pudica noctuæ,
Oditque coruus miluiorum liberos,
Pagrumque brinthus, turtur atque ignariam,
Luteoque turturem, sed hunc coruus, draco
Cygnum. Deûmque regis armigerum trucem
Vultur timet,timetque passer vulturem.
Occidit autem bubalum & taurum leo,
Spiransque flammas Indicum elephantum draco,
Canisque raptum tarda auis subterfugit,
Hostesque ducit ægithus asinos suos:
Quos si rudentes audiant pulli,illico
Deturbat exanimes metu nidis sonus,
Intus putamen quotquot abditos tegit.
Sed scorpiorum spicula angues territant,
Ichneumonesque terrefaciunt aspidas.

Galli leonibus, leo formidini
Est ictidi, mus pardalique araneus.
Vulpecula inimicum sibi Circum putat,
Coruumque taurus, atque equum piscem anthias.
Delphin Balænam odit, lupusque mugilem,
Muræna congrum, hyęna pantheram timet,
Et stellionem perditor fur scorpius.
Torpedo scorpium, polypodem cammarus.
Horrescit ignem percitus metu leo.
Balans inermis a lupis prehenditur,
Ab vpupa apes, a filia Pandionis
Cantus amans cicada. damis anguium
Immite vulgus, pardalique simia,
Quem conspicis minum. Sed anguis Ibium
Pennas pauescit intuens, contactibus
Harumque torpet ocius: reconditus
Aluo, forantis perforat qui viscera.
At torre viso funerali, protinus
Ferociens latrare desinit canis.
Et fascinantum se tuentur a dolis
Laurum palumbes congerentes, intybum
Circus, comam perdix harundinaceam,
Myrtumque turdus colligens, cancrum ardea,
Gramen vpupa, galerita frondes querneas,
Vluamque miluus, rhamnulum cornix, crocum
Circus virentem, viticem ales Apollinis,
Irimque turtur, fascinum radiculâ
Lini sub alis pauo gestata cauet:
Sertis Iacchi harpa, platano ciconia.

Quam-

Ἀλέκτορες δὲ τῶν λεόντων τὴν φύσιν,
Τούτους γαλῆ δὲ, μυγαλῆ δὲ παρδάλεις.
Πάλιν ἀλώπηξ δυσμενῆ κίρκον κρίνει,
Καὶ κόρακα ταῦρος, ἵππον ἰχθὺς ἀνθίας,
Δελφὶς φάλαιναν, καὶ λάβραξ τὸν κεστρέα·
Μύραινα γόγγρον, ἡ δ' ὕαινα πάρδαλιν,
Καὶ ἀσκαλαβώτην ὁ φθορεὺς κλὼψ σκορπίος,
Νάρκη δὲ τοῦτον, ἀστακὸς δὲ πολύποδα.
Λέων δὲ πῦρ δέδοικεν ἐκτρόπως τρέμων.
Ἁλίσκεται δ' οὐ δυσχερῶς ὄϊς λύκοις,
Ἔποψιν ἡ μέλιττα, καὶ χελιδόσι
Τέττιξ φιλῳδὸς, παῖς δὲ δορκάσιν ὄφις,
Καὶ παρδάλεις πίθηκος, ὃν μίμον βλέπεις.
Τῆς ἴβεως δὲ τὸ πτερὸν μόνον βλέπων,
Ἅπας ὄφις δέδοικεν· οὗπερ αὖ θίγοι,
Ναρκῶν γ' ὄφις ἐκεῖνος· αὖ δὲ καὶ φάγοι,
Τέθνηκε, ῥαγεὶς ὁ φθορεὺς τὴν γαστέρα.
Κύων δὲ σιγᾷ, κἂν ὑλακῆσαι θέλοι,
Δαλὸν θεωρῶν ἐκ πυρᾶς φθισιμβρότου.
Ἀνθίσταται δὲ πρὸς τὸ βάσκανον πάθος,
Δάφνην φαγοῦσα φάττα, κίρκος πικρίδα,
Πέρδιξ δὲ καλάμου, κίχλα μυρσίνης κόμην,
Ἐρωδιὸς καρκῖνον, ἄγρωστιν ἔποψ,
Φύλλα δρυὸς κόρυδος, ἴκτινος θρύον,
Ῥάμνον κορώνη, κίρκος αὖθ' οὕτω κρόκον,
Ἄγνον κόραξ ἔγκαρπον, ἡ τρυγὼν ἴριν.
Λίνον δὲ ταὼς τοῖς πτεροῖς βύζας φέρει,
Ἅρπη δὲ κιττὸν, καὶ πελαργὸς δὲ πλάτανον.

Ὧι μᾶλλόν ἐστι δυσμενὴς ὁ νυκτίκλωψ.
Καὶ γὰρ ἐν ὠοῖς τὴν ἀπορρὰν πεπηγμένην,
Ποιεῖ διαρρεῖν, καὶ πτεροῖς ἄκροις θίγει.
Ἡ δὲ πλάτανός γε τὴν φιλέσπερον πάλιν,
Εἴργει πρὸ καιροῦ προσπελάζειν τοῖς τόκοις·
Ναρκᾷ γὰρ εὐθὺς ἐμπεσοῦσα τῷ κλάδῳ.
Φθορᾶς δὲ τηρεῖ τὰς γονὰς ὑπερτέρας,
Εἰς τὴν καλιὰν ἀετὸς κρύψας λίθον,
Ὡς ἡ χελιδὼν τοῦ σελίνου τὴν κόμην.
Ἐὰν δέ τις ἐξάψῃ τραχήλου τὸν λίθον,
Κύουσα γυνὴ, κερδανεῖ ζῶν τὸ βρέφος.
Μυῖαν λαβὼν δέ τις ἐκ ῥοῆς πεπνιγμένην,
Καὶ τέφραν αὐτῆς ἐκ πυρᾶς ὑπερχέας,
Τὸν νεκρὸν αὐγαῖσιν ὑπόθαλψον ἡλίου·
Καὶ γὰρ ἀναζῇ, καὶ τροφαῖς ἐπιτρέχει.

Περὶ φρυνῆς.

Φρύνην δέ τις κράτιστε τὸ ζῶον βλέπων,
Κἂν ἡ φύσις γ' ἔγραψεν αὐτὴν ὡς ῥόδον,
Καθάπερ ἀλγῶν ὠχριᾷ πλεῖν ἰκτέρου.
Χαραδριῷ δὲ τῷ καλῷ προσβλέπων,
Αὖθις νεουργεῖ τοῦ προσώπου τὴν θέαν.
Παρατρέπεται γὰρ τῆς βαφῆς ἡ πυκνότης,
Ὡς τοῦ νόθου φθίνοντος ἠρέμα κρόκου.
Οὕτω δυοῖν δὲ τῇ φρύνῃ τοῖν ἡπάτοιν,
Τὸ μὲν, φθορὰν ἤνεγκε τοῖς γεγευμένοις,
Αὐτοῖς ξένον δὲ φάρμακον τὸ δ' εὑρέθη.

Περὶ λέοντος.

Θηρῶν δὲ βασιλεὺς ὁ θρασὺς ἄναξ λέων,

Quam grauius oppugnare vespertilio
Solet, quod intus oua seminis gerunt,
Nocente pennarum trucidans verbere.
Sed platanus arcet appropinquantis minas,
Torpore collisum retundens impetum.
In nidum aquila aetite congesto, suis
Omnes propulsat noxias a liberis,
Sicut apii comis hirundo salubribus.
Quod si qua collo grauida lapidem illum gerat,
Vitam sibi lucratur, atque fœtui.
Aquis necatam, cinere si consperseris
Muscam, reductam Tartari voragine
Ad pabulum redire facies, ignibus
Hanc solis vbi calefaciendo foueris.

xxx. *De Rubeta.*

Quod si rubetam, Rex, suo quis acrius
Aspectet obtutu, venustatis decus,
Colore mutat pallido plus ictero.
Charadrium sed irretortis vultibus
Mox intuens, ad pristinum redit decus,
Pallore desinente tincturæ. velut
Adulterini deperit croci rubor.
Gemino rubeta cum iecore sit prædita,
Horum comestum mox neci dat alterum,
Affert salutem huic repugnans alterum.

xxxi. *De Leone.*

Regi ferarum, belluarum traditum

Regnum leoni, o Imperator, arguit
Pectusque, genuaque, tibiarumque statio,
Et vultus, & pilus, cataphractariumque
Os, cumque latere firmitas coxendicis,
Spissique nerui, atque vnguium arma, & dignitas,
Gressus, simulque saltus, ac cursus celer.
Non vertebrarum iungitur compagibus
Ceruix, tenus crurum osse producta solido;
Simulque tracta, saltuum conamina
Iuuat, feris quoties superbus insilit.
Nec fistularum more concauum os gerit.
Deglutit autem deuorans totum hinnulum;
Barathrum macelli, potioni temperans:
Iraque feruet, cum premunt ieiunia.
Quæ carne postquam copiosa depulit,
Mansuetiorem se exhibet præsentibus.
Quod si grauem annis occupat pænuria,
Non amplius feris sequendis strenuus,
Caulas oberrat, & famescens pascua.

XXXII. *De Leæna.*

Vtero leæna quinquies enititur,
Quinósque primum, quattuor deinde catulos;
Ternisque posthac, inde binis fœtibus
Augetur; at quintum vnico solummodo.
Sextumque natura inchoante leunculum,
Egressui fœtus repagulum obditur.
Duobus a partu creatos mensibus
Ire videas, catulis canum simillimos

Cæcisque

Ὧι τὴν τε φύσεως μαρτυρεῖ μοναρχίαν,
Καὶ στέρνα, καὶ γόνατα, καὶ σφυρῶν βάσις,
Καὶ βλέμμα, καὶ θρὶξ, καὶ κατάφρακτον στόμα,
Ῥώμη τε πλευρῶν, καὶ βεβηκὸς ἰσχίον,
Καὶ νεῦρα πυκνὰ, καὶ ποδῶν μέγας ὄνυξ,
Καὶ βῆμα, καὶ σκίρτημα, καὶ δρόμου τάχος.
Αὐχὴν παγείς δέ τ' ἐξ ἀνάρθρων ὀστέων,
Πρὸς τὰς ἀγωγὰς τῶν σκελῶν οὐ κάμπτεται.
Συνέλκεται γὰρ τῇ στροφῇ τῶν ἁλμάτων,
Θηρῶν ὅταν κατὰ γαύρων ἐπιτρέχει.
Καὶ κοῖλον ὀστοῦν οὐκ ἔχει τὸ θηρίον.
Ῥοφεῖ δὲ νεβρὸν εὐχερῶς ὅλον βρύχον·
Ἀδδηφάγον γάρ ἐστι, καὶ ἧττον πίνοι·
Καὶ θυμοειδὲς, εἰ λιμός ποτε θλίβοι.
Ἐθὰς δὲ μικροῦ τοῖς παροῦσιν εὑρέθη,
Τροφῆς κορεσθεὶς δαψιλοῦς ὁ γεννάδας.
Ὅταν δὲ γηρᾷ, καὶ τροφῆς χρείαν ἔχοι,
Ἐπεὶ τὸ θαρρεῖν εἰς τὸ θηρᾷν οὐκ ἔχει,
Φοιτᾷ πρὸς ἀγροὺς, καὶ νομεῦσιν ἐναυλίοις.

Περὶ λεαίνης.

Λέαινα δὲ, κράτιστε, πεντάκις κύει.
Καὶ πέντε μὲν τὸ πρῶτον, εἶτα δὶς δύο,
Καὶ τρεῖς ἐφεξῆς, τῷ τετάρτῳ δ' αὖ δύο,
Καὶ σκύμνον ἁπλοῦν εἰς τὸ πέμπτον ἐξάγει.
Εἶτα τίθεται κλεὶς τῆς γονῆς ταῖς ἐξόδοις,
Τῆς γε φύσεως τὸν ἕκτον εἰργούσης τόκον.
Δυοῖν δὲ μηνῶν τὰ βρέφη περιέρχεται,
Σκύλαξι τυφλοῖς ἐμφερῆ καὶ μετρίως,

Καὶ

Καὶ λευκὸν ἐμπίπλουσα μαστοὺς γάλα·
Δυοῖν δὲ μηνῶν, καὶ βαδίζει, καὶ τρέχει,
Τότε τὴν ἰσχὺν, ἀρετήν τε φυσικὴν προδεικνύει.

Περὶ νάρκης καὶ ἑτέρων τινῶν, περί τε τῶν λεόντων ἔτι πλείω.

Ναρκᾷ μὲν οὖν ἄνθρωπος ἣν ψῦχος τ' ἅπτῃ,
Νάρκην τὸν ἰχθὺν εἴπερ εἰς χεῖρας λάβοι.
Καὶ πήγνυται ναῦς ἐντυχοῦσα ναυκράτῃ·
Καὶ ῥοῦς θαλασσῶν, ἀλκυὼν εἴπερ τέκοι.
Ἵππον ταχὺν δὲ τὸ ἴχνος ἀμβλύνει λύκου,
Καὶ δίφρον ὀξὺν τὸ σφυρὸν τούτου στρέφει.
Σκίλλης δὲ φύλλοις αὐθυποκλάζει λύκος.
Λέων δὲ χαυνοῖ τοῦ δρόμου τὸ σύντονον,
Ὢ θαῦμα καινὸν, τοῖς πετήλοις τοῦ πρίνου.
Ζώων δὲ πᾶν πόρρωθεν ἐκφοβῶν γένος,
Αὐτὸς τὸ πῦρ δέδοικεν ὡς φύσει ζέον.
Κλοπῆς δὲ τηρεῖ τὰς γονὰς ἐλευθέρας,
Ὥστε κατ' ἀγωγὰς εὐτυχεῖν ἀποκρύφους.
Προέρχεται γὰρ ἐξαμείβων τὰς τρίβους,
Ὑπὸ τροχιαῖσι καὶ στροφαῖς πεφυρμέναις,
Ἀσαφεῖς τε ποιῶν τῶν ποδῶν τὰς ἐμφάσεις,
Κέρκου σπαραγμοῖς ἐκ τριχῶν ἐσταλμένης,
Ἣν οἶδε κινεῖν οὐ περὶ τῆς μάχης μόνον,
Τὸ θυμοειδὲς τῆς ψυχῆς παροξύνων.
Ἐκ τῶν γε κατὰ βούλησιν ἐν χρῷ μαστίγων,
Τοῦτ' ἐστὶ καινότατον δέ τ' Αὐσονοκράτορ,
Εἰ καί τις αὐτὸν ὕπνος ἐκ πόνου λάβοι·
Βασιλεὺς ἐὼν γὰρ εὑρεθεὶς θηροκράτωρ,

Καὶ

Cæcisque, paruulisque, & indagare lac.
Mensesque currunt post duos, & ambulant,
Virtutis edito specimine & roboris.

XXXIII. De Torpedine & aliis quibusdam, itemque de Leonibus plura.

Vt frigus absit, frigoris torpet gelu,
Torpedinem quicunque contrectauerit.
Sistit carinæ, remora adhærens, impetum,
Maris furorem nidulans & halcyon.
Stupet lupi vestigium calcans equus,
Fugamque currus reprimit velox suam.
Ad folia scillæ fert retro passum lupus.
Cursumque suspendit leo, (mirabile)
Iligneas si palpitet planta comas.
Quique eminus pauore territat feras,
Ignem pauescit ipse, natura flagrans.
Verum tuetur a dolis venantium
Vestigiorum ambagibus leunculos.
Modo namque procedens, modo retro commeans,
Inuoluit incertis vias anfractibus,
Oblitteratque prouidus vestigia
Caudæ pilosæ per solum verrumine,
Quam non modo ante prœlium scit callide
Vibrare, semet verbere huius excitans.
Ex arbitrariis flagellorum ictibus
Hoc maxime est, regnator Ausonum, nouum,
Lassus sopore quod iacens hanc ventilat,
Quo scilicet, qui belluarum rector est,

Sopore se non obrui victum arguat.
Post carne quam sedauit affatim famem
Venationibus ferarum prodigis,
Exanguium quod relliquum est cadauerum,
Graueolentis afflat halitus spiramine,
Vicemque præstat spiritus custodiæ,
Munimine graueolentiæ mirabili,
Quod arcet impetum vel audacis feræ.
Egressus ad venationem denuo,
Cocto priore tanquam ad ignem ferculo,
Si cedat ex sententia felix labor,
Quod pridie cepit, superbe despicit.
Nam quis lubens quod putidum est comederit?
Sin fallat ipsum spes, reliquias rellegens,
Mensæ relictæ ferculum depascitur.
Sed querquera illi febris ossa concutit,
Cum sanus æuum cæteroquin transigat.
Namque illius nisi impetus audaciæ
Frigus perurens, paululum retunderet,
Nos anxius maneret exitii metus.
Et omnis illum carnis oblectat cibus,
At omnium beat cameli maxime.

XXXIV. De Cane Indico.

Inter canes est Indicus fortissimus,
Qui nec leonem pertimescit cominus,
Sed opperitur hostis insolentiam
Interritus stans mole sua, ac rugitibus
Eius relatrans, instat instanti ferox:

Osque

Καὶ τοῦ καθεύδειν ὑπερόπτης γίνεται.
Θηρῶν τι καὶ σπῶν τῶν κρεῶν τῶν προσφάτων,
Ὅταν κορεσθῇ τῆς τροφῆς τῆς ἀφθόνου,
Ἐᾷ τὰ λοιπὰ νεκρικῶς ἐψυγμένα.
Καὶ πνεῖ τι δεινὸν ἐγχανὼν τοῖς λειψάνοις,
Καὶ γίνεται τὸ πνεῦμα δὴ φυλακὴ ξένη.
Δυσωδίας γὰρ χάρακας ἱδρυσαμένη,
Τηρεῖ τότ' αὐτὰ, καὶ θρασὺς θὴρ ἐγγίσῃ.
Λέων γε μὴν ἔξεισιν εἰς θήραν πάλιν,
Οἷόν περ εἰς πῦρ τῆς τροφῆς πεπεμμένης·
Κἂν βρώματος μὲν ἐξ εὐερμίας τύχῃ,
Τὸ χθὲς προληφθὲν εὐγνώμως διαπτύει.
Τὸ γάρ τ' ὀδωδὸς, οὐχ ἑκὼν αὖτις φάγοι.
Εἰ δ' οὖν, κατ' αὐτῶν εὐδρομεῖ τῶν λειψάνων,
Καὶ τὴν πάλαι τράπεζαν εὑρὼν ἐσθίει.
Πιέζεται δὲ τῷ τεταρταίῳ τρόμῳ,
Νόσων δὲ ὑγιὴς εὑρεθεὶς εἰς τὸν βίον.
Εἰ μὴ γὰρ ἡ φλέγουσα μικροῦ ψυχρότης,
Ἐπεῖχεν αὐτοῦ τὴν φορὰν καὶ τὸ θράσος,
Ὕποπτος αὖ ὄλεθρος ἡμᾶς ἐστρόβει.
Καὶ πᾶν μὲν αὐτὸν δὲ παχὺ τέρπει κρέας,
Εἰ δ' ἐσθίει κάμηλον, εὖγε τῆς τύχης.

Περὶ κυνὸς Ἰνδικοῦ.

Παντὸς κυνὸς μέγιστος, Ἰνδὸς πᾶς κύων.
Ὃς οὐδὲ τὸν λέοντα προσιόντα τρέμει,
Ἀνθίσταται δὲ, καὶ σφριγᾷ πρὸς τὴν μάχην,
Καὶ τοῖς βρυχηθμοῖς ἀνθυλακτεῖ συντόμως,
Ἐγκείμενον δὲ καρτερεῖ τὸν αὐθάδη.

Καὶ

Καὶ δάκνεται μὲν, ἀντιδάκνει δὲ πλέον.
Τέλος δὲ τοῦ τείνοντος αὐτὸν διεσπάσας,
Κατὰ γῆς περιπτεῖ, καὶ σπαράττει, καὶ θλίβει.
Αὖθις δ' ἐπελθὼν κἀποκόψῃ τὸ σκέλος
Τῷ τὸν μέγαν ἄγχοντι, καὶ πρὶν γυμνάδαι,
Μόλις ὁ κύων νεκρὸς ἀπανήσει τὸ στόμα.

Περὶ μαντιχώρου.

Ὁ μαντιχώρας θὴρ ἐν Ἰνδοῖς εὑρέθη,
Δασύς τ', ἐρυθρός τ', εἶδος ἀνθρώπου φέρων,
Ὄμματα δὲ πυρσοῖς ἐμφερῆ γλαυκοχρόοις,
Ὀφρῦς δέ θ' ἱκανὰς ἐκφοβεῖν καὶ μακρόθεν,
Ὦτα στεγανὰ, καὶ προμήκη μετρίως,
Καὶ σφαιροειδῆ, καὶ ψιλὰ πρὸς τὰς βάσεις,
Ὀδόντας ὀξεῖς, δυσθεώρητον στόμα.
Τὰ δ' ἄλλ' ὅδε σαφῶς ἐντελὴς ὁ θὴρ λέων·
Μόνην γε μὴν ἔγκεντρον οὐρὰν ἐκφύων,
Ἑκηβόλος μέν ἐστι τοξότης φύσει,
Ποιεῖ δὲ νεκροὺς ταῖς βολαῖς τοὺς ὁπλίτας,
Οἳ τοῦτον ὁρμαῖς ἐλλοχῶσιν ἀχέτοις.
Καὖθις γ' ἁπάντων εὑρεθῇ κατὰ στόμα,
Γοργῶς ἀνακλῶν τῶν βελῶν τὴν ἐργάτιν,
Ὠθεῖ κατ' αὐτοὺς καὶ προβαίνει συντόνως.
Κινούμενον γὰρ οὖν, ἀπαναφύει πάλιν
Καινοὺς ὀϊστοὺς καὶ τομοὺς τὸ θηρίον,
Καὶ τῶν διωκτῶν ἐν βραχεῖ καταχύει.
Ὄντων δὲ πολλῶν τῶν παρ' Ἰνδοῖς θηρίων,
Καὶ πρὸς τὸ φαγεῖν ἀκρατῶν, καὶ δυσμάχων,
Ἀνθρωποφάγος ὅδ' οὗτος ἐκλήθη μόνος.

Ἰνδὸς

Osque imprimentem dente stringit acrius,
Donec prehensum funditus sternat solo,
Morsuque diuellat, & inhærens strangulet.
Quod si quis accurrens, ei truncet pedem,
Hostis prementi dentibus superbiam,
Vix ore fixo mortuus remiserit.

xxxv. De Mantichora.

Est Mantichoras cognita Indis bellua,
Villosa, rubra, atque hominis os præ se ferens,
Facesque luminum colore cæsio,
Superciliaque idoneá ad formidinem
Ciendam, & aures hispidas, nec admodum
Longas, rotundas, & basin versus glabras.
Dentes acutos, osque visu tetricum:
Refert leonem relliquo sed corpore,
Præter quod est armata cauda spiculis,
Quas ceu sagittas ipsa mittit eminus:
Ictuque perdit milites his obuios,
Qui persequentes impetunt hanc arctius.
Quod si quis aduersę manus huic conferat,
Caudam reflectens spiculis intus grauem,
Incessit hostem cominus telis petens.
Nam dum mouetur, rursus vnâ procreat
Nouas sagittas spiculorum bestia,
Queis insequentum præualet mox viribus.
At impotentes cum vorando, nec manu
Dociles domari, plurimæ Indis sint feræ,
Homines vorando sola nomen hæc tulit.

Cuius

Cuius tenella nactus Indus pignora,
Elidit ad prærupta caudas rupium,
Vt procreandis illa inepta ſpiculis,
Tactuque reddat molliens innoxia.

XXXVI. De Monocerote.

Eſt Vnicornis Indiæ fera cognita,
Horrenda viſu, calcium quibus ferit
Armis timenda: ſed ore ſi quem proruens
Momorderit, vix Pæonis ſolers manus,
Præſens leuarit vulneris periculum.
Hæc inſolenter verticis motans iubam,
Longumque noxiumque cornu porrigit,
Quod frontis enatum ſub ipſo tubere,
Non eſt cauum, nec more cornuum leue,
Nec compari vndiquaque conſtat germine,
Limaque ferri viſitur mordacius,
Gyris in orbem conuolutum iugibus,
Acutius mucrone teli peruio,
Reciprocis vt non recuruum flexibus.
Ad vſque florem quod iuuentutis nigrum eſt,
Colore cum ſit ipſe fuluo præditus,
Caudaque aprum, rictu leonem præferat.
Idoneoſque curſibus; licet rudes,
Geſtat pedes, amatque ſolitudines,
Saltuſque ſolus peruagatur deuios,
Et beſtiarum ceterarum erga genus
Comem gerit ſe, ceu gregi aſſuetus canis.
At non item cognationem amat ſuam,

Sed

Ἰνδὸς λαβὼν δὲ τὸ βρέφος τοῦ θηρίου,
Λίθοις διαθλᾷ τὰ πρὸς ἄκρον ἰσχίον.
Ὡς ἂν ἀφυὲς δὴ πρὸς τὰ κέντρα δεικνύων,
Ποιεῖ τιθασὸν ἐξ ἀφῆς ἀκινδύνου.

Περὶ Μονοκέρωτος.

Ὁ μονόκερως δὲ θὴρ παρ' Ἰνδοῖς εὑρέθη.
Δεινὸς μὲν οὖν ἰδεῖν, εἰ δὲ λὰξ ἐπεισπέσοι,
Βαρὺς μαχητής. εἰ δὲ κύψας ἐνδάκοι,
Μόλις εὐφυὴς ἰατρικῆς χειρουργία
Πείσει παρελθεῖν τὴν φθορὰν τοῦ κινδύνου.
Σοβῶν δὲ πυκνὰ τὸν κορυφαῖον λόφον,
Ὠθεῖ τὸ μακρὸν καὶ φθορᾶς πλῆρες κέρας.
Ὁ τῶν ἀκαλῶν ἐκπεφυκὸς ὀφρύων,
Οὐ κοῖλον ἐστὶν, οὐδὲ κοῦφον ὡς κέρας,
Οὐδ' ἀφ' ὁμαλοῦς γε τῆς φυῆς πεπηγμένον,
Μᾶλλον δὲ τραχὺ καὶ σιδηρέας ῥίνης,
Ὡς εἰς ἑλιγμοὺς προσφυεῖς κεκλωσμένον.
Ὀξύτερον αὐτὸ καὶ τεθηγμένου βέλους,
Ὡς μὴ κεκυφὸς εἰς ῥοπὰς παλιντρόπους.
Μέλαν δὲ πᾶν ἐκεῖνο τῆς ἀκμῆς δίχα.
Ξανθὴν γε μὴν κράτιστε τὴν λάχνην φέρει.
Οὐρὰν συὸς δὲ, καὶ λεόντειον στόμα,
Καὶ θεῖν μὲν ὀξεῖς, ἀλλ' ἀνάρθρους τοὺς πόδας.
Ἀσπάζεται δὲ τοὺς ἀπανθρώπους τόπους,
Καὶ ζῇ παροικῶν καὶ πλανώμενος μόνος.
Καὶ πρὸς μὲν ἀλλόφυλα θηρίων γένη,
Ὁ θὴρ προσηνής, ὡς ἐθὰς ποίμνῃ σκύλαξ.
Τὸ συγγενὲς δὲ, καὶ κατὰ φύσιν φίλον,

Ἐναντίον μάλιστα καὶ δύσνουν κρίνει.
Πραΰνεται δὲ παρὰ τὴν θήλειαν μόνον,
Οἴστρου χαλινοῖς ἐκδαμάζων τὸν τῦφον,
Ἕως τὸ ῥευστὸν τῆς γονῆς ἀφυβρίσῃ.
Τοῖς κτήνεσιν δὲ πᾶσι τοῖς κερασφόροις,
Ἐγγάστριος ἔνεστ' ἀκριβῶς ἡ θερμότης,
Ἢ τὰς τὸν ἐγκέφαλον ἐπαρδούσας φλέβας
Χαυνοῦσα ποιεῖ συστολῆς ἐλευθέρας.
Κἀκεῖ τι λεπτὸν ἐμπεφυκὸς ὀστέον,
Τὰς προαναγωγὰς τῆς τροφῆς προσλαμβάνει.
Κινούμενον δὲ τῇ ῥύμῃ τοῦ πνεύματος,
Τότε τῆς χλιδῆς τὸ γόνιμον ἐκρεῖ τῶν πόρων,
Ἐν οἷσι τῶν κροτάφων τὸ μανὸν ὀστέον,
Τὰς ἐξαγωγὰς ὀργανοῖ τῶν ἰκμάδων,
Τοῦ συνεχέος πηγνύντος αὐτὰς ἀέρος.
Τὸ τοίνυν ἁπαλὸν καὶ νεώτερον κέρας
Ὠθεῖ τὸ πρότερον, ἐκδραμεῖν ἠπειγμένον,
Καὶ τοῦτο πάλιν ἄλλο κατόπιν ἐπιτρέχον.
Οὐ γὰρ δυνατόν ἐστ' ἀτρεμεῖν τὰς ἰκμάδας
Πηγνυμένας ἔσωθεν εἰς χαύνους τόπους.

Περὶ Ὀνάγρου καὶ τούτου κέρατος.

Ἰνδῶν σὺ βασιλεῦ, τῆς ἐμῆς φωνῆς ἀκούεις,
Καὶ δὸς καθαρὸν δέ εἰς ἀπόκρισιν λόγον,
Τί δή ποτ' ἐστὶν ὁ κρατὴρ ἐξ οὗ πίνεις;
Καὶ γὰρ διαυγὴς καὶ προμήκης εὑρέθη,
Καὶ τρεῖς ἔχει ζωστῆρας ὡς λίθου φλέβας,
Λευκόν τε, μελανά τε, καὶ τὸ χρῶμα πορφυροῦν.
Ὄναγρος ἡμῖν ἐστι, φησί τις, μέγας·

Ὃς

Sed odit, infestissimamque iudicat.
Mansuescit autem comparis torum ambiens,
Frenis furoris edomans ferociam,
Dum seminis desæuiat lasciuia.
Et vniuersæ animantium propagini
Quæ cornua gerunt, venter impense calet:
Quo fit, rigantes vt cerebrum riuuli,
Non comprimant calore laxati vias.
Quod est os illic insitum tenerrimum,
Penum affluentis suscipit alimoniæ:
Cuius redundans pars, ciente spiritus
Commotione, profluit meatibus.
Quorum in cauernis temporum os rarissimum,
Humoribus iter pandit emanantibus,
Quos frigus indurat coarctans aeris.
Sic ergo cornu quod recens subnascitur,
Protrudit atque promouet prius editum,
Et hoc item quod pone succedens subit.
Namque humor intus acquiescere haud potest,
Spiraculorum laxitate profluens.

XXXVII. *De Onagro & illius cornu.*

Regnator Indorum, mihi aures commoda,
Verbisque responsum meis da liquidum:
Quid vult sibi, dic obsecro, crater tuus,
Ex quo bibis, præaltus, & pellucidus,
Ceu venulis, distinctus orbe triplici,
Albo, nigroque, atque æmulante purpuram?
Onager est hic arduus nobis, ais,

Qui relliqua quidem albus apparet cute,
Sed purpura tinctum gerit sursum caput:
Quod hoc mihi cornu dedit mirabile,
E palpebrarum prominens discrimine.
An vinolentiæ voluptas te capit,
Inquam: illud vlna longius nam conspicor?
An gloriam affectas nouo spectaculo?
Atqui medetur hoc meraci iniuriæ,
Opemque contra fert venena quælibet,
Morbique sanat sontici tentamina.
Solidipedum autem solus, ô rex optime,
Talumque gestat, felle nec destituitur.
Sanator ille corniger mortalium;
Cuius caro non est idonea esui:
Cursuque fertur concito. quod si petat
Cornu, fugam instar alitis cape ocius:
Nam calcibus cornuque sternit proximos.

XXXVIII. *De Cynocephalis.*

Mortalium noui genus cynocephalum,
Quod verba non edit, sed vlulatum crepat,
Ferturque quolibet pernicius cane,
Ferasque sectatur per agros, victitans
Ad solis ignem torrefactis carnibus.
Et pellium sese induit velamine,
Hominum molestum nemini, aut iniurium.
Sed & loquentes incolas intelligit;
Bouesque pascit, lacte perfrui vt queat.

Ὃς τρίχα τι λευκὴν εἰς τὸ πᾶν δέρας φέρων,
Αὐτὴν ἐρυθρὰν τήν γε κεφαλὴν δεικνύει,
Ἢ τοῦτό μοι δίδωσι τὸ ξένον κέρας,
Ἐκκύπτον ἁπλοῦν τῆς λαβῆς τῶν ὀφρύων.
Ἆρ' οὖν μέθης (εἴρηκα) λαμβάνεις χάριν;
Ὁρῶ γὰρ αὐτὸ καὶ κατ' ἐς πῆχυν μέγα.
Ἠὲ φιλοτιμῇ, καὶ προπίνεις τὴν θέαν;
Καὶ μὴν ἀναιρεῖ τὴν κακὴν, ἦ δ' ὅς, μέθην,
Ἰοῦ τε παντὸς ἀντιφάρμακον μένον,
Ἣν ἱερὰν καλοῦσι καθαιρεῖ νόσον.
Ἀστράγαλον αὖ δὲ καὶ χολῆς κύστιν φέρει,
Τῶν μωνύχων, βέλτιστε, τῶν ἄλλων μόνος,
Ὅ γε τὸ γαληναῖον τὸ κεράτινον φύων,
Οὗ τὸ κρέας τ' ἄβρωτον ἐξ ἀηδίας,
Θεῖ τε μάλα γοργόν· εἰ δὲ κυρίττειν θέλοι,
Φεῦγε πτερωτὸν ἐκμιμούμενος τάχος.
Φονεὺς γὰρ ἐστὶ κἂν παρέλθῃ λακτίσας.

Περὶ κυνοκεφάλων.

Οἶδα τι κυνόμορφον ἀνθρώπων γένος,
Ὃ φθέγγεται μὲν οὐδὲν, ἀλλ' ὠρύεται.
Παντὸς κυνὸς δέ τ' εὔδρομον μᾶλλον μένον,
Τοὺς θῆρας αἱρεῖ, καὶ σιτεῖται τὰ κρέα,
Ξανθέντα, καὶ φρυγέντα, φωσφόρου ζέσει.
Στολίζεται δὲ τὰς δορὰς τὰς ἐκ πόνων,
Καὶ ζῇ λυποῦν ἄνθρωπον ἁπλῶς οὐδένα.
Ἰνδῶν συνίησι τε φωνῆς ὀξέως,
Καὶ βοῦς, χάριν γάλακτος, ἠπίως νέμει.

Περὶ τινῶν ζωϋφίων Ἰνδικῶν ἐπιτηδείων πρὸς βαφήν.

Ἡ γῆ μὲν Ἰνδῶν, δένδρον εἰς ὄρος φύει·
Τὸ δ' αὖ τρέφει, κράτιστε, θηρίον πάλιν,
Τοῖς κανθάροις ἐοικὸς ἐκδοθὲν ἀκρίδων.
Ἠλέκτρινον γάρ ἐστιν αὐτῷ τὸ τρύφος,
Ἔχει δὲ λεπτοὺς καὶ προμήκεις τοὺς πόδας.
Καὶ τούτους ῥιπτῶν ὁ κναφεὺς ἐκ τῶν κλάδων,
Νιφάδεσι πυκναῖς εὐτελῶν ἀκοντίων,
Ἐπί τινος εὐθὺς μηχανῆς ἀποθλίβει.
Σὺ δὴ βλέπων θαύμαζε τὰς φοινικίδας,
Ἃς εἶλε χερσὶ τῆς βαφῆς ὁ τεχνίτης.
Ἡ τοῦ δ' ἀποστάξασα γὰρ θλίψει δρόσος,
Ἀνῆκεν αὐτοῖς εὐφυοῦς ῥόδου χρόαν.

Περὶ ὀνοκενταύρου.

Ἀνθρωπόμορφον εἶδον, Ἰνδέ, θηρίον.
Τί δήποτ' ἐστί; φράζε (φησὶ) τὴν πλάσιν·
Πολλῶν γὰρ ἡμεῖς εὐποροῦμεν ἀγρίων.
Πρόσωπον ἀνδρὸς εἶδον, Ἰνδέ, καὶ κόμην,
Καὶ στέρνα, καὶ τράχηλον ἄχρις ἰξύος,
Καὶ χεῖρας αὐτὰς ἀνδρικάς, καὶ δακτύλους,
Ἔπειτα μαζοὺς ὡς γυναικὸς ἠρμένους.
Ῥάχις δὲ, καὶ πλευρά, λαπάραι, γαστήρ, πόδες
Καθαρὸν ὄνον τιν' ὀργανοῦσι τὴν θέαν.
Ἔστ' ὀξύπαστον δὲ, καὶ βαρύθυμον μένον.
Βάδην μὲν οὐ πρόεισιν, ὡς θὴρ δὲ τρέχει·
Κινεῖ τε γὰρ τὰς χεῖρας ὡς καὶ τοὺς πόδας,
Καθήμενον δὲ πιευστιᾷ μετὰ δρόμον.

xxxix. *De Indicis quibusdam animalculis idoneis ad tincturam.*

In montibus fert Indiæ solum arborem,
Simillimum quæ cantharis gignit animal,
O Rex, locustarum satum propagine.
Manantium quod succino victu arborum
Gaudet, pedesque porrigit tenellulos.
Quod fusto deiectum arborum de frondibus
Leuium imbre iaculorum niuali, protinus
Artis sagacis exprimit solertia.
At tu videns mirare quæso purpuras,
Quas artifex fert rite tingendi catus.
Expressione namque destillans liquor,
Rosæ colorem illis amabilem refert.

xL. *De Onocentauro.*

Vidi, Inde, forma præditam hominis belluam,
Quid vult sibi hæc? doce, inquit ille, fabricam:
Hæc namque multas ora nutrit belluas.
Vidi os viri, barbamque confertam pilis,
Vidique collum, cumque pectore ilia,
Palmasque, palmarumque dactylos pares;
Deinde mammas feminæ ceu turgidas.
Dorsum, latusque, venter, abdomen, pedes,
Asinum exhibent spectantibus simillimum.
Acerrimum vero est. grauique pectoris
Acerbitate, nec gradatim inambulat,
Sed concito, instar belluæ, cursu ruit,
Manusque currens non secus ac pedes mouet.

Περὶ τινῶν ζωϋφίων Ἰνδικῶν ἐπιτηδείων πρὸς βαφήν.

Ἡ γῆ μὲν Ἰνδῶν, δένδρον εἰς ὄρος φύει·
Τὸ δ' αὖ τρέφει, κράτιστε, θηρίον πάλιν,
Τοῖς κανθάροις ἐοικὸς ἔνδοθεν ἀκρίδων.
Ἠλέκτρινον γάρ ἐστιν αὐτῷ τὸ τρύφος,
Ἔχει δὲ λεπτοὺς καὶ προμήκεις τοὺς πόδας.
Καὶ τὸν ῥιπτῶν ὁ κναφεὺς ἐκ τῶν κλάδων,
Νιφάδεσι πυκναῖς εὐτελῶν ἀκοντίων,
Ἐπί τινος εὐθὺς μηχανῆς ἀποθλίβει.
Σὺ δὴ βλέπων θαύμαζε τὰς φοινικίδας,
Ἃς εἷλε χερσὶ τῆς βαφῆς ὁ τεχνίτης.
Ἡ τῶν δ' ἀποστάζασα γὰρ θλίψει δρόσος,
Ἀνῆκεν αὐτοῖς εὐφυοῦς ῥόδου χρόαν.

Περὶ ὀνοκενταύρου.

Ἀνθρωπόμορφον εἶδον, Ἰνδὲ, θηρίον.
Τί δήποτ' ἐστὶ; φράζε (φησὶ) τὴν πλάσιν·
Πολλῶν γὰρ ἡμεῖς εὐποροῦμεν ἀγρίων.
Πρόσωπον ἀνδρὸς εἶδον, Ἰνδὲ, καὶ κόμην,
Καὶ στέρνα, καὶ τράχηλον ἄχρις ἰξύος,
Καὶ χεῖρας αὐτὰς ἀνδρικὰς, καὶ δακτύλους,
Ἔπειτα μαζοὺς ὡς γυναικὸς ἠρμένους.
Ῥάχις δὲ, καὶ πλευρὰ, λαπάραι, γαστὴρ, πόδες
Καθαρὸν ὄνον τιν' ὀργανοῦσι τὴν θέαν.
Ἔστ' ὀξύτατον δὲ, καὶ βαρύθυμον μένον.
Βάδην μὲν οὐ πρόεισιν, ὡς θὴρ δὲ τρέχει·
Κινεῖ τε γὰρ τὰς χεῖρας ὡς καὶ τοὺς πόδας,
Καθήμενον δὲ πιστὰ μετὰ δρόμον.

Ἐστὶν

XXXIX. *De Indicis quibusdam animalculis idoneis ad tincturam.*

In montibus fert Indiæ solum arborem,
Simillimum quæ cantharis gignit animal,
O Rex, locustarum satum propagine.
Manantium quod succino victu arborum
Gaudet, pedesque porrigit tenellulos.
Quod fullo deiectum arborum de frondibus
Leuium imbre iaculorum niuali, protinus
Artis sagacis exprimit solertia.
At tu videns mirare quæso purpuras,
Quas artifex fert rite tingendi catus.
Expressione namque destillans liquor,
Rosæ colorem illis amabilem refert.

XL. *De Onocentauro.*

Vidi, Inde, forma præditam hominis belluam,
Quid vult sibi hæc? doce, inquit ille, fabricam:
Hæc namque multas ora nutrit belluas.
Vidi os viri, barbamque confertam pilis,
Vidique collum, cumque pectore ilia,
Palmasque, palmarumque dactylos pares;
Deinde mammas feminæ ceu turgidas.
Dorsum, latusque, venter, abdomen, pedes,
Asinum exhibent spectantibus simillimum.
Acerrimum vero est, grauique pectoris
Acerbitate, nec gradarim inambulat,
Sed concito, instar belluæ, cursu ruit,
Manusque currens non secus ac pedes mouet.

Anhelat autem, a cursibus cum sederit.
Estque cineraceo colore præditum,
Captumque se fame enecat, pullus licet:
Quod seruitutis nesciat iugum pati.
Est hic, ait Indus, fera Onocentaurus mala.

xli. De Lupis.

Iuncto lupi cum flumen agmine transeunt,
Ne quando nantes fluctuum vis auferat,
Caudis tenentes mordicus se mutuo,
Tranant aquarum vortices liberrime.
Pasto lupus ieiunio, non iam lupus,
Balantium sed inter erit agnus greges.
Recondat aluo namque tunc haud quippiam,
Cum turget inflatus cibo præcordia,
Tumentque clausa faucium repagula.
At vbi breuis decoxerit pastum mora,
Ad pristinum lupus lupum reuertitur.
Collum, quod eius pendet ex humeris, breue est:
Hinc corpus inflectit, retro quando videt.
Valensque cursu, inuadit auersus bouem,
Quod cornuum ferale acumen horreat:
Morsuque ceruicem cruentans arduam,
Diuellit hostem dentibus, neci datum.
Acie oculorum præualens, luce fruitur,
Ceu noctua, atra noctis in caligine.
Expersque morbi, mortuus cadit tamen,
Herba comesta, nominant quam Lycoctonon.

Ἐστὶν δὲ καὶ τεφρῶδες, Ἰνδὲ, τὴν χρόαν,
Θνήσκει δὲ ληφθὲν ἐκ λιμοῦ, κἂν ᾖ βρέφος.
Τὸ δοῦλον γὰρ ἦμαρ, οὐ θέλει βλέπειν.
Ἐστὶν ὀνοκένταυρος, ὁ δ' αὐτὸς, ὡς λέγεις,
Ζῶον πονηρὸν, εἶπεν Ἰνδὸς πρὸς τάδε.

Περὶ λύκων.

Ὕδωρ διανέοντες μὲν ἀθρόοι λύκοι,
Μή πως τὸν ἐσμὸν ἡ ῥοὴ περιτρέπει,
Οὐρὰς τότ' ἐνδακόντες ἀλλήλων μόνον,
Πρὸς τοὺς ἑλίγγους ἀντιδρομοῦσι τῶν πόρων.
Λύκος φαγὼν δὲ, καὶ κορεσθεὶς, οὐ λύκος,
Ἀλλ' ἀμνὸς ἂν φαίνοιτο ποιμνίων μέσον.
Οὐ γὰρ διώκει τό γ' ὁ φθορεὺς ἐπεσθίειν,
Ἀλλ' ἐστὶν οἰδῶν τῇ τροφῇ τὴν γαστέρα,
Καὶ τὴν ὑπογλωττίδα τῶν παρισθμίων.
Καὶ τοῦ κόρου πεφθέντος ἐν βραχεῖ χρόνῳ,
Ὁ θὴρ πάλιν δείκνυσι τὸν πρῶτον λύκον.
Βραχὺν δὲ τὸν τράχηλον ἐκ νώτων φέρων,
Ἐπιστρέφει τὸ σῶμα, καὶ βάδην τρέχει.
Ἰδὼν τε ταῦρον ἐξελίττει τὸν δρόμον·
Τὰς γὰρ ἀκωκὰς τῶν κεράτων οὐ στέγει·
Καὶ τῆς γε δειρῆς τὸν τοσοῦτον δεσπόσαις,
Διασπαρακτὸν ἐκλυθέντα δεικνύει.
Ὁρᾷ δὲ μακρὰν, ὀξυδερκὴς ὢν φύσει,
Καὶ γλαῦξ ἀτεχνῶς ὑπό γε νύκτα καὶ σκότος.
Θνήσκει δὲ γοργῶς, μηδὲ συμβάσης νόσου,
Φαγὼν πόαν, κράτιστε, τὴν λυκοκτόνον.

Περὶ

Περὶ τῆς ἄρκτου.

Ἄσημον ἄρκτος ἀποτεκοῦσα κρέας,
Σοφῶς διαρθροῖ, καὶ τυποῖ, καὶ φαιδρύνει,
Καὶ δημιουργεῖ πλαστικῶς τοῦτο βρέφος.
Λεῖον τιθεῖσα τῷ μαλθακῆς γλώττης πόνῳ,
Λασίοισι καὶ θάλψασα μηροῖς τὸν τόκον,
Ἐνῆκε θηλὴν μητρικὴν τῷ φιλτάτῳ.

Περὶ ὑαίνης χερσαίας τε καὶ θαλασσίας.

Ἄρρην μὲν ἡ ὕαινα τὸν χθές που χρόνον,
Θῆλυς δὲ τὸ νῦν, δρᾷ τε, καὶ πάσχει πάλιν,
Οὐκ οἶδε μητροπάτωρ ὅπως τε γίνεται,
Κύουσα καὶ σπείρουσα τὴν διφυΐαν.
Ἐὰν δέ τ' ἐντύχῃ τινὶ καθεύδοντί που,
Ἐν ἡσύχῳ περιῆλθε πελμάτων βάσει,
Καὶ τὴν ἑαυτῆς ἐντινάσασα δεξιὰν,
Καθῆκεν εἰς τὴν ῥῖνα τοῦ κοιμωμένου·
Κάρου γὰρ εἶναι φασὶν αὐτὴν ἐργάτιν·
Πρὸς τοὖδας ὀρύξασα κεφαλῇ τε πυθμένα,
Προὔθηκε τὴν φάρυγγα γυμνὴν ὑπτίαν.
Ἣ τῆς φονώσης αὐτίκ' ἐμφύσης μάλα
Ὁ παῦλαν αἰτῶν, δυστυχῶς ἀποπνίγη.
Πάλιν καθεύδοντος δέ τ' εἴπου τις θίγοι,
Τῇ τῆς θαλαττίας πτέρυγι τῇ δεξιᾷ,
Ἄρρητον εὐθὺς ἐμβαλεῖ τούτῳ φρίκην,
Καὶ δεῖμα πολλῶν, Αὐσοναρχα, φασμάτων.
Ὕαινα δὲ τήκουσα τὰς κύνας δόλῳ,
Θηριακῶν πάθ' ἐστάτη σαρκίων.
Οὔσης γὰρ αὐγῆς δαψιλοῦς ἐν ἑσπέρᾳ,

Πασῆ-

xlii. De Vrsa.

Rudem edit Vrsa nixibus carunculam,
At format artis expolitque industria,
Informis artus affabre carunculæ,
Linguaque lambens hanc glabram sensim facit:
Post hispidi fouens sinus cubilibus,
Carissimo materna præbet vbera.

xliii. De Hyæna & terrestri & marina.

Hyæna quæ mas pridie videnda erat,
Nunc femina est, initque initurque inuicem,
Maternus vtque fiat auus haud dixerit,
Aluo ferens, ferensque fœtum mutuo.
Si forte quenquam dormientem offenderit,
Pede strepitum non excitante subuolat,
Suamque porrigens dolose dexteram,
Somno iacentis admouet eam naribus,
Soporis auctorem, quod aiunt, maxime.
Hinc eruto, quod subtus est caput, solo,
Deponit hoc, nudo & supino gutture,
Inque illud incumbens feris complexibus,
Somnos trahentem strangulat miserrime.
Quod si marinæ quispiam hyænæ pinnula
Dextra, sopore tangat oppressum, grauem
Statim rigorem huic iniicit, cum somniis,
Quæ terreant dira iacentem imagine.
Astutia canes hyæna irretiens,
Mox pascit horum carnibus ieiunia.
Fulgente namque Cynthia sub vesperam,

Vmbra

Vmbra sui illos corporis ferit, retro.
Lumen tegens vestigiorum callide,
Mutosque reddens percitos formidine,
Instar veneficæ increpantis carmine,
Occidit incautos doli crudeliter.

xliv. De Thoe.

At quæ pudoris eruditus dogmata,
Hominem veretur Thos, hominem si viderit?
Quæ iura fœderationis mutuæ
Colens, opem fert impiger nobis suam,
Hostilis in nos irruat si bellua?

xlv. De Aetnaeo pisce.

Quo castitatem doctus, ô Rex, arbitro
Ætnæus externos fugit piscis toros,
Vt nec semel quis deprehenderit vagas
Hunc haurientem flammulas præcordiis?

xlvi. De Boue.

Iuuenca cunctos apta ad vsus, sarcinas
Gestat, labores & colonorum adiuuat,
Suoque mensas lacte pascit affatim,
Suoque tandem gignit apes cadauere.

xlvii. De Capra.

Spirare capram fertur auribus cauis,
Nec narium dolere clausis ostiis.

xlviii. De pelle Ouis a Lupo lacerata, & lapide quem canis morsu impetijt.

Ne pastor illo, ne induaris tegmine,
Exuta quod dat ouiculæ pellis, lupus

Quam

Παρῆκεν αὐταῖς τὴν σκιὰν τοῦ σώματος,
Τὸ κατόπιν κρύψασα τοῦ δρόμου σέλας,
Καὶ κατασιγάσασα τὰς τρισαθλίας,
Ὡς φαρμακὶς εὔτεχνος ἐξ ἐπασμάτων,
Ἀνεῖλε πικρῶς ἀγνοούσας τὸν δόλον.

Περὶ Θωός.

Ποίους δὲ καλῶς ἐκμαθὼν αἰδοῦς νόμους,
Αἰσχύνεται θώς, εἰ τὸν ἄνθρωπον βλέποι;
Ποίαν δὲ τηρῶν τακτικὴν ὁμαιχμίαν,
Ἄληκτος ἥκει συμμαχῶν ἡμῖν φίλος;
Ἐὰν ἄρα τὶς θὴρ δυσμενὴς ἐπιτρέχοι.

Περὶ Αἰτναίου ἰχθύος.

Πόθεν δέ, βασιλεῦ, σωφρονεῖν πεπεισμένος,
Ἀλλοτρίους πέφευγεν αἰτναῖος γάμους;
Ὡς μηδ' ἅπαξ ἔλεγχος εὑρέθη ζέων,
Τῆς τῶν κατ' ἄλλων ἐν φθοραῖς ἀγρυπνίας.

Περὶ Βοός.

Πάγχρηστον ἡ βοῦς, καὶ κομίζει φορτία,
Καὶ τοὺς γεωργοὺς ὠφελεῖ πρὸς τοὺς πόνους,
Ἠδὲ γάλα ποιεῖ, καὶ τραπέζας ἀρτύει,
Μετὰ δὲ πλοῦτον καὶ μελίττας ἐξάγει.

Περὶ αἰγός.

Τὴν αἶγα φασὶν ἀπ' ἀνὰ τῶν ὤτων πνέειν,
Ἀλγοῦσαν οὐδὲν τῆς ῥινὸς πεφραγμένης.

Περὶ δορᾶς οἷος λυκοσπάδος, καὶ
λίθου κυνοδήκτου.

Χιτῶνα δὲ λαβὼν ἐκ δορᾶς λυκοσπάδος,
Οἷός σε, πρόβατον, μηδαμῶς ἐπενδύσῃς.

Ποιεῖ

Ποιεῖ γὰρ αὐθὺς, κνησμονὴν τε καὶ φρίκην,
Παλμοὺς ἀπρεπεῖς ἐμβαλὼν τῇ καρδίᾳ.
Οἴνῳ δὲ κυνόδηκτόν τις ἐγκρύψας λίθον,
Στάσιν πονηρὰν ἐξεγείρει τοῖς φίλοις.

Περὶ ταράνδου.

Ζῶον τι καὶ τάρανδος ἐν Σκύθαις μέγα.
Ταύρῳ γὰρ αὐτὸ τις ἐμφερῆ τοῦτον κρίνοι,
Τὸν ὄγκον ἀθρῶν τῶν μελῶν, καὶ τὸν δρόμον.
Κλέπτων δὲ τὴν αἴσθησιν ὡς χαμαιλέων,
Εἰς χρῶμα ποικίλον ἰδίας τρίχας τρέπει.
Τὸν ἄστατον γὰρ καὶ παλίμβολον βίον,
Καὶ τῶν πονηρῶν ζωγραφεῖ τὰς ἐμφάσεις.
Οἵ τε παρακερδαίνουσι τοὺς ἁπλουστέρους,
Πλανῶντες εἰκῆ, ταῖς τροπαῖς τῆς καρδίας.
Τούτου δὲ βασιλεῦ, τὴν δορὰν θώραξ φέρων,
Ὑπῆρξε παντὸς στεγνώτερος βέλους.

Περὶ ζώων τινῶν καθ' ὕπνον βλεπόντων.

Ὢ πῶς καθεύδει, καὶ δοκεῖ πάλιν βλέπειν,
Ὄφις τε καὶ πτὼξ, καὶ θυμοῦ πλήρης λέων;
Ἐπιπέταται γὰρ ἡ χλαμὺς τῶν ὀμμάτων
Ἄλλου τινὸς χιτῶνος ἁπαλωτέρου
Φρουροῦντος αὐτοῖς, ὡς δίοπτρας, τὰς κόρας.

Περὶ πτωκῶν.

Πόθεν τὸν αὐτὸν οἱ ταχεῖς πτῶκες χρόνον,
Ἄλλους μὲν ὠδίνουσιν εἰς φῶς ἐκγόνους,
Ἄλλους δέ τε κατέχουσιν ὡς νωθεῖς ἔτι,
Πρὸς δευτέραν γέννησιν ὀργανουμένους;
Καὶ πρὶν δι' ἐπελθεῖν τὴν γονὴν τὴν ὑστέραν,

Ἄλλους

Quam dente ſtrinxit: illa nam pruriginem,
Cordiſque palpitationes excitat.
Quod ſi lapillum quem canis præmordetit,
Vino ingeras, mox concitabis prœlia.

xlix. *De Tarando.*

Eſt in Scythis Tarandus ingens bellua,
Proceritate quem boui dicas parem,
Si membra contempleris, & curſum notes.
Sed intuentes fallit vt Chamæleon,
In mille vertens ſe pilorum imagines,
Mutabilem vitæ ſtatum, & variabilem,
Ac improborum denotat verſutiam,
Qui nequiter pecunia emungunt probos,
Illuſione verſipellis pectoris.
Thorax paratus illius de tergore,
Haud ſpiculorum perforatur ictibus.

l. *De Animalibus quibuſdam, quæ per ſomni quietem oculis cernunt.*

Quî fit, ſimul ſomnoque fungi, & cernere,
Serpens quod apparet, lepusque & impiger
Leo? chlamydem illi luminum circumtegit
Hanc namque tunica mollior, cuſtodiens
Velut dioptras, quæ ſub his ſunt, pupulos.

li. *De Leporibus.*

At cur eodem cita cohors leporum tempore,
Alios quidem ſub ſolis edunt lumina,
Alios vt immaturum onus vtero tenent,
Promant ſecundis nixibus quos viſcere?
Et antequam concepta reddant ſemina,

Nouo

Nouo grauescit aluus aucta pondere.

LII. De Chamæleonte.

Chamæleon, o Rex, colorem mutat, &
Æquans lacertam propalam, pilis caret:
Et nunc videndus luteus, post visitur
Clarus, deinde liuidus, mox giluus est
Summe, ruberque rursus, & rursus niger,
Maculisque pictus capreæ instar cernitur,
Quandoque flauus vt leo videbitur.
Tot induens autem colorum imagines,
Referre nescit candidum solummodo.
Lignum ore forte continens, sic impetum
Eludit incumbentium sibi anguium.
Versans sub illo namque sese callide,
Eludit anguis inhiantis impetum:
Quod relliquam morsu licet pellem appetat,
Nil promouet, festuca si regat caput,
Quod tegminis præstet vicem pellis tenor:
Nempe improborum audaciam nobis notat,
Vitæ magister ille non incallidus.

LIII. De Lacerto.

Si pallidum secans lacertum diuidas,
Vtrinque pars præsecta coalescit iterum.
Nec partium fugit oculos coniunctio,
Post mortuus quam pedibus ille arrepserit.

LIV. De Echino aquatili.

Nec non Echinum, separatis partibus,
Nutrit sinus quem litoris, si abieceris,

Coire

Ἄλλους πάλιν κύουσιν ἐξ ἄλλου σπόρου.

Περὶ χαμαιλέοντος.

Χαμαιλέων, κράτιστε, τὸν χρῶτα τρέπει.
Σαῦρος γὰρ ὢν ἄντικρυς οὐκ ἔχει τρίχας.
Καὶ νῦν μὲν ὠχρὸς, νῦν δὲ φαιὸς γίγνεται,
Εἶτα πελιδνὸς, εἶτα κιρρὸς εἰς βάθος.
Καὶ νῦν ἐρυθρὸς, καὶ παραυτίκα μέλας,
Καὶ στικτὸς ἂν γένοιτο δορκάδος δίκην.
Καὶ ξανθὸς ἂν φαίνοιθ' ὅδε καθάπερ λέων.
Οὕτω δὲ σώματος τοῦ δι' ἀλλοιουμένου,
Τὸ λευκὸν ἠγνόησεν ἡ φύσις μόνον.
Στερρὸν δὲ τῷ στόματι παρακατέχων ξύλον,
Ὄφεις λυπεῖ σφύζοντας αὐτὸν ἐσθίειν·
Καὶ γὰρ ἑαυτὸν εὐφυῶς ἐπιστρέφων,
Μάτην περιχαίνοντας αὐτοὺς δεικνύει.
Κἄν τις δυνηθεὶς τὴν τι φορίνην ἐνδάκοι,
Οὐ τοῦτο δεινὸν τῷ τὸ κάρφος ᾑρμένῳ·
Καὶ γὰρ στεγανὴν ἐνδιδύσκεται σκέπην,
Καὶ τῶν πονηρῶν ἐξελέγχει τὸ θράσος,
Τοῦ ζῆν σοφιστὴς εὐμαθὴς ὢν αὐτόθεν.

Περὶ Σαύρου.

Σαῦρον τὸν ὠχρὸν, εἰ τεμὼν διασπάσῃς,
Ἁρμόζεται ζῶν τὰς τομὰς οὕτω πάλιν.
Εἰσὶν σαφῶς δὲ τῶν μερῶν αἱ συνθέσεις.
Τοῖς ποσὶν ὁ νεκρὸς ὅταν ἐφερπύσῃ.

Περὶ Ἐχίνου ἐνύδρου.

Καί τις δι' ἐχῖνον συντριβέντας σκορπίους,
Οὐκ εἶδεν ἀκτῆς εὐμενὴς κόλπος τρέφων.

Τάχ' αὖθ' ἴδοι, κράτιστε, συντεθλιμμένον
Καὶ ζῶντα τὸν πρὶν δυστυχῶς τεθραυσμένον.
Ὅστ' εἰ πολὺς τὸ ῥεῖθρον ἐκμαίνοι κλύδων,
Εἰς τὰς ἀκάνθας ἐμβληθεὶς ἄρας λίθους,
Μήπως ὑπαχθεὶς ἐκκυλισθῇ τῇ ῥύμῃ,
Πρὸς τὸν μυκηθμὸν καρτερεῖ τῶν βρασμάτων.

Περὶ ἐχίνου χερσαίου καὶ λυγκουρίου.

Ἐχῖνος ἐκ γῆς οἶδεν ἀκάνθαισιν βρύων·
Καὶ τῆσι πρασιαῖς ἐκκυλινδεῖται κρύφα·
Καὶ τὰς ἐκεῖθεν ἐμπαρείσας ἰσχάδας,
Εἰς τοὺς ἑαυτοῦ φωλεοὺς θησαυρίσας,
Οὐκ ἔχει λιμοῦ συμφορὰν ὀλεθρίου.
Συστέλλεται δὲ, καὶ τὸ πᾶν σῶμα στρέφει,
Καὶ τῶν ἀκανθῶν τὰς λαβὰς ἀπευθύνει,
Ἐγγίσαντα τὸν παρόντα θηρατὴν βλέπων.
Δοκεῖ δὲ νεκρὸς, τὴν πνοὴν ὑποπνίγων.
Εἴ που γε μὴν θέλοι τις αὐτὸν λαμβάνειν,
Εὐθὺς ἐν οὔρῳ τὴν δορὰν διαβρέχει.
Ἀνθίσταται χαλεπῇσι γὰρ νόσων βίαις,
Ἂν οὐ μολυνθῇ τῇ βροχῇ τῆς αἰσχύνης.
Οὖρον δὲ λυγγὸς ἐκτραχυνθὲν εἰς λίθον,
Στερρός τίς ἐστιν ἐγκοπεὺς πρὸς τοὺς λίθους·
Τῆς κύστεως δὲ τοὺς βαρεῖς ἄλλως λίθους,
Εἰς πῦρ κομισθὲν καὶ ποθὲν, διατρίβει.
Τοῦ γοῦν ἐχίνου τὴν σποδὸν κεκαυμένου,
Πίττῃ νεωστὶ συντεθεῖσαν εἰς χρίσιν,
Φύειν ἰατροὶ καὶ ψιλοῖς φασὶν τρίχας.
Οἴνῳ δὲ λευκῷ συγκερασθεῖσαν εἰς πόσιν,

Ἀλγοῦσι

Coire cernes, Rex, nouo spectaculo,
Membrisque truncatum prius vita frui.
Hic fluctibus tumente sæuis æquore,
Suis onus spinis lapillorum subit:
Neu forte prouoluatur vndæ incursibus,
Se firmat ipse ponderis gestamine.

LV. De Erinaceo terrestri & lyncurio.

Quod spiculis horrere se scit hericius,
Per culta voluitur vireta clanculum,
Spinisque fixas auferens ficus, sui
Mox in cubilis congerit cauernulas,
Ne dira ieiunum premat pænuria.
Se totus autem contrahit ritu pilæ,
Sursumque acumen dirigit spinarum atrox,
Venantium agmen si propinquum sentiat,
Et spiritu videtur arcto mortuus.
Quod si quis ipsum tollere ausit, protinus
Humectat vrinæ cutem respergine,
Quam scit malignis esse morbis remedium,
Madore si non imbuatur lotii.
Cum lyncis vrina in lapillum induruit,
Cælum lapillis fit secandis commodum,
Grauesque vesicæ recocta calculos,
Et hausta rite poculentis, conterit.
At torrefacti cinerem echini, si pice
Ad vnctionem temperet quis liquida,
Medici ferunt, glabris pilos producere:
Quem temperatum si bibas albo mero,

Renum dolori pharmaco hoc medeberis:
Quod epar incensum simul refrigerat,
Et phlegmones sedat tumorem feruidum.

lvi. De Hippocampi ventre.

Ventrem Hippocampi si quis assum sumserit,
Rabiem, canum quam morsus affert, auferet:
Sed hunc caue coctum mero deglutias.
Namque illico comestus aluum succutit
Singultibus, tussique cum tremoribus,
Conuulsioneque cordis, atque corporis.
Quin & cerebrum infestat inflammatio,
Obliuioque, & clamor, & sopor grauis,
Hebesque visus, sed flagrans incendio,
Et narium liquore fluxus turgido,
Sitisque siccis æstuans in ossibus.
At fluxione permanente pauculum,
Corpus subinde sternuens distrumpitur.

lvii. De Mure araneo.

Mus quem vocant araneum (mirabile)
Quas plaustra duxerunt abhorret orbitis.
Torpore namque hærescit ipsis incidens,
Isticque non raro morans extinguitur.
At impetitis illius morsu, orbitis
Qui tollitur puluis, salutis auctor est.
Nam vulneris nullo leuat negotio,
Inspersus illi, protinus molestiam.

lviii. De Crocodilo.

Crocodilus ouorum parit aceruum: sed his

Ἀλγοῦσι νεφροῖς εὑρεθῆναι φάρμακον,
Ἧπάρ τε κάμνον ἐκ πυρᾶς ἀναψύχειν,
Καὶ φλεγμονῆς οἴδημα συστέλλειν ζέον.

Περὶ τῆς τοῦ ἱπποκάμπου γαστρός.

Λαβών τις ὠμὴν ἱπποκάμπου γαστέρα,
Λύτταν κυνῶν ἀπ' εἰς φθαρεῖσαν ἐξάγει.
Οἴνῳ δὲ συζέουσαν οὐκ ἂν ἐσθίοις.
Κυκᾷ γὰρ εὐθὺς ἡ τροφὴ τὴν γαστέρα.
Καὶ γίνεται λύγξ, εἶτα βήξ, εἶτα τρόμος,
Εἶτα σπαραγμὸς καὶ μελῶν καὶ καρδίας·
Καὶ πρὸς τὸν ἐγκέφαλον ἔστ' ὀργῶσα ζέσις,
Λήθη τε, καὶ μύκημα, καὶ βαρὺς κάρος,
Καὶ βλέμμα νωθρὸν, ἀλλὰ πῦρ σχεδὸν φέρον,
Ἀπ' ἐξ ὑγρῶν ῥινός τε παχυτέρων χύσις,
Καὶ δίψος ὡς φλὸξ ἐκπιέζον τὴν φύσιν.
Καὶ μετρίου δὲ ἐν τοῖσδε ῥεύματος χρόνου,
Πταρμῷ τινι ἀχθὲν πᾶν τὸ σῶμα ῥήγνυται.

Περὶ μυγαλῆς.

Ἡ μυγαλὴ δέδοικεν ἐκ τόπῳ φύσει
Γραμμὰς ἁμαξῶν ἐκ τροχῶν εἰργασμένας·
Ναρκᾷ γὰρ αὐταῖς ἐμπεσοῦσα, καὶ τρέμει,
Βραδύνουσα δὲ αὐτοῦ καὶ τελευτᾷ πολλάκις.
Καὶ τοὺς ὑπ' αὐτῆς δυστυχῶς δεδηγμένους,
Ἐκεῖθεν ἀρθεὶς, ἐξιᾶται χοῦς μόνος·
Καὶ γὰρ τὸ λυποῦν εὐμαρῶς ὑπεξάγει,
Βραχὺς ἐπ' αὐτῆς τῆς τομῆς πεπασμένος.

Περὶ κροκοδείλου.

Ὠὰ δὲ σωρὸν ὁ κροκόδειλος μὲν κύει,

Μετὰ δέ γε τὴν ἔκλειψιν εὐθὺς τῶν τόκων,
Ἔγκεντρος ἐξέρπει τις αὐτῶν σκορπίος,
Ὑφ' οὗ πελοῦται πρὸς φθορὰν πεπληγμένος.

Περὶ δρακόντων Αἰθιοπικῶν, καὶ ἑτέρων διαφόρων θηρίων.

Δράκοντες Αἰθιόπων δέ τ', οἱ θηρῶν δέοι,
Χαίνοντες ἀσθμαίνουσιν εἰς τὸν ἀέρα,
Καὶ τῶν πετεινῶν τὰς κρεμαστὰς ἀγέλας,
Ἴυγξι θερμῆς εἰς πνοῆς κηλουμένας,
Καὶ σπωμένας ἄνωθεν εἰς γῆν ἀθρόας,
Ἐκ τῶν γνάθων ἕλκουσιν εἰς τὴν γαστέρα.
Θῆρας δὲ νυκτὸς ἐλλοχῶσι δυσμάχως,
Καὶ βοῦς πιθασοὺς, καὶ κριοὺς ἐξ αὐλίων,
Ὡς δ' ἄμαχον ἰσχὺν εὐτυχοῦντες, αὐτάναξ.
Τῷ δόνακι τυφθεὶς ὁ θρασὺς ἅπαξ ὄφις,
Κεῖθ' οἷα θανατῶν· ἂν δὲ τύψῃς πολλάκις,
Ὀργᾷ τε κατὰ σοῦ, καὶ περιβάλλει τὸ στόμα,
Πρὸς ἀντιπαράταξιν τότ' ἠρεθισμένος.
Ὄφις δακὼν ἄνθρωπον, Αὐσονοκράτορ,
Αὖθις ὑπελθεῖν τοὺς μυχοὺς οὐκ ἰσχύει,
Τῆς γῆς ἄρ' ἀγαθὴν εἰσφερούσης τὴν δίκην.
Ἐᾷ γὰρ αὐτὸν ὡς φονοῦντα τὴν ἀγρότην,
Πικρᾶς διαζῆν εἰς νομὰς ὑπαιθρίους.
Ὕστριξ δὲ τὰς ἄνωθεν ἐκπέμπει τρίχας,
Ἃς ἡ φύσις γ' ἔθηξε καὶ πρὸ τῆς μάχης.
Φρίξασα γὰρ τὰ νῶτα, βάλλει τοὺς πέλας,
Οἷον ἀπὸ νευρᾶς εὐτυχῶν τις τοξότης.
Τῆς ἀσπίδος τὸ δῆγμα, δῆγμ' ἐστὶ θανάτου.

Μή.

Post fœtuum perfecta quam est exclusio,
Prorepit armatus sagitta scorpius:
A quo ictus ille concidit letaliter.

LIX. De Draconibus Æthiopicis, & aliis diuersi generis bestiis.

Dracones Æthiopum indigentes pabulo
Hiante captant ore flatus aeris,
Pennisque suspensos greges volantium,
Spirationis illecebris attrahunt,
Ducto superne copioso ad humum agmine,
Retrocito quos spiritu deglutiunt:
Noctuque bestias feras irretiunt,
Bouesque mansuetos, gregisque principes,
Freti suarum virium valentia.
Serpens arundinis iacet percussu iners,
Ceu mortuus: quod si frequens plagam inferas,
Attollit iras, ore cœrulo emicans,
Hostemque linguis impetit vibrantibus.
Hominem feris qui sauciauit morsibus,
Cauos subire non potest serpens specus,
Quod terra sontis exigit pœnas, mala
Contaminatum cæde, sub Ioue frigido
Perferre cogens damna solitudinis.
Hystrix pilos sursum iacit, ceu spicula,
Natura quos acuit & ante prœlium.
Nam contrahens dorsum rigens, neruo velut
Intenso in hostes tela torquet cominus.
Morsu quod aspis dat, necem vulnus parit:

Ne ne, Galene, pharmacum mihi pares,
Pulsus refugit, vita iam iam deserit.
Tu profuturam pharmaci spondes opem:
Facesse, morsus est medela fortior.
Est albus, ô Hippocrates, serpens, caput,
Geritque cornibus superbus turgidum:
Qui, quem momordit, spiritum huic exterminat:
Quam morsibus paras opem letalibus?
Nulla (inquit) est: namque ad malum momentaneum,
Et quod semel cor occupauit influens,
Artis medentum nil facit solertia.
Sic ergo morbus sic tuorum dogmatum
Præscripta vincit traditorum inaniter?
Quid obstupescis hoc mali miraculo?
Seruator o cunctaris, & nectis moram?
Cum præsto sit serpentis aduersus malum,
Aut vinculum, aut ferrum, aut parare axungiam,
Aut pharmaci miscere calidi poculum.
At ipse vilem pulicis tentans opem,
(Pando medelam Pæoni non cognitam)
Illoque morsus vulneri imposito super,
Leuo dolorem, vimque morbi reprimo,
Mortisque diram extermino formidinem.
Est, Imperator, Indiæ serpens, sua
Qui palmum adæquat longitudine, at color
Conchyliatus in profundo cernitur,
Et verticis structura tota candicat,
Ac si recens hunc lacte mulso tinxeris.

Haud

Μὴ, μὴ, Γαληνὲ, μηδὲ φάρμακον χέῃς.
Ὁ σφυγμὸς ἐκλέλοιπεν, ὁ ζῶν ἐῤῥύη,
Καὶ σὺ δὲ τὸ θαῤῥεῖν ὡς ὀνῆσον εἰς φέρεις;
Ἔα. τὸ δῆγμα κρεῖττόν ἐστ' ἐπιτεχνίας.
Λευκός τις, Ἱππόκρατες, ἔστ' ἀκριβῶς ὄφις,
Ἐπὶ κεφαλῇ δὲ γαυριῶν κερασφόρῳ·
Δακὼν ὅδε ἄνδρα τῆς πνοῆς ὑπεξάγει.
Τί γοῦν ἐπ' αὐτῷ δυσφοροῦντι πρακτέον;
Οὐκ οἶδα, φησί· πρὸς γὰρ ἄχρονον πάθος,
Ὅγε καθάπαξ ἐῤῥύσεν εἰς τὴν καρδίαν,
Ἡ τῶν ἰατρῶν ἐκπεφαύλισται κρίσις.
Ἆρ' ἡ νόσος παρῆλθε καὶ τοὺς σοὺς ὅρους,
Τῶν ἄρ' ἀφορισμῶν εἰς κενὸν πεφρασμένων;
Τί τοῦτο; ναρκᾷς τὴν ἐπίστασιν τρέμων.
Ὦ σῶτερ ἀκνεῖς, καὶ τριβὴν ζητεῖς χρόνου;
Παρὸν κατ' αὐτοῦ τῆς νομῆς τῆς ἐν βάθει,
Ἢ δεσμὸν, ἢ σίδηρον, ἢ στέαρ φέρειν,
Ἢ φαρμάκου γε κύλικα θερμοῦ τὴν κρᾶσιν.
Ἐγὼ δὲ λαβὼν ἁπλῆ ψύλλαν μόνην·
Ἀπόκρυφον γὰρ ἐκκαλύπτω νῦν λόγον·
Καὶ θεὶς ἐπ' αὐτῆς τῆς λαβῆς τοῦ δήγματος,
Λύω τὸ λυποῦν, καὶ κατείργω τὴν νόσον,
Καὶ τῆς τελευτῆς ἐξορίζω τὸν φόβον.
Ἔστιν παραί τις, ὦ κράτιστ', Ἰνδοῖς ὄφις,
Ὧι σπιθαμιαῖον μῆκος, ἡ δέ γε χρόα
Δοκεῖ φέρειν ἔξαλμα πορφύρας βαθύ.
Καὶ πᾶσα λευκὴ τοῦ καρήατος ἡ πλάσις,
Οἷόνπερ ἀπαλοῦ καὶ νεόβλυτον γάλα.

Καὶ

Καὶ ζῶν μὲν αὐτὶς, ἐνδακεῖν οὐκ ἰσχύει·
Νωθὸς γάρ ἐστι, καὶ ψιλὸν χοῦν ἐσθίει·
Ἁλοὺς δὲ νυκτὸς, καὶ κρεμασθεὶς ἡμέρας,
Κατὰ μικρὸν οὕτως τὴν πνοὴν τ' ἀποκρίνων,
Ἰχῶρα τοῦ στόματος ἀπ' ὑγρὸν ἐκπλύει,
Καὶ πήγνυται τὸ ῥεῦσαν εἰς εἶδος μέλαν.
Ἄλλας δὲ νεκρὸς αὖθις ἐγχεῖ λιβάδας,
Αἳ δακρύων ἔχουσιν ἐρυθροῦ χρόαν.
Καὶ τῶνδε, βασιλεῦ, καὶ σταγὼν δήπου μία,
Νεκρὸν παρευθὺς τὸν πιόντα δεικνύει.
Ὁ μὲν γὰρ ἐγκέφαλος τότ' οὐκ ἔχων βάσιν,
Ἐκ τῶν ἀγωγῶν τῆς ῥινὸς διαρρέει.
Τὸ σωύπνον δὲ τῆς φθορᾶς, τῶν ὀμμάτων
Πυκναῖς τὸ ληφθὲν ἐκτροπαῖς διαστρέφει,
Σπασμόν τε ποιεῖ, καὶ θρασύδειλον τρόμον,
Καὶ δακρύων ἄκλαυστον ἐκεῖθεν χύσιν.
Τὸ πρόδρομον γοῦν καὶ βαφῆς αὐτοῦ μέλαν,
Ἀκμὰς ὀδυνῶν, καὶ χρονίζουσαν φθόην,
Καὶ κνησμόν τε, καὶ βῆχα, καὶ θερμὸν κάρον,
Καὶ καρδίας βρύχοντα παλμὸν εἰσφέρει.
Πατῶν δέ τις χέρσυδρον οὐκέτι πνέει.
Κἂν ἄλλος εὐθὺς τοῦ παρελθόντος θίγοι,
Τοῖς δακτύλοις, κράτιστε, φλυκταίνας φύει.
Ὄφις δέ τις δύσθυμος ἐκ γῆς Ἀρράβων,
Κτείνει φονευθεὶς τὸν φονευτὴν ὀξέως·
Πλὴν ἐν συριγμοῖς, καὶ πνοῆς διεξόδοις,
Ὑφ' ὧν διαρρεῖ καὶ χιτὼν καὶ σαρκίον.
Νωθὸς γάρ ἐστι, καὶ παίεται μετρίως.

Ἀλλ'

Haud ille viuus quempiam momorderit,
Edentulus, pastuque viuens pulueris:
Sed nocte captum si quis hunc interdiu
Suspendat, emisso subinde anhelitu,
Eructat ore sanguinis simul serum,
Coagulum quod in nigrum tandem coit.
Defunctus idem guttulas stillat alias,
Quæ lacrymas præ se ferunt iuniperinas:
Quarum vnicam, o Rex, si quis hauserit bibens,
Perenne potat ilicet silentium.
Tunc namque vis omnis cerebri languida,
Per narium cauos meatus diffluit:
Malique vis intenta, luminum quod est
Hinc relliquum, diuortiis peruersum agit:
Cietque spasmum, audaciamque cum metu,
Et absque fletu lacrymarum flumina.
Quod autem initio profluit per se nigrum,
Auget dolores, & facit tabescere,
Tussimque calido cum caro, & prurigine,
Cordisque palpitationem procreat.
Qui Chersydrum conculcat, extemplo perit,
Quod si quis ausit admouere dexteram
Læso, repente pustulis expullulat.
Ignauus est serpens Arabibus, illico
Qui mortis auctorem vicissim interficit
Vel sibilis, vel spiritus afflatibus:
Quibus & amictus & caro diffunditur.
Nam dente caret, nec ictibus nimis nocet.

Est

Est flumen, Indus nomine, haud ignobile,
Purpureus in quo legitur, vt ferunt, lapis,
Serpentium fugans genus suffitibus:
Ceu rosmarinus, atque calamintha foliis;
Densæque viticis liquor salutifer.
Humore qui perfusus ignes concipit,
Idemque ventilatus æstum reprimit,
Fumique nidorem dat incensus grauem,
Grauidæque labefactat onus alui feminis,
Sanatque damna morsuum facillime.
In flumine Indo nascitur septicubitus
Vermis, figuram præferens teredinis,
Qui dentibus binis, gerit quos vnicos,
Animalque, lignumque, lapidemque conterit.
Latetque flumine abditus: sed si bibat
Ripis camelus, torridusve sole bos,
Iumenta subrepens profundo corripit.
Hunc si quis ad solem in caput suspenderit,
Aduersus hostes colliget flammam humidam.
Incendii fator ille namque mortuus,
Ceu succinum, de naribus stillat adipem.
Cuius rigata guttulis ligna, illico
Ardent vt igni: quin & hic muros liquor
Perrumpit ictu fulminis potentius.
His & liquoris Indiæ rex ignibus,
Absumit vrbes arduas incendio,
Tributa prorsus quæ recusant pendere.
Districtus ictu si quis est phalangii,

Torpet,

Ἀλλ' εἰς τὸν Ἰνδὸν τὸν ποταμὸν ἐκεῖ μέγαν,
Ἔστι τίς, ὡς λέγουσι, πορφυροῦς λίθος,
Ὃς ἐκδιώκει τοὺς ὄφεις αὐτοῦ φύσει,
Ὡς λιβανωτὶς, ἡ δὲ καλαμίνθη χλόη,
Καὶ πυκνόφυλλος ἄγνος ἐψεκασμένος.
Καὶ γίνεται πῦρ εἰς χυθεῖσαν ἰκμάδα.
Ῥιπίζεται δὲ, καὶ τὸ θερμὸν ἀμβλύνει,
Δριμύν τι καπνὸν πυρπολούμενος βρύει.
Καὶ ταῖς γυναιξὶν ἀδρανῆ δρᾷ τὰ βρέφη,
Καὶ δεῖγμα δεινὸν ἀμαρῶς ἀνατρέπει.
Πλὴν εἰς τὸν Ἰνδὸν τίκτεται σκώληξ μόνος,
Ὃς ἐστιν ἑπτάπηχυς εἰς ὅλον πάχος·
Ζῶον δὲ πᾶν, καὶ ξύλον, ἀλλὰ καὶ λίθον,
Ὀδοῦσι δυσὶν, Αὐτόναρχα, συντρίβει.
Καὶ κρύπτεται μὲν, εἰ δὲ ταῖς ὄχθαις πίνοι
Κάμηλος, ἢ βοῦς, ἐμφρυγεῖσα τῷ πνίγει,
Ἥρπασε δὴ τὸ κτῆνος ὑπανερπύσας.
Τοῦτον δέ τις κύμβαχον ἐξάψας βρόχον,
Ὑγρὰν κατ' ἐχθρῶν ἐντυχὼν ἔγνω φλόγα.
Καὶ γὰρ ὁ νεκρὸς ἀνθρακώδης ἢ πυρφόρος
Ἠλεκτροειδὲς ἐκ ῥινὸς λείβει στέαρ·
Οὗ καὶ σταλαγμὸς ἐγχυθεὶς ἐπὶ ξύλων,
Ἔφλεξεν ὡς πῦρ, εἰς δὲ τεῖχος ἐκ λίθων,
Ὀξὺς κεραυνὸς, καὶ νεφῶν πλὴν ἐρρέθη.
Τούτῳ δὲ, βασιλεῦ, τῷ πυρὶ τῆς ἰκμάδος,
Ἰνδῶν βασιλέες πυρπολοῦσι τὰς πόλεις,
Αἳ μηδ' ὅλως εἴκουσι δασμοὺς εἰσφέρειν.
Δεδηγμένος δέ πού τις ἐκ φαλαγγίου,

Ναρκᾷ

Ναρκᾷ τε βασιλεὺς, καὶ κλονεῖται, καὶ τρέμει·
Καὶ ψύχεται μὲν τῶν μελῶν τὰς ἀκρίδας,
Συστέλλεται δὲ τῶν φλεβῶν ἡ θερμότης.
Ἐμεῖ δὲ χυμοὺς, ἀλλὰ καὶ σπᾶται βρύχων·
Ἔπειτα δὲ παθὼν ἰσχυρὰν ἀπαλγίαν,
Ὀρθοῖ τὸν αὐλὸν τῆς ψυγείσης ἰκμάδος.
Τούτου δὲ πᾶς ἄδηκτος εἰ μόνον θίγοι,
Πάντων μετασχὼν τῶν παθῶν ἀπερρέει.
Ἔστιν δὲ καὶ ῥὰξ ἐκ γενῆς φαλαγγίων,
Ῥαγὶ σταφυλῆς ἐμφερὴς, καὶ μικρόπους·
Κτείνει δὲ γοργῶς, αὐσονάρχα, τοὺς πέλας,
Πλήττουσα τῷ στόματί γε γαστρὸς ἐκ μέσης.

Περὶ ἀραχνῶν.

Εὐμήχανος δὲ τῶν ἀραχνῶν ἡ φύσις,
Καὶ παρθένους νικῶσα λεπτοδακτύλους·
Τὰς γὰρ ἀπαγεῖς αὐτ' ἰκμάδας τῶν ἐγκάτων,
Ὥσπερ μίτους νήθουσι κερκίδος δίχα.
Κύκλους συνείροντες δὲ τ' ἀλληλενδέτους,
Τὰς ἀντιλήψεις ὀργανοῦσιν ἐντόμους.
Βρόχοισι παχυτέροις δὲ τοὺς κύκλους τισὶν
Εἰς ἀέρα κρεμοῦσιν, οὐκ οἶδα ὁπόθεν.
Ἀφίσταται γὰρ πᾶσα τοῦ μέσου βάσις,
Τῷδε φιλοτεχνήματί γε συντεθειμένη·
Καὶ κλέπτεται μὲν ἡ λαβὴ τῶν κλωσμάτων·
Ὑπαίθριος γὰρ ἡ τοσαύτη λεπτότης·
Στηρίζεται δὲ τῆς ὑφῆς ἡ πυκνότης,
Εἰς τὰς δεραίας τοῦ κενοῦ περικλάσεις.
Μυίαις δὲ, καὶ κώνωψι, καὶ κρυψιπτέροις,

Torpet, tremitque corporis ſuccuſſibus,
Extrema membrorum occupante frigore,
Calorque venarum ſimul retunditur,
Et vomitiones excipit conuulſio,
Et acer aures occupat poſt hæc dolor,
Et inquietus inguen arrigit tumor.
Quod ſi quis illæſus manum det ſaucio,
Fit illius ſtatim dolorum particeps.
Phalangiorum Rhax ſatus propagine,
Acino eſt ſimilis vuæ, pedeſque habet breues:
Occidit autem proximos celerrime,
Ore impetens, quod ventre ſub medio eſt ſitum.

lx. De Araneis.

Araneis natura perquam induſtria eſt,
Vincens puellarum manus argutias.
Nam ventris humores ſuperuacaneos
Ceu fila nent, textoris abſque pectine.
Et implicantes orbium volumina,
Aduerſa ſublegunt iis ſubtegmina.
Sed liciis hinc denſioribus plagas,
In aere appendunt, nec vnde conſpicor,
Seiuncta cum ſit omnis a medio baſis,
Quæ fulciat mirabilem operis fabricam.
Et ſtaminum fallit ligamen lumina,
Subtilitatis ſub dio diſcrimine.
Firmatur autem denſitas ſubtegminis,
Raras in ambientis oras aeris.
Muſcis, culicibus, & id genus volantibus,

Intenſa

Intensa nectens fraudulenter retia,
Quod incidit, ieiuna pascit hoc famem,
Vitamque degit haud quietis indigam.
Suspensa centro, cassibusque prouidens,
Ne fila rumpat, orbiumque dissuat
Nexus retortos flaminis vis irruens.
At viperarum more, matricida fit
Partu, doloris non ferens molestiam.

l x i. De Muribus Indicis.

O Imperator, si quis, Indus caunacas
Sermonis vsu patrii quos nuncupat,
Mucrone grauidam tentet aluum murium,
Mox palpitantem viscera intra repperit
Fœtum, hocque dissecto inuenit rursus alium,
Satum propinqui seminis ceu germine.

l x ii. De Bobus retrouersus pascentibus.

Indum rogabam decolorem, ex Africa
Solis sita sub ignibus, qui venerat:
Dic eia, quî gramen retro tondent boues
Istic, apricis congregati in saltibus?
Quia (inquit) ante quæ pedes sunt, haud vident,
Quod latitudo cornuum incumbens super,
Antica non permittat ipsos cernere.

l x iii. De Vipera.

Circumplicatus compari mas vipera,
Postquam peregit nuptias suauissimas,
Dira peremtus cæde coniugis iacet.
Namque vxor iram clam tenens, amplexibus

In mu-

Ἐντεταμένον θέατρον ἀράχνης φέρων,
Ἐκ τοῦ παρεμπίπτοντος ἁπλῶς ἐσθίει.
Καὶ ζῇ κρεμαστὸν καὶ φιλήσυχον βίον,
Τὸ κέντρον οἰκῶν, καὶ σκοπῶν τὸ δίκτυον,
Μὴ νῆμα ῥαγῇ, καὶ τὰ κύκλῳ συμπέσῃ,
Πνοῆς παρολκαῖς ἐκλυθέντα συντόνοις.
Ἐξ ὠδίνων δὲ γίγνεται μητροκτόνος,
Τοὺς τῶν ἐχιδνῶν ἐκμιμούμενος τόκους.

Περὶ μυῶν Ἰνδικῶν.

Ἐκ τῶν μυῶν, κράτιστε, τῶν κανατζάνων,
Οὕτω γὰρ ἐκ φάρυγγος Ἰνδὸς ἂν λέγοι,
Κυοῦσαν εἰ τέμοι τις εἰς τὴν γαστέρα,
Εὑρίσκεται ζῶν καὶ σφαδάζον τὸ βρέφος.
Ῥαγὲν δὲ τοῦτο, δείκνυσιν ἄλλο βρέφος
Ὡς ἐκ παθρα σπέρματος ὠργανωμένον.

Περὶ ὀπισθονόμων βοῶν.

Ἰνδόν τινα, βασιλεῦ, μελάγχροουν ἠρόμην,
Ἐκ Λιβύης ἥκοντα τῆς παρηλίου,
Πῶς τὴν πόαν κείρουσιν ἐξ ὀπισθίου,
Βόες παρ' ὑμῖν εἰς νομὰς ἠθροισμένοι;
Ἐπεί γε, φησὶν, οὐχ ὁρῶσι τὰ πρόσω.
Τὸ γὰρ πλάτος κεράτων ὕπερθ' ἐγκείμενον,
Τῆς ὄψεως τὴν δύναμιν αὐτοῖς ἀμβλύνει.

Περὶ ἔχεως.

Ἔχις δὲ θερμὸς προσπλακεὶς τῇ συζύγῳ,
Καὶ τὸν τέως ἥδιστον ἀρ' ἀνύσας γάμον,
Κεῖται φονευθεὶς ὑπαὶ τῆς ἐραστρίας·
Τούτου σὺν ὀργῇ λανθανόντως ἐχομένης,

Σοβαρόν τ' ἐκεῖνον ἐκτεμούσης αὐχένα.
Πλὴν ἀλλ' ὁ μὲν τέθνηκεν, ἡ δὲ νῦν κύει.
Μετὰ δὲ μικρόν τιν' αὐτὰ τὰ βρέφη χρόνον,
Τὴν μητρικὴν ῥήξαντα νηδὺν ἐξέδυ.
Μὴ γοῦν τετιμώρηκε τῷ φυτοσπόρῳ;
Ἔχις δὲ καὶ μύραινα συνδιαζέτην·
Ὁ μὲν πρὸς αὐτὴν τῆς ὀπῆς ἐξερπύσας,
Ἡ δὲ πρὸς αὐτὸν ἐκ ῥοῆς ἀνηγμένη.
Καὶ πρὶν δὲ, βασιλεῦ, συνδραμεῖν εἰς τὸν γάμον,
Ἐμεῖ τὸν ἰὸν ὡς γλυκὺς ὁ νυμφίος,
Καὶ τοῦ συριγμοῦ ταῖς ἴυγξιν αὐτίκα
Παρακαλεῖ πρός γε λέκτρα τὴν ἐρωμένην·
Καὶ τοῦ παρ' ἀμφοῖν συντελεσθέντος γάμου,
Ὁ μὲν, τὸν ἰὸν αὖθις ἀνιμήσατο,
Ἡ δὲ κατὰ τῆς γῆς θᾶττον ἑρπύσας ἔδυ,
Ἡ δὲ πρὸς ὑγρὰς ἀπενήξατο τρίβους.

Περί τινων μεγάλων ἰχθύων.

Πρηστὶς, κριὸς, ζύγαινα, πάρδαλις, λέων,
Καὶ φύσαλος, κητῶν μέγιστος ἐρρέθη.
Εἰσὶν δὲ νωθρὰ τῷ φέρειν ὄγκον βαρύν·
Καὶ φωτὸς ἰθύνοντος ἐστερημένα,
Ἡγουμένους ἔχουσιν ἰχθῦς τῶν τρίβων·
Ἅτε κατόπιν τέμνοντα τὸν ῥοῦν τὸν μέγαν·
Παρίστανται γὰρ τοῖς πτεροῖς τῶν συννόμων,
Ἡ τοῦ πρόσω κύματος ἄρ' ἀντιτυπία.
Χαίνουσι, καὶ λάπτουσι καθάπερ οἱ κύνες·
Ὡς αὖ τὸν ἑσμὸν ἐκροφῇ τῶν ἰχθύων,
Καὶ τὴν παρεμπίπτουσαν ἀφθόνως ὕλην.

Τούτων

In mutuis morsu viri caput occupat.
Illoque pręgnans ipsa fit demortuo.
Sed paululum post fœtus adolescens moræ,
Materna rumpit exiturus viscera,
Letum satoris ecquid vltus fortiter?
Muræna amore & vipera ardent mutuo,
Hæc ex latebris ad puellam prodiens,
At illa fluminis relinquens alueum.
Sed ante iungant quam vicissim gaudia,
Sponsus venenum vomitione reiicit,
Ac illicis canore sibili, vocat
Iugalis ad lecti cupitam munera.
Ambobus expletisque post libidine,
Virus resorbet vipera quod eiecerat,
Subitque terræ protinus cauernulas,
At humidas muræna tranat semitas.

lxiv. *De quibusdam magnis Piscibus.*

Prestis, aries, zygæna, pardalis, leo,
Interque cetos physalus grandissimus,
Cum mole vasti sunt inertes corporis:
Cursumque dirigente cassi lumine,
Pisces per æquor præuios habent sibi.
Qui fluctuum retro secantes impetum,
(Aduersa pinnis namque pars consortium
Pulsatur ingruentis vndæ cominus)
Hiant, canumque more lambunt, piscium
Vt glutiant examen, & quod affatim
Immane victus in barathrum proruit.

Horum vel vnus, vt Theophrastus refert,
Sursum profundo si feratur gurgite,
Heu quanta surgit fluctuum vis eminus,
Tellurem aquarum montibus cooperiens.

lxv. De Delphine, cum insertione de Leone.

Delphinus ille piscis obuiam ruens
Nautis secundo hos prouehit spiramine,
Adremigansque ouat ratem præmittere.
Auramque nauibus secundam nunciat;
Cum deflui fluctus supina aspergine,
Gratam suis spumam ciet tripudiis.
Nec sistit vllo motionem tempore,
Nec cum soporis grata carpit munera.
Tunc namque sublatus profundi gurgite,
Prono per æquor ore summum sternitur,
Ipsumque mole deprimente corporis,
Expergefactus ad solum appulsu, maris
Ad summitatem emergit imo tramite.
Leo senescens simiam si deuoret,
Non hac Galeni malit auxilium sibi,
Ætate pollens & vigore, hoc pharmaco.
Delphinus ægrotans marinæ simiæ
Pastu medetur sanitati perditæ.
Et cum gemellos nixibus det femina
Delphis, propagatura stirpem sanguinis,
Amore natos intimo complectitur.
Nam præit illis in periculi metu,
Dum quæ salutem pandat afflictis via.

Τούτων δὲ καὶ ἓν, ὡς Θεόφραστος λέγει,
Εναῤῥαγῆ πρὸς ὕψος ἐκ τοῦ πυθμένος,
Παπαὶ κλύδων πόῤῥωθεν, οὐκ ὄντος γνόφου,
Καὶ χέρσος ὑγρὰ, καὶ κινουμένης λόφος.

Περὶ Δελφῖνος, μετὰ παρενθήκης περὶ λέοντος.

Ἰχθὺς ὁ δελφὶς, ἀλλ' ἂν ἴδοι ναυτίλους,
Σκιρτᾷ πρὸς αὐτοὺς, καὶ ἀφυσσῶν ἀσμένως,
Καὶ συμπαραπλεῖ, καὶ προπέμπει τὸ σκάφος.
Αὔραν δὲ τῷ πλῷ σωστικὴν προμηνύει,
Καὶ μετρίου δὲ κύματος ὑπτίαν χύσιν,
Ἥδιστον ἀφρὸν ἐκδιδοὺς τῶν ἁλμάτων.
Ἔχων δὲ τὴν κίνησιν εἰς πάντα χρόνον,
Εἰ δή τι μικρὸν καὶ καθεύδει τὴν φύσιν,
Ὅδ' εὐθὺς ἀναδὺς ἐξ ἀδήλου πυθμένος,
Κεῖται καθ' ὑγρῶν ἐκταθεὶς ἐπὶ στόμα.
Καὶ τοῦ βάρους ἄνωθεν ὁρμῶντος κάτω,
Κρουσθεὶς ὑπ' αὐτοῦ γε καθάπαξ τοῦ δαπέδου,
Ανατρέχει πρὸς ὕψος ἐκ βάθους πάλιν.
Λέων μὲν αὖ πίθηκον εἰ γηρῶν φάγοι,
Πρὸ τοῦ Γαληνοῦ δεξιοῦται τὴν φύσιν.
Καὶ γὰρ ἀνηβᾷ καὶ σφριγᾷ τῷ φαρμάκῳ.
Καμὼν δὲ δελφὶς ἐξορίζει τὴν νόσον,
Ὅταν φάγοι πίθηκον ἰχθὺν ἀφθόνως.
Τοκὰς δὲ δοιοῖν θρεφθεῖσα φιλτάτοιν,
Ἡ δελφὶς ἡ θήλεια, τοῦ γένους χάριν,
Ἔδειξε τὴν φύσιν φιλόστοργον πάνυ.
Προέρχεται γὰρ ἐν μεγίστοις κινδύνοις,
Ἕως ἂν ᾖ γε δύναμις αὐτοὺς ἐξάγειν.

Παρὸν βιοῦν δέ τ' εἰς νομὰς ἀκινδύνους,
Ἤδη δ' εὐθὺς ἀνῄρητο σὺν τῷ νηπίῳ,
Εἴ τις ἁλιεὺς ἤτοι τομὸν ῥίψας βέλος,
Ἢ τρίχα πλεκτὴν, ἢ νενησμένον βρόχον,
Ἀνεῖλεν αὐτὼ γειτνιῶν τῇ πορθμίδι.
Τρέφει δὲ καὶ γάλακτι λευκῷ τοὺς τόκους,
Προθεῖσα μαζοὺς ὡς λεχὼ παιδοτρόφος.
Δελφὶς δὲ ληφθεὶς ἐντελὴς τῷ δικτύῳ,
Τέως μὲν ἡσύχασε τὴν τύχην φέρων,
Καὶ τοὺς παρεμπίπτοντας ἰχθῦς ἐσθίων·
Ἐπεὶ δὲ τῆς γῆς ᾔσθετο ψαύσας μόνον,
Τὸν κύρτον εὐθὺς ἐκτεμὼν ἀπηλλάγη.
Αὐλοῦ τυχὼν δὲ, καὶ στερηθεὶς βραγχίων,
Ἔμεινε παντὸς ἀλυκώτερος γλύσους.
Πνοῆς γὰρ ὁλκὴν ἐντεθεῖσαν τοῖς πόροις,
Παρακερατῶν καθάπερ ἀνήρ γε τοξότης,
Τινάσσεται μὲν, ὡς ὑπόπτερον βέλος·
Ὑπεράλλεται δὲ πλωΐμου παντὸς σκάφους.
Ἡδὲ φιλόμουσός ἐστιν ἡ τούτων φύσις,
Καὶ θέλγεται μὲν εἴ ποτ' ἂν ἀκούῃ λύρας,
Βδελύττεται δὲ τοὺς κενοὺς αὖθις κτύπους.
Προνήχεται δὲ τῶν κατ' αὐτοὺς ταγμάτων
Ὁ τῶν νέων ὅμιλος, αἱ δὲ μητέρες,
Ἑξῆς μετ' αὐτούς. ταῖς δὲ θηλυτέραις πάρα
Ἴδοι τις αὖ φάλαγγα πυκνὴν ἀρρένων,
Φρουρῶν, ὀπαδῶν, οὐραγῶν, ὑπερμάχων.

Περὶ τρώκτου.

Τρώκτης δὲ χαλκοῖο, βασιλεῦ, πολυστόμου

Cumque ipsa possit aleam extrá degere
Discriminis, cum filio capitur lubens,
Si forte iactu saucianris fuscinæ
Piscator, aut reti, aut retortis funibus,
Comprendit ambos applicans nauem freto.
Nutritque fœtus lacte, præbens vbera
Lactantis infantem in modum puerperæ.
In retia actus fert quiescens paullulum
Delphinus aduersas procellas casuum,
Ac piscium incidentium esu pascitur:
Sed litus vbi se contigisse percipit,
Ruptis sagenæ vinculis elabitur.
At fistulam gerens, carensque branchiis,
Genus animantium omne vincit saltibus.
Poris repressio namque flatu spiritus,
Vibrat per vndas corpus, vt sagittifer
Impellit incuruis sagittam cornibus,
Malosque saltu nauium superuolat.
Et Musicæ est natura amans, & dulcibus
Mulcetur inprimis lyræ concentibus,
Vanosque abhorret audiens vocis sonos.
Viam per vndas cum secant, his prænatat
Iuuenum manus, sequente matrum cominus
Turba, virumque feminas cernas prope
Turmam subire præsidum, satellitum,
Ducumque qui claudunt agmen nouissimum.

lxvi. De Trocta.

Hami, Imperator, Trocta se curuamine

Subducit, artis singulari machina,
Vnci in aciem sursum ruens ad lineam.
Quod si molestum æs expuens reiecerit,
Voti ecce compos arripit cursu fugam:
Sin fallat ausus, lineam morsu occupat,
Re comprobans nomen, quod habet a vulnere.
Sin funium nexus nequit prescindere,
Quos tortuosa colligant volumina,
Motu valens ad impetum conuertitur:
Pollere saltu namque fertur concito:
Aes donec adrasum, excidensque, liberet
Piscem prehensum, sectione lineæ.
Sui coacta multitudine agminis
Troctæ, ruunt in segregatum a proximis
Delphinem, eumque morsibus, ritu canum
Hinc inde adorti, dentibus conuellicant.
At ille discerptus repugnat acriter,
Secumque tollens helluones pendulos,
Currus suis est hostibus miserabilis.
Dirimente tandem prœlium sed tempore,
Hi se quietis gratia retro ferunt,
Delphinque conuiuis relictis, propriis
Quos pauit ipse carnibus famelicos,
Discedit haud lætus dolore vulnerum.

lxvii. De Scaris.

Quis incidentes in sagenæ vincula
Videns scaros, amoris œstro percitos,
Conspexerint si feminam captam mares,

Cum

Σοφαῖς ἑαυτοῦ μηχαναῖς ὑπεξάγει·
Ἐπείγ᾽ ἀνωθεῖ τὴν βολὴν πρὸς τὸν βρόχον.
Κἂν μὲν τὸ λυποῦν εὐχερῶς ἀποπλύσῃ,
Ἰδοὺ νικητὴς, καὶ δρομεὺς, καὶ γυμνάδας.
Εἰ δ᾽ οὖν, διασπᾷ τοῖς ὀδοῦσι τὴν τρίχα·
Καὶ γὰρ ἔχει τὴν κλῆσιν ἐκ τῶν τραυμάτων.
Εἰ δ᾽ οὐκ ἐφικτὸν ἐκτεμεῖν τὸ συνδέον,
Τοῖς ἀνθελιγμοῖς τῆς πλοκῆς ἐσφιγμένον,
Χωρεῖ πρὸς ὁρμὰς ἀκρατῶς τινὰς αἰτερείας·
Φασὶ γὰρ αὐτὸν ἀλκίμην ἔχειν φύσιν·
Ἕως ὁ χαλκὸς εἰς κενὸν διεκπέσῃ,
Τομῇ τοῦ ἰχθύος εὐτελεῖ παραξέσας.
Τρώκταις δὲ συχνοῖς εὐφυῶς ἠθροισμένοις,
Τράπεζα δελφὶς ἐκραγεὶς τῶν συννόμων.
Εὐθὺς γὰρ αὐτῷ συμπεσόντες ὡς κύνες,
Ἐνῆψαν ἀπείρως εἰς τὸ σῶμα τοὺς γόμφους.
Ὁ δὲ παραχθεὶς ταῖς τομαῖς αἰεὶ ἐρράγη,
Καὶ δίφρος οἰκτρὸς ἐξ ἀνάγκης εὑρέθη,
Λῃσταῖς κρεμαστοὺς τῆς τροφῆς συνεξάρας.
Τοῦ δὲ χρόνου λύσαντος ὀψὲ τὴν μάχην,
Οἱ μὲν πάλιν γ᾽ ᾤχοντο ῥᾳστώνης χάριν·
Ὁ θὴρ φυγὼν δὲ τοὺς διώκτας ἀσμένως,
Οὓς αὐτὸς εἱστίασεν ἐκ τῶν σαρκίων,
Πρὸς τὴν ἑαυτοῦ συμφορὰν ἀπηλλάγη.

Περὶ σκάρων.

Τίς δέ τ᾽ ἀγεληδὸν συμπεσόντας τοὺς σκάρους
Εἰς πλεκτὴν ἀμφίβληστρον ἐξ οἴστρου βλέπων,
Θήλεια ὅτ᾽ ἴδωσ᾽ ἁλοῦσαν ἄρρενες σκάρον,

Ἔξων

Ἐξὸν παρελθεῖν ὁρμιᾶς μιᾶς δόλον,
Οὐχ εὗρε τοῦ ζῆν ἐγκρατῶς διδασκάλους;
Ἡδὺς ἔρως ὢν ἐκπυροῖ τὴν καρδίαν,
Εἰς τὰς ἐν ἀκμῇ φλεγμονὰς τοῦ σαρκίου.
Τὸ σύννομον πλὴν αὖ ἄλλους ἴσως μάθοι,
Παρακρατοῦσιν εἰσρυέντες ἀθρόοι.
Καὶ πολλάκις γ' ἀφῆκαν αὐτοὶ τὸν φίλον,
Ὀδοῦσι πυκνοῖς ἐκτραγόντες τὸν βρόχον,
Καθάπερ καὶ αὐτοὺς ἱστορεῖ τοὺς αὐθίας,
Ἀνὴρ ἰδὼν τὶς τὰς νομὰς τῶν ἰχθύων.

Περὶ κεφάλου.

Ποῖος ἢ τὸν κέφαλον δὲ ἰχθὺν, αὐζάναξ,
Ἐνασπονδον ὑδρῶν εἰς τὸ σύννομον γένος,
Ἐξ οὗπερ οὐδὲν οὐδὲ φαῦλον αὖ φάγῃ,
Εἰ μὴ σεσηπὸς καὶ προκείμενον τύχοι,
Γαστρὸς πονηρᾶς οὐ κρατεῖν ἐκμανθάνει;
Σιτούμενος γὰρ τὴν διάβροχον πόαν,
Ἀρκοῦν ἔχει τὸ δεῖπνον ἐκ τῶν εἰκότων.

Περὶ γλαύκου.

Ὁ γλαῦκος ἰχθὺς, ὡς πατὴρ παιδοτρόφος,
Ὅταν περὶ τὴν νῆξιν ὀρρωδοῦν ἴδοι,
Ῥοφεῖ γε χανδὸν ἐκ φυγῆς τὸ σκυμνίον,
Καὶ τοῦ δέους λήξαντος, αὖ ἐμεῖ πάλιν.
Τὸ δὲ, περιελθὸν τῆς πυρᾶς τῶν ἐγκάτων,
Ἐκ τῆς διαγωγῆς ἐκτρέχει ζῶν ἀσπόρου.

Περὶ κυνός.

Κύων ἢ τὸν σκύλακα παρεόντος δέους,
Ἐξ αἰσχύνης ἀνεῖλεν εἰς τὴν γαστέρα.

Πάλιν

Cum præterire lineæ possint dolos,
Hos continentiæ magistros non habet?
Quorum libido blandiens cor ustulat
Ætatis in vigore, carnis æstibus.
Gregalium si forte quem captum vident,
Consortium denso genus adest agmine,
Nec raro amicum liberant ab hostibus
Admorsione queis tenetur funium.
Quod Anthias facere similiter, prodidit
Qui piscium instituta cognouit probe.

lxviii. De Capitone.

Nam quis, quis, o rex, piscium, Cephalum, in genus
Amoris intuens colentem fœdera,
Quorum nec abiectum quidem comederit,
Nisi putridum, vitæque cassum lumine,
Ventri imperare non didicerit prodigo?
Satur palustri graminis nam pabulo,
Haud lautius requirit illo prandium.

lxix. De Glauco.

Glaucus timore percitum quem viderit
Inter natandum, ceu parens natos alens,
Absorbet ore catulum hiante, dum fugit;
Metuque desinente rursus euomit.
Quem prodeuntem Solis in lucem, parit
Expers secunda seminis productio.

lxx. De Cane.

Canis marinus, cum quis imminet metus,
Recipit in aluum per pudenda paruulum.

Qui

Qui deinde rursus editus, postquam exuit
Formidinem, genus ad propinquorum natat.
Alit canes, galeumque, centrinemque, aquà
Fecunda ponti; alitque spelęum simul,
Quibus caput, caudæque medium, cernitur
Hamis acuti armatum vtrinque spiculi.
Quod si quis horum, in cassium incidat plagas,
Vitale lumen cogitur relinquere.
At ceteri spe prędæ amicæ feruidi,
Dolum frequentes aduolant ad inscium.
Quos retibus piscator implicitos trahens,
Canum reportat diuites in cymba opes.

lxxi. De Melanuris.

Ferunt Melanuros, genus timidissimum,
Cum temperatis vnda ponit fluctibus,
Vt rite declinent dolos venantium,
Vitamque lucrentur, profundo se abdere:
At cum tumescit æquor Euris concitum,
Legitque vela piscator madentia,
Labi per vndas ceu natantes subere,
Haud esculenta respuentes sordida.

lxxii. De Spongia.

Est æquoris fœtura mira, spongiam
Quam nauitarum filii, Rex, nuncupant:
Animæ haud quidem expers illa, sed nec sanguinis:
Et rara cum sit, perforataque fistulis,
Petræ recondens sustinet se tegmine,
Ne fluctuum vis ingruens hanc auferat.

Quod

Πάλιν δὲ τ' αὐτῆς ἀναπτχθεὶς ἐκμητρόθεν,
Ἐνήξατο ζῶν εἰς τὸ συνώνυμον γένος.
Τρέφει κυνάς, χαλεπόν τι, κεντρίνην θ' ἅμα,
Ὁμοῦ δὲ καὶ πηλαῖον ἡ θάλαττά σοι.
Οἷς τὴν τε κεφαλήν, καὶ τὸ τῆς κέρκου μέσον,
Ἐν ἑκατέραις ὥπλισεν αἰχμαῖς ἡ φύσις.
Ἀλλ' εἷς μὲν αὐτῶν ἐμπεσὼν τῷ δικτύῳ,
Πρὸς τὴν τελευτὴν ἐκβιάζεται τρέχειν·
Οἱ δὲ τροφὴν δοκοῦντες εὑρεῖν τὸν φίλον,
Χωροῦσι κοινῇ πρὸς τὸν ἄγνωστον δόλον·
Ὃν ὁ στοχαστὴς δικτύοις ἐξελκύσας,
Ὅλον κυνικὸν ἐπισυγκομίζει τῷ σκάφει.

Περὶ μελανούρων.

Φασὶν τὸ δειλὸν τῶν μελανούρων γένος,
Ὅταν μὲν ἡ θάλαττα σωφρόνως ἔχῃ,
Θηρατικοὺς μὲν εὐφυῶς φεύγειν δόλους,
Ὡς ψυχοκερδῆ τὸν βυθὸν διατρέχειν·
Ὅταν δὲ χειμὼν εἰς τὸ ῥεῖθρον ἐμπέσῃ,
Καὶ πᾶς τις ἁλιεὺς δυσφερῇ πρὸς τὴν ζάλην,
Ὡς ἄρ ἀπὸ φελλοῦ τὰς ῥοὰς ἀνατρέχειν,
Καὶ πάντα δεῖπνα τῆς νομῆς πεφρυγμένης.

Περὶ σπόγγου.

Κύημά τι, κράτιστε, τοῦ πελάγους ξένον,
Ὃ σπογγιὰν καλοῦσι παῖδες ναυτίλων.
Οὐκ ἄψυχον δ' οὖν, οὐδ' ἄμοιρον αἵματος,
Μανὸν δέ, καὶ ζῶν, καὶ πολύτρητον τέρας.
Ἐπηλυγασθὲν εἰς καλινδήθραν λίθον,
Πρὸς τὰς ἀγωγὰς καρτερεῖ τῶν ῥευμάτων·

Εἴ που

Εἴ που δ' προσπέσῃ τι τῶν ἐδωδίμων,
Ζῶον τι λεπτὸν ἄλλο παρὸν ὡς φύλαξ,
Ταύτην προωθεῖ τὴν δυσαίσθητον φύσιν·
Ἢ τὸ πρόσιον τόθ' ἡσυχῇ προσλαμβάνει·
Ἤδη καθάπερ στομάτεσι πυκνοῖς τοῖς πόροις,
Δειπνεῖ γε, βασιλεῦ, τὴν βορὰν παραυτίκα.
Ὅταν δέ τις ποτ' ἄνθρωπος ἐκτέμνειν θέλοι,
Τὸ ζῶν τὸ νεκρὸν τοῦ Ποσειδῶνος τίκος,
Οἶδεν πρὸ θυρῶν συμφορὰς ἀποκρύφους.
Τὸ μὲν γὰρ εὐθὺς τῇ βολῇ συνεστράφη,
Καὶ τοὺς πόρους ἔσφιγξε, καὶ κατεστάλη,
Τῇ τῆς πλεκτῆς πετρῖνος περιστάσει.
Ἀλγεῖ δ' πικρῶς ὁ σφαγεὺς τὴν καρδίαν,
Ἕως τὸ λυποῦν τῆς λαβῆς ἀποσπάσῃ.

Περὶ δράκοντος.

Ἰχθὺς μὲν ὑγρὸς τῆς θαλάσσης ὁ δράκων,
Τὴν δ' οὖν κεφαλήν τε, τὰς φολίδας τε, τὰς γένυς,
Καὶ τὰς διαυγεῖς ἀστραπὰς τῶν ὀμμάτων,
Ἐκεῖνος αὐτὸς ἐστὶ τῆς γῆς ὁ δράκων.
Οὗ καὶ τὸ κέντρον ἡ φύσις τῷ φαρμάκῳ
Ἀπροσπέλαστον ἔδειξεν ἰχθυοκτόνοις.

Περὶ φυσάλου.

Εἰς τὴν ἐρυθρὰν ἐστὶν ἰχθὺς οὐ μέγας,
Ἐγχωρίοις φύσαλος ὠνομασμένος,
Ἀνείδεος μὲν τῆς κεφαλῆς γε τὴν πλάσιν,
Ἔχων δέ τινα δὴ κόλπον εἰς τὴν γαστέρα,
Σμάραγδον αὖ εἴποι τις αὐτοῦ τὴν χρόαν,
Ὡς ἀπὸ πυγμῆς ἀδρανοῦς τεθλασμένου.

Ἐντεῦθεν

Quod si esculenta rimulis forte incidant,
Animalculum quod his subest, custos velut,
Languentem in illa sensuum vim suscitat,
Vt per pororum quos habet foramina
Conferta passim, ceu per os sumat cibos;
Quibus fruens, ô Imperator, vescitur.
Petris eandem si pares auellere,
Propago Neptuni illa viuens mortua,
Occulta sentit imminere pericula.
Nam protinus se contrahens inuoluitur,
Constringit arctis & poros complexibus,
Quod imminet timore leti percita.
Multumque piscator laboris deuorat,
Donec reuellens implicatam liberet.

lxxiii. De Dracone.

Maris Draconem quem vocant, est humidus.
Squamas, caput, malas, & oculorum faces
Pellucidas huic oppido simillimus
Est ille, terræ qui incolit specus Draco.
Natura cuius spiculum haud innoxium
Fecit veneno, piscium occisoribus.

lxxiv. De Physalo.

Est piscis haud magnus rubro sub æquore,
Quem Physalum indigenæ vocant cognomine.
Haud capitis est in eo figuram cernere,
Quendam sed imo ventre sustinet sinum:
Quem quis videns, smaragdum forte duxerit.
Adeo ille non impressus alte visitur,

Sed

Sed oris est tamen atque luminum loco.
Se deuorantis ille rumpit viscera.
Si quis prehensum forte contrectauerit,
Inflatur humida intumescens phlegmone,
Quali tumore carneum monstrum solet
Inflari, aquas extra ad solum si ieceris.
Namque vuidos proiectus in campos maris,
Vita recepta mox aquis supernatat,
Ceu bulla, vel vesica, vel rarus globus.
Est & apud Indos piscis, haud longus, niger;
Viuus profundo delitet qui gurgite,
Ad vsque mortem: namque solum mortuus
Emergit enatans, velut pinus leuis.
Quem si quis vndis extrahat, nece illico
Procumbit ipse. quid venenis est opus?

lxxv. De Crocodilo & Trochilo aue.

Crocodilus vndas dum secat, scite natans,
Hiante vasta gutturis voragine,
Turbam cruentam colligit hirudinum.
Ad litus ergo prodiens e flumine,
Proiectus istic solis aspicit iubar,
Hiansque contra pandit ignes luminis,
Sinus genarum, o Imperator, concauos:
Cum parua quædam auis, Trochilus nomine,
Rostrum inserens illius in fauces probe,
Hinc sanguisugas strangulantes extrahit.
Feraque gratum sentiente hinc commodum,
Indemne præmii caput loco refert,

Nil

Ἐντεῦθεν ἀθρεῖ, καὶ πλατύνει τὸ στόμα.
Φαγὼν μὲν οὖν τις τοῦτον, εὐθὺς ἐρράγη·
Λαβὼν δὲ χερὶ, καὶ παραψαύσας μόνον,
Τὸν ὄγκον ὑγρᾶς φλεγμονῆς ἐξετράπη,
Καθάπερ ἀνοιδεῖ καὶ τὸ σαρκῶδες πέρας,
Ῥιφὲν κατὰ γῆς οὐκ ἐχούσης ἰκμάδα·
Πλὴν τοῦτ' ἀπολυθὲν εἰς τὸ ῥεῖθρον, αὐτίναξ,
Αὖθίς τ' ἀναζῇ, καὶ περιέρχεται πλέον,
Ὡς πομφόλυξ, ἢ κύστις, ἢ σφαῖρα ξένη.
Ἐστὶν παρ' Ἰνδοῖς καὶ βραχὺς ἰχθὺς μέλας,
Ὃς κρύπτεται ζῶν, εἰς τὸ τῶν ῥείθρων βάθος,
Ἕως τελευτῆς· τηνικαῦτα γὰρ μόνον,
Ὁ νεκρὸς ἀνέπλευσεν καθὼς κούφη πίτυς·
Ὁ γοῦν τὸν ἰχθὺν τῆς ῥοῆς ἐξαρπάσας,
Παραυτίκ' ἀποτέθνηκε. τί δεῖ φαρμάκων;

Περὶ κροκοδείλου καὶ τροχίλου ὄρνιθος.

Ὁ δὲ κροκόδειλος νήχεται μὲν εὐτόνως,
Ἀνεὶς δὲ χανδὸν εἰς τὸ κῦμα τὸ στόμα,
Βδελλῶν φορητὸν ἐξ ἐκείνου συλλέγει.
Διαβὰς δ' ἐκεῖθεν εἰς τὸν ὄχθον ἐκ πόρου,
Πίπτει δὲ κατὰ γῆς καὶ βλέπει τὸν ἥλιον,
Ἤδη δὲ παραγυμνοῖ πρὸς τὸ φῶς καὶ τὴν ζέσιν
Τοὺς τῶν γνάθων, κράτιστε, κολπώδεις τόπους·
Ὄρνις δέ τις τροχίλος ὠνομασμένος,
Τὸ ῥάμφος αὐτῆς εὐφυῶς ἐπεισφέρων,
Τὰς αἱμοποτίδας καὶ θλιβούσας ἐξάγει,
Τούτου πράως ἔχοντος εἰς τὸ συμφέρον·
Καὶ τήνγε κεφαλὴν ἀντὶ μισθοῦ λαμβάνει,

Μηδὲν κακὸν παθοῦσαν ἐκ τοῦ θηρίου.

Περὶ Ἰχνεύμονος.

Ἰχνεύμονος δὲ προσβαλεῖν ἠπειγμένου,
Βοᾷ τι λαμπρὸν ὁ τροχίλος ἐνθάδε,
Ὁ δὲ διανιστᾷ τὴν βραδεῖαν πρὸς τὴν μάχην,
Παίων κατ' αὐτῆς τῆς ῥινός, καὶ θαῤῥύνων,
Καὶ μηδὲ μικρὸν ἠρεμεῖν ἐπιτρέπων.
Ὁ δὲ πρὸς ὀργὴν ὡς τὸ πῦρ ἐπιζέων,
Αἱρεῖ τὸν ἐχθρὸν εὐχερῶς, καὶ συμπνίγει.
Ὅπλον γε μὴν ἕτοιμον ἰχνεύμων φέρων,
Χωρεῖ κατ' αὐτῆς εὐγενῶς τῆς ἀσπίδος.
Πηλῷ γὰρ ὑγρῷ τὴν δορὰν καταχρίσας,
Τὸ δῆγμα θαῤῥεῖ καὶ κρατεῖ προσερπύσας.
Ὕδωρ δὲ τῷ στόματί τι πολλάκις φέρων
Κροκόδειλος οὗτος ποταμὸς ὃν Νεῖλος τρέφει,
Ἐγχεῖ μεταξὺ λανθανόντως τῶν τριβῶν,
Ὀλισθαίνωσιν ὡς τὰ κτήνη, ὁ δὲ τρέχει,
Καὶ ταῦτα δειπνεῖ συμπατῶν τῷ βορβόρῳ.
Καὶ τοὺς ὕδωρ ἥκοντας ἀρύσειν θέρους,
Τέχνη τι φυσικῆς ἐλλοχᾷ πανουργίας.
Εἰς φρυγανώδη γὰρ καλύπτεται σκέπην,
Καὶ λανθάνων πρόεισι, καὶ διαβλέπει,
Ἤδη δὲ κατὰ μικρὸν γειτνιῶν συλλαμβάνει.
Πειρώμενος δ' οὖν ὁ σπορεὺς τῶν φιλτάτων,
Τοὺς ἅρπαγας μέν, καὶ θρασεῖς, καὶ δυσμάχους,
Εὐθύς γ' ἀπ' ἀρχῆς εὐγενεῖς δήπου κρίνει·
Τοὺς δὲ πρὸς ὁρμὰς δραστικὰς νωθεστέρους,
Ὡς μή γε φυσικούς, ἀλλ' ὑπόπτους ἐκτρίβει.

Οὗτος

A bellua nil regulus passus mali.

lxxvi. De Ichneumone.

Impressionem moliente Ichneumone
Aduersus hostem, regulus sonos ciet,
Somnoque crocodilum ad ineundum prœlium
Exuscitans, irritat ictu narium
Crebro, quiete nec finit segnem frui.
At ille sæuis æstuans præcordiis,
Hostem expedite tollit, atque strangulat.
Instructus armis Indicus mus, aspidem
Inuadit, vltro conferens illi pedem.
Namque humido se proluens prius luto,
Audacter ictus spernit hostis irritos.
Quem Nilus vndis educat septemfluus
Crocodilus, oris haustu aquas inferciens,
Profundit eius semitas aspergine,
Vt incidens subuertat his lapsans pecus.
Quod ipse protritum luto, accurrens vorat.
Quin & sub æstum haurire qui parant aquam,
Irretit artis callida solertia.
Nam frondium sub tegmine hic reconditus,
Clam proripit se, prospicitque conuenas;
Quos appropinquans comprehendit mordicus.
Facto periclo procreator seminis,
Quotquot rapaces, impigros, & strenuos,
Ignobili non iudicat satu editos:
Quos contra inertes arguit socordia,
Discerpit vt suspectum & alienum genus.

Solusque brutorum, gena quæ subtus est
Fixa, mouet subinde supremam, cibos
Cum deuoratos conficit molaribus.

lxxvii. De Merulis.

Amare turpem rumor est Merulas maris
Vitam, voluptatique prorsus deditam,
Ceu barbarorum amoribus turgens genus,
Et igne coniugum æmulo perurier,
Quas visitant, cum tempus instans partuum
Doloris, aluo pignora eniti iubet.
Namque haud in vndis deserunt structos toros,
Quos excauator litoris, scit erutis
Formare petræ callidus cauernulis.
Quin & cibum qui suppetat puerperæ
Nido incubanti, conuehunt venatibus:
Ne quis relictis appropinquans cunulis,
Aut occulens se terreat natos recens,
Aut dissipans permisceat cubilia.

lxxviii. De Boue.

Quid? quod mare educat bouem, magnum satis,
Cœni tenacis in luto qui gignitur,
Sed piscium nescit sequi prædas iners.
Piscantium idcirco struens turbæ dolos,
Dat sese in altum mole vasta corporis,
Instarque tecti se per vndas porrigens,
Quem prendit hospitem; recuruus deprimit.
Ille impedito strangulatur spiritu,
Suique pascit corporis cadauere

Hostem

Οὗτος γέ τοι, κράτιστε, τῶν ζώων μόνος,
Τὴν μὲν κάτω πήγνυσι, τὴν δ' ἄνω γένυν
Κινεῖ θαμινά, τὴν τροφὴν θλῶν ταῖς μύλαις.

Περὶ κοσσύφων.

Τοὺς κοσσύφους δέ φασι τοὺς θαλαττίους,
Ποθεῖν τὸν αἰσχρὸν καὶ φιλήδονον βίον,
Καθάπερ ἁβρούς τε καὶ σφριγῶντας βαρβάρους,
Καὶ ζηλοτυπεῖν, καὶ ζητεῖν τὰς συννόμους,
Ἀλόχων ἐπιστὰς ὅταν ὠδίνων χρόνος
Εἰς φῶς προελθεῖν ἐκβιάζῃ τοὺς τόκους.
Τὰς γὰρ καθ' ὑγρῶν οὐκ ἐῶσι παστάδας,
Ἃς οἶδεν ἀκτῆς ἐγκοπεὺς διαγλύφειν,
Τοῖς ἐκτιναγμοῖς ἐνδιδούσης τοῦ λίθου.
Πλὴν καὶ παραθηρῶσιν ἐκ τῶν μετρίων
Τροφὰς νεαλεῖς ταῖς λεχοῖς ἀφ' ἑστίας·
Μή τις γ' ὑπελθὼν τὰς κενὰς διεξόδους,
Ἢ συσκιασθῇ, καὶ πτοήσῃ τὰ βρέφη,
Ἢ παρασυρῇ τε καὶ τὰ λέκτρα συγχέῃ.

Περὶ βοός.

Ἔχει δὲ καὶ θάλασσα βοῦν δή που μέγαν,
Ὃς τίκτεται μὲν εἰς ἰλὺν πεφυρμένην,
Ἰχθῦς δὲ θηρᾶν εἰς τροφὴν οὐκ ἰσχύων,
Τὸν γοῦν φονευτὴν ἐλλοχᾷ τῶν ἰχθύων.
Ἐνάλλεται γὰρ ταῖς ῥοαῖς ἀναβράσαις,
Καὶ τὴν διάπνευστον κεῖθ' ἐκτείνει στέγην
Κυρτῶν ἑαυτόν, καὶ κατείργων τὸ ξένον.
Ὃς ἄγχεται μὲν τῆς πνοῆς πεφραγμένης,
Ἐᾷ δὲ νεκρῶν ἐμφορεῖσθαι λειψάνων

Τὸν βοῦν τὸν ἐχθρὸν, τὸν μελάγχρουν, τὸν φάγον.

Περὶ Σαργοῦ.

Ὁ σαργὸς ἰχθύς ἐστιν εἰς οἶστρον ζέων·
Διψῶν τι φωτὸς, καὶ σιτούμενος πόας,
Οἰκεῖ πρὸς ἀκτὰς παγγενὴς ἠθροισμένος,
Ὅπου διασφὰξ ὑγρολάξευτος λίθου,
Τῶν ἡλιακῶν ἐμφορεῖται λαμπάδων.
Φιλεῖ δὲ καὶ τὰς αἶγας ἀρρήτῳ σχέσει.
Καὶ γὰρ παραθεῖ γειτνιῶν ταῖς ἐννόμοις.

Περὶ πολύποδος.

Βορώτατον δὲ καὶ πανοῦργον τὴν φύσιν,
Καὶ θερμὸν εἰς κίνησιν ἀφροδισίων,
Τὸν πουλύποδα βλέπων ἀεὶ θαλάσσιον,
Αὐτοκράτορ, τίθησι τῆς ἀπληστίας.
Ὅταν γὰρ ἡ θάλαττα δεινόν τι βρύχῃ,
Καὶ πνεῦμα πυκνὸν τὸν βυθὸν διατρέχον
Τὸ ῥεῖθρον ὑψοῖ, καὶ στροβεῖ, καὶ συγχέῃ,
Θήρας ἄγων ἄγευστον ἐνταῦθα χρόνον,
Αὐτοὺς ἑαυτοῦ τοὺς πλοκάμους περιεσθίει.
Τροφῆς δ' ὅδε τυχὼν ὁ φθορεὺς ἀλλοτρίας,
Ὅταν τ' ἔχῃ τὸ ῥεῖθρον ὑπτίαν χύσιν,
Τόγε δαπανηθὲν εἰς ἀνάπλασιν φύει.
Καὶ τὸν μὲν ἐχθρὸν, εὐχερῶς αὖ ἐκφύγοι,
Πρὸς ὄψιν αὐτῷ γειτνιῶν τὸ λανθάνον.
Δεδραγμένος γὰρ τῆς προκειμένης ὕλης,
Ἤμειψεν ἥνπερ εἶχε μορφὴν ἡ φύσις,
Ὡς καὶ δοκεῖν ἐκεῖνο τὸ ξύλον τυχὸν,
Ἢ τὸν παρόντα λίθον ὀφθῆναι μόνον.

Hostem voracem, atro colore præditum.

lxxix. De Sargo.

Amoris œstro Sargus ardens æstuat,
Sitiensque lucem, herbæque pastu vi-
ctitans,
Litus colit stipante multitudine:
Quarupium diuisa aquis distantia,
Solis repletur permeante lampade.
Sed & capras infanda amat libidine,
Ad quas propinquans aduolat præ gaudio.

lxxx. De Polypode.

Cunctis edacem & callidum præ pi-
scibus,
Acrique amoris æstuantem incendio,
Qui Nerei frequentat vndas, Polypum,
Monstrum videns stupesco non explebile.
Nam fluctibus cum feruet æquor con-
citum,
Ventusque vesanus profundum permeans
Attollit vndas, perque turbat flamine:
Conchyliorum haud tunc vacans vena-
tibus,
Fame premente ipsius sibi cirros edit.
At pabuli facta voraci copia,
Cum strata subsidunt procellis æquora,
Reformat instaurans, quod absumsit fames.
Haud ille difficulter hostem effugerit,
Aspectui quod fallat incautum offerens.
Prehensus escam corripit dum pendulam,
Mutat colorem lege sub loci suum:
Vt ipse lignum refferat, quod contigit;
Aut esse saxum, quo moratur subdolus.

Quin deminutis destitutus viribus,
Amoris œstro, ceu stupore percitus,
Iacet, moramque temporis post pauculi
Se præbet ipse deuorandum piscibus,
Quos visceri immergebat ante colligens.
Parit facillime, breuique plurimos,
Natatque vitam non agens durabilem.
Cum frigoris bacchatur inclementia,
Sudumque ridens eminus prospexerit,
Freto relicto, gentis & commercio,
Repens vt anguis exit in terræ solum.
Petraque tunc reperta in os prouolui-
tur,
Manens amica Cynthii sub lampade.
Gaudetque quamuis arborem conscen-
dere;
Quod se tenenti fructibus facillimum est.
Idemque rutæ sternitur contactibus,
Iacetque motionis expers illico.

lxxxi. De Lupo.

Hiante fusus ore per lacum lupus
Capit squillas, nil moratus aculeos.
Gula sed istis intumescente ictibus
Extinctus, ingluuiæ luit pœnas nece.

lxxxii. De Murana.

In rete cum piscator artibus doli
Murænulam forte egit, o rex Auso-
num,
Pertuso aquam se haurire nescit dolio.
Elapsa namque per foramen paruu-
lum,
Secum cohortem liberat sodalium.

At ille

Προκείμενον δ' οὖν τῷ παρεῖσθαι τὸν τόνον,
Ἐκ τῆς περὶ τὸν οἶστρον κτηνός τ' ἀποπληξίας,
Ἐκ τοῦ τ' ἔπειτα, καὶ βραχὺς τρίβῃ χρόνος,
Προθεὶς ἑαυτόν, ἐσθίει τὸν καρκίνον,
Οὓς ἤσθιε πρὶν ἐλλοχῶν καὶ συλλέγων.
Τίκτει δὲ ῥᾷστα, καὶ βραχεῖ πλεῖστα χρόνῳ,
Καὶ νήχεται ζῶν δυσαρίθμητον βίον.
Ὅταν δὲ χειμὼν, ψυχρός τε δριμύτης,
Καὶ μειδιῶσαν οὔτος αἰθρίαν ἴδοι,
Ἀφεὶς τὸ ῥεῖθρον, καὶ τὸ συνώνυμον γένος,
Ἔξεισιν εἰς τὴν χέρσον ἕρπων ὡς ὄφις.
Καὶ πέτραν εὑρών, καὶ προθεὶς ἐπὶ στόμα,
Ταῖς ἡλίου τότ' ἐγχρονίζει λαμπάσι.
Δένδρου τε παντὸς ἂν ἐπιβαίνειν θέλῃ,
Καὶ τοῦτο τούτῳ ῥᾷστον εἰς ἕρμα τρύγης.
Ἁψάμενον αὖ δὲ πηγανίου τὸ θεῖον,
Κινήσεως ἔρημον εὐθὺς εὑρέθη.

Περὶ λάβρακος.

Λάβραξ δὲ χανδὸν ἐκπετάσας τὸ στόμα,
Καρίδας αἱρεῖ, πρὸς τὰ κέντρα μὴ βλέπων.
Τούτοις δὲ τοῦ φάρυγγος ἐξωδηκότος,
Θνήσκει τροφῆς ὄλεθρον ὀξὺν δεσπόσας.

Περὶ μυραίνης.

Ὅταν ἁλιεὺς δέ τ' ἐκτινάξας τὸν δόλον,
Ὑποσπάσῃ μύραιναν, Αὐσονοκράτορ,
Εἰς πίθον ἔγ' ἀντλῶν ἀγνοεῖ κεκλασμένον.
Ἡ μὲν γὰρ ἐνθένδ' εὐθὺς ἀπὸ μετρίου πόρου,
Διεξέδυ σώζουσα καὶ τοὺς συννόμους·

Ὁ δὲ

Ὁ δ' βλέπων ἔστηκε τὸν βρόχον μάτην.

Περὶ σηπίας.

Πανοῦργος ἐστὶ τὴν φύσιν ἡ σηπία,
Τῶν ἁλιέων κλέπτουσα τὴν κακουργίαν.
Εἰς ῥεῖθρα γάρ τ' ἐμεῖ μέλαν ἀπὸ σφαγμάτων,
Καὶ λαμβάνει τὴν ὄψιν ἐνδῦσα γνόφον,
Καὶ τέρπεται θηρῶσα τὴν σωτηρίαν.
Ἀλλὰ σκόπει μὴ ζῶσαν εἰς χεῖρας λάβοις.
Ἄλλος γὰρ αὖ φθάνοι τις, ἐκ πείρας βλέπων
Ὀδόντας ὀξεῖς εἰς ἀπόκρυφον στόμα,
Καὶ δῆγμα πικρὸν ἐξ ἰοῦ πεπηγμένον.

Περὶ τρυγόνων.

Ἰοῦ δὲ μεστὰ καὶ φθορᾶς ὀξυδρόμου
Τῶν τρυγόνων τὰ κέντρα τῶν θαλαττίων·
Οἷς καὶ τεθηλὸς ἐὰν ἀμυχθῇ δενδρίον,
Μαραίνεται, ζωὴν οὐκέτι δύναμιν ἔχον.

Περὶ ἀλώπεκος.

Τὴν κερδαλῆν δέ φασι τὴν θαλαττίαν,
Τοῖς ἐγκάτοις ἄγκιστρον εἰσδεδεγμένην·
Σοφῶς ἑαυτὴν τῶν ἄπ' ἐξ ἔνδον στρέφειν,
Ὡς ἱματισμὸν σηρικῶν ὑφασμάτων·
Ὡς αὖ ὁ χαλκὸς ἐμπαγεὶς διεκπέσῃ.

Περὶ ἰουλίδων καὶ λαγωοῦ.

Φύει μὲν ἡ θάλασσα τὰς ἰουλίδας,
Ἔστιν δὲ φαυλότατον τὸ δ' ἰχθύων γένος,
Καὶ τοὺς ἐν ἀκταῖς μᾶλλον οἰκοῦσιν λίθους.
Δειναὶ δὲ λυπεῖν τοὺς ἐν ὑδροθηρίαις,
Ὅταν κατ' αὐτῶν εἰσρυῶσιν ἀθρόαι.

Γεγευ-

At ille frustra stans sagenas aspicit.

lxxxiii. De Sepia.

Est versipellis Sepiæ & vafra indoles,
Piscantium qua callide eludit dolos.
Atrum cruorem nam vomens, pontum inficit,
Caliginemque induta visus eripit,
Partaque sic ouat salutis copia.
Sed tu caue viuam in manus vt sumseris,
Quin potius alius te prior, probauerit
In ore acumen dentium recondito,
Pestemque morsus tabidam venefici.

lxxxiv. De Pastinacis.

Madent veneni pestilentis vulnere,
Quę Pastinacis sunt marinis spicula.
Queis sauciata germinans arbuscula
Marcescit, arefacta siccis frondibus.

lxxxv. De Vulpe.

Vulpeculam fert fama alumnam Nerei,
Hami receptis viscera intra nexibus,
Inuertere vomitione sese callida,
Ceu vestis inuerti solet holoserica,
Nimirum vt æris vncus infixi excidat.

lxxxvi. De Iulidibus & Lepore.

Fert Amphitrite Iulidas sub ęquore,
Genus natantum, quod venenis affluit,
Amatque scrupos & latebras litorum,
Damnum inferens graue, in mari piscantibus,
Denso prementes impetunt quos agmine.

At pl.

At piscium quemcunque degustauerint,
Insuauis vt sit esui, causam ferunt
Oris veneno, quo refertæ ipsum imbuunt.
Quod si quis hunc ignarus aluo inferciat,
Affert dolorum sæua ventri tormina,
Ceu qui marinum nescius leporem vorat.
Terrestris ille non refert imaginem,
Haud cochleæ dispar carenti tegmine.

lxxxvii. De Perseo.

Quem Persea vocant, is similis est Anthiis,
Vel rectius lupos refert imagine.
Cuius caput ad aluum vsque rubram, cingulis
Est aureis videre distinctum palam.
Satum Diona iudicant hunc fabulę;
Natantiumque quodlibet vincit genus
Mucrone dentium, simulque audacia.

lxxxviii. De Pinna.

Genus ostreorum est Pinna, quæ plicis domum
Hiantibus recludit, in qua conditur,
Per aquasque fusa porrigit carunculam,
Quæ corpus ambit molle, cassum lumine.
Quo Mena si decepta credula aduolet,
Conuictor eius atque custos pinnoter,
Illam admonet morsu leui carunculæ.
Hæc monita pandit amplius sinum, irruens
Hoc implicatur Mæna non sat prouida.
Pinnæ quod humidum effluit de viscere,
Qui fulgur æquet, fit lapillus lucidus;

Sed

Γεγευμέναι δέ τινος αἴσθ' ἰχθύος μόνον,
Ἄβρωτον ἀπέφηναν τότ' αὐτὸν εὐθέως.
Ἰοῦ γὰρ αὐτῆς πλῆρες ἐστὶν τὸ στόμα,
Κἄν τις τῶν ἰχθύων ἀγνοῶν ἐπεσθίοι,
Στροφαῖς ὀδυνῶν ἐσπᾷ τὴν γαστέρα,
Ὡς καὶ λαγωὸν εἰ θαλάττιον φάγοι.
Πρὸς γὰρ τὸν ἐκ γῆς ὑπεναντίως ἔχει,
Καὶ γυμνὸς οὗτός ἐστι μικροῦ κοχλίας.

Περὶ Περσέως.

Ἰχθὺς ὁ περσεὺς ἐμφερὴς τοῖς ἀνθίαις,
Μᾶλλον δὲ τοῖς λάβραξι τοῖς βορωτάτοις.
Ὃς ἐκ κεφαλῆς εἰς ἐρυθρὰν γαστέρα
Ζώναισι χρυσαῖς ἄντικρυς ἀγλαϊσμένος,
Υἱός τε μυθικῶς Ἀφροδίτης ἐκλήθη.
Πλατῶν δὲ θηρῶν δυσμενῶν καταισχύει,
Ὀδοῦσι μακροῖς καὶ τομοῖς πεφραγμένος.

Περὶ πίννης.

Τῶν ὀστρέων ἕν ἐστιν ἡ πίννη γένος,
Ἡ τὰς φορητὰς παρανεῳγμένη πτύχας
Κεῖται καθ' ὑγρῶν, καὶ προβάλλει σαρκίον,
Ἐκ τῶν ἑαυτῆς μαλθακῶν ἐντοσθίων.
Ὅταν δὲ μαινὶς πρὸς ἀπατηθεῖσα δράμοι,
Καρκῖνος ἄρ' αὐτῇ συμβιῶν προσεγγίσας,
Νύττει μετ' αἰδοῦς ταῖς λαβαῖς τὸ σαρκίον.
Ἡ δὲ πλέον κέχηνεν, ἡ δὲ προσνέει,
Καὶ τοῖς λαθοῦσι διπτύχοις ἁλίσκεται.
Ὑγρὸν ῥυὲν στομάχου δὲ τῆς πίννης ἄπο,
Εἰς ἀστραπῆς ἔλλαμψιν εὑρέθη λίθος.

Κινύ-

Κινούμενος δὲ τῇ καθειρχθείσῃ ζέσει,
Εἰς μαρμάρυξιν ὀργανοῦται μαργάρου.
Πίννη δὲ ποιεῖ καὶ τειχῶν βλάστην ξένην,
Ὡς ἐξ ἀραχνῶν συμφυῶν τῶν ἐγκάτων·
Ἧς ἡ φεραυγὴς καὶ χλιδῶσα λεπτότης,
Ξανθοῖσι πλοχμοῖς ἐνδεθεῖσα παρθένων,
Σπαργῶντας αὐτῆς μαστροπεύει νυμφίους.
Ἐξοστρακωθὲν εἰς περισχήμην τὸ στέγος,
Ἐξοστρακίζειν οἶδε καρκίνου φύσις.
Οἰστρούμενος γὰρ κινήσμασιν αἷς ἀποκρύφοις,
Ἐκεῖνος ὀργᾷ πανταχῆ τροφῆς χάριν.
Ὀγκούμενος δὲ πλησμονῇ τὴν γαστέρα,
Σοφῶς ὑποσπᾷ τοῦ καλύπτρας τὰς δέσεις.
Τοῦ θρύμματος γοῦν ἐμπεσόντος αὐτίκα,
Νοσῶν ὁ γυμνός, εὐπαθὴς γὰρ εὑρέθη,
Μένει τροφῆς ἄγευστος εἰς πλεῖον χρόνον.
Πηγνύμενος αὖ δὲ τῇ δορᾷ τῇ προσφάτῳ,
Τροφὴν ἔχει τὴν ψάμμον ἣν εὕρῃ κλίνην.
Ὅταν καλῶς δὲ τὸ ὀστρακωθῇ τὸ στέγος,
Εἰς πάντα χωρεῖ τὴν τροφὴν παρεκλέγων.

Περὶ μυός.

Θαλάττιος μῦς προσφυὲς φέρων δόρυ,
Καὶ δή τινας στόματος ἀπ' ἀκμὰς ὡς βέλη,
Χωρεῖ πρὸς ἰχθῦς, Αὔσοναρχα, δυσμάχους·
Καὶ τοὺς σαγηνεύοντας αὐτὸν οὐ τρέμει,
Γοργῶς διασπῶν τὰς πλοκὰς τῶν δικτύων,
Καὶ μέμφεται μῦς τοὺς ἀνύδρους ἐν σκότει,
Οἳ ζῶσι πικρῶς, κἂν συλῶσι τὰς ψίχας·

Οὗς

Sed vnionis induit tandem iubar,
Vis promouentis si caloris appetat.
Quin & pilorum pinna germen byssinum
Fert, stamine haud araneorum discre-
pans.
Cuius nitor, subtilitasque, cirrulis
Addit puellarum venustatis decus,
Lenocinandis perquam idoneum procis.
Natura cancrum marcidam deponere
Testam, magistra docuit, haud incallida.
Oestro ciente nam penitæ pruriginis,
Mouetur vndiquaque, victus gratia:
Ingurgitationeque aluum turgidus,
Dirumpit arcta tegminis ligamina.
Sic inuolucris ergo decidentibus,
Nudus laborans (quippe morbo ob-
noxius)
Os abstinet gustu cibi diutine.
Mox integer recente pelle, vescitur
Præsenti arena, qua iacens lecto vsus est.
Sed glutinato rite rursus tegmine,
Prorepit ipsum pabuli quo fert amor.

lxxxix. De Mure.

Gerens adnatam mus marinus lan-
ceam,
Et prodeuntium ore tela cuspidum,
Cum bellicosis miscet arma piscibus.
Nec persequentum nexiles horret pla-
gas,
Dissuta morsu lina soluens acriter.
Terræque mures qui cauernis delitent
Irridet, ægre mica quos surrepta alit;

Quos

Quos stridulus felis, tabella, funium
Nexusque tollunt, atque lardi portio.

xc. *De Mugile.*

Mugil sereno blandiente sidere,
Egressus in litus relinquit æquora,
Sub erutique dormiens specu aggeris,
Cęlo ruente, mox aquas rursus subit,
Campis furentis haud procellæ obnoxius,
Natale postquam se recepit in solum.

xci. *De Apuis.*

Est Apuis mater lutum, est lutum pater:
Petras cauatas incolunt quæ callide
Secum ferentis cuncta flaminis metu.
Nec pabulo quo nutriantur indigent,
Linctu refectæ mutuo consortium.

xcii. *De Mullo.*

Natator est Mullus, gulæque prodigus,
Rebusque gaudet admodum male olentibus,
Fruiturque laute sordibus cadauerum.
Quod indicat nomen, quotannis ter parit.

xciii. *De Echeneide.*

Oculis tuenti vilis est piscis, probe
Quem cognitum quis æstimet validissimum:
Fœtus abortum nam coercet mortuus,
Ventisque sistit impetus ferentibus
Nauis citatos, huic inhęrens mordicus,
Nautasque dextro gratulantes flamine,
Lugere versas protinus cogit vices.

Quem

Οὖς καὶ γαλῆ τρίζουσα, καὶ πλὰξ, καὶ βρόχος,
Καὶ παγὶς ἐξέτριψε, καὶ βραχὺ στέαρ.

Περὶ κεστρέως.

Κεστρεὺς δὲ λάμπρας μεσιώσης αἰθρίας,
Ἔξεισιν εἰς τὴν χέρσον, ἐκλιπὼν χύσιν.
Ἐπὶ χώματος δ' ἐφυπνώων τότ' εἰς βάθος,
Ἂν ἐκταραχθῇ, πρὸς τὸ ῥεῖθρον αὖ τρέχει.
Ἐλεύθερος ζῶν γνησίως ὑπὸ σοφίας,
Φυγὰς γ' ἐπ' αὐτὴν εἰσρυεὶς τὴν πατρίδα.

Περὶ ἀφυῶν.

Μήτηρ ὁ πηλὸς, καὶ πατὴρ πᾶσιν ἀφύαις·
Αἳ νουνεχῶς οἰκοῦσι τοὺς κοίλους λίθους·
Δεδοίκασιν γὰρ τὰς φορὰς τῶν πνευμάτων.
Τούτων ἑκάστη καὶ τροφῆς πλὴν ἐτράφη,
Τῆς συγγενοῦς τὸ σῶμα λιχμησαμένη.

Περὶ τρίγλης.

Τρίγλη δὲ νηκτόν ἐστι καὶ λίχνον φύσει·
Καὶ γὰρ φιληδεῖ τοῖς κακόσμοις ἐκτόπως,
Καὶ τοῖσι ῥυπαροῖς ἐντρυφᾷ θνησιδίοις.
Ἅπαξ δὲ, καὶ δὶς, ἀλλὰ καὶ τρὶς αὖ κύοι.

Περὶ ναυκράτου.

Ἔστιν τις ἰχθὺς εὐτελὴς μὲν, εἰ βλέποις·
Εἰ δὲ κρίνοις, κράτιστος· εἰ δὲ λαμβάνοις,
Νεκρὸς, Γαληνὸς εἰς γονὰς ἀποστρόφους.
Τὸν μὲν γὰρ εὐάγωγον ἐξ αὔρας δρόμον,
Εἴργει περιελθεῖν ἐνδακὼν τὴν ὁλκάδα·
Καὶ τοὺς τέως ᾄδοντας ἐκ θυμηδίας,
Στυγνόν τι πενθεῖν ἐκβιάζει ναυτίλους.

Κἂν μή τις αὐτόν γε καταδὺς θᾶττον τέμῃ,
Ὁ δοσπατηθὲν οὐ δραμεῖται τὸ σκάφος.
Τοῦτον τὸν ἰχθὺν, Αὐσοναρχα, Ναυκράτην
Οἱ ναυτικοὶ καλοῦσιν ἐκ τοῦ πράγματος.

Τέλος.

ΠΡΟΣ-

Quem ni quis vrinator ocius secet,
Cursum carina sustinens nil promouet.
Hunc, Imperator, Naucratem nautæ vocant,
Naues tenenti ex re indito cognomine.

FINIS.

Κἂν μή τις αὐτόν γε καταδὺς θᾶττον τέμῃ,
Ὁδοστατηθὲν οὐ δραμεῖται τὸ σκάφος.
Τοῦτον τὸν ἰχθὺν, Αὔσοναρχα, Ναυκράτην
οἱ ναυτικοὶ καλοῦσιν ἐκ τοῦ πράγματος.

Τέλος.

ΠΡΟΣ-

Quem ni quis vrinator ocius secet,
Cursum carina sustinens nil promouet.
Hunc, Imperator, Naucratch nautæ
vocant,
Naues tenenti ex re indito cognomine.

FINIS.

I 2 AVCTA-

AVCTARIVM IOACHIMI CAMERARII.

1. De Cicadis.

MVsis amicus, arbiterque carminum
Suauium si non cicadam carmine
Dicat, probrorum fugerit qui crimina?
Cicadę amica iungitur cicada, amans
Cognationem stirpis atque sanguinis.
Simulque ramis insidentes arborum,
Concinna pangunt cantuum modulamina
Vibrante pinna, quæ modorum est organon,
Cietque discordem soni concordiam.
At feminis strident mares silentibus,
Cumque arua findit torrida sol lampade,
Suis & ipsi arbusta rumpunt questibus.
Sed tempore hiberno latent reconditæ,
Terræ recessibus sub abditis cauæ:
Queis prodeuntes rursus, æstas cum redit,
Glomerantur ad consueta cantus munia.
Roris liquentis guttulas cibos habent,
Nec germinum fructus, nec herbarum exedunt.
Et quis adeo repertus est nefarius,
Auem vt Pieridum comprehensam manderet,
Tam paruulam, quæ præter est vocem nihil?

Hirun-

ΠΡΟΣΘΗΚΗ

ΙΩΑΧ. ΤΟΥ ΚΑΜΕΡΑΡΙΑΔΟΥ.

Περὶ Τεττίγων.

Τέττιγ' ἀμνημόνευτον ἦν Μούσαις φίλος,
Λιγυρῶν θ' ἑταῖρος ᾀσμάτων παρεκτρέχῃ,
Ὄνειδος οὔτις πῶς ἂν ἐκφύγοι κακόν;
Τέττιξ μὲν οὖν τέττιγι συναγελάζεται,
Ἀγαπῶν ξύναιμον ξυγγενῆ τε τῇ φύσει·
Δένδροις ἐφιζόμενοι δὲ λειριόεν μέλος,
Κοινὴν θ' ἱέντες εὖ ξυναρμονοῦσ' ὄπα.
Ὑμὴν δὲ λεπτός ἐστιν ᾠδῆς ὄργανον,
Δι' ἧς ἐκείνη φθέγγεται συμφωνία.
Σιγᾷ θ' ὁ θῆλυς, πᾶς θρόος δ' ἔστ' ἀῤῥένων.
Καὶ τῷ μὲν ἡλίῳ φλέγοντι τὰς γύας,
Τότ' εὐστομοῦσ' ἐκεῖνοι ἠχηέστατα·
Χρόνῳ δὲ χειμῶνος καλύπτοντ' ἐν χθονί,
Κοιλωμάτων που τῆς δ' ἀπόκρυφ' ἐν φωλεοῖς·
Τῷ δ' ἀναδυόμενοι κεῖθ' ἀγείρονται θέρει
Εἰωθότ' αὖθι πρὸς νόμον τερετισμάτων.
Τροφὴν δ' ἔχουσι τὰς δρόσου ῥανίδας μόνον,
Βλάπτοντες ἔργους οὐδὲν ἢ πόης φυτόν.
Καί τις ποθ' εὑρέθη τοσοῦτον ἀνόσιος,
Μουσῶν ὃς ὄρνιν συλλαβεῖν τε, καὶ φαγεῖν,
Ὡς δ' ἐξίτηλον, ὄντα τ' οὐδὲν ἢ βοήν;

Ὅπερ ἀσεβὲς φῦλον ποιεῖ χελιδόνων.

Περὶ μυρμήκων.

Τίς τὰς γὰρ μυρμήκων ἱκανὸς ἂρ ἐκφράσαι
Οἰκονομίας τε, καὶ παρασκευὰς βίου;
Τίς δ' αὖ ὑπερβαίη γε τῆς φύσεως τόδε
Μικρὸν κάτοπτρον παμμεγίστων πραγμάτων;
Ἐν τῷ γ' ἁπάσης ἔμφασις ἀρετῆς ἔνι,
Φιλότητος, ἠδὲ τῶν πόνων κοινωνίας,
Φρονήσεώς τε, καὶ δικαιοσύνης ἅμα,
Σύν τ' ἐγκρατείας ἐξόχῳ φιλεργίᾳ,
Καὶ δὴ συνέσεως, καὶ προνοίας, καὶ μένους,
Ὀσφραντικῆς τ' ἐπὶ πᾶσιν εὐαισθησίας.
Σὺ δ' ἀργὲ, καὶ φίλυπνε νωθείας ὕπο,
Παράδειγμα μόχθων χρησίμων τούτους ἔχε.

Περὶ μυιῶν.

Ἔχει γὰρ μυίας θάρσος ἀφ' Ὁμήρου κλέος.
Ἡ δ' αὖ ποθ' ὑγροῖς ἐνθανοῦσα ῥεύμασιν,
Εἶθ' ἡλίου προκειμένη ξηρᾷ φλογὶ
Ἀνά τε πάλιν ζῇ, κἀρτεμὴς ἀπέπτατο.

Περὶ ὀρνίθων ἀνθρωπολάλων.

Τοὺς ψιττακοὺς μὲν ὡς λάλους θαυμάζομεν,
Τέρπει γὰρ μᾶλλον ἡδυχροίη τῶν πτερῶν·
Φωνῇ γὰρ μηδὲν ἧττον ἐστ' εὐμήχανος,
Μιμηλὸς εὐπλάστου τόνος γὰρ πνεύματος.
Κοράκων τε, κιττῶν τ', ἠδὲ ψαρῶν εὐμαθῶν.
Ὥστ' οὐκ ἔτ' Ἰνδῶν ὀρνιθολαλίας χρέος,
Ἡμῶν ἐχόντων βροτολόγους ἐνδημίους.

Περὶ

Hirundinum genus quod audet impium.

II. De Formicis.

Quis est canendo, quam rei domesticæ
Curam gerat formica, vitæque vsuum?
Quis vero naturæ hæc silendo transeat,
Simulacra rerum maximarum paruula,
Virtutis in quibus omnis apparet nitor,
Dilectionis, & laboris mutui,
Prudentiæque, iuris & custodiæ,
Et continentiæ, nouæque industriæ,
Cum prouidentiæque vi, solertiæ,
Præque omnibus sensus odorum acerrimi?
At tu laboris hoc cape exemplum tibi,
Ignauia deses, veternoque obsite.

III. De Muscis.

Fidentiæ præconem Homerum musca habet.
Quæ si diem submersa fluctu clauserit,
Post solis exiccata quam flammis fuit,
Ad se redit, vitæque compos auolat.

IV. De Auibus hominum loquelas imitantibus.

Humanæ imaginem loquelæ in psittaco
Miramur, alarumque nos honor iuuat:
Sed non minus concinna vox est, flaminis
Canore blandum garrientis æmula,
Coruisque, picisque, atque sturnis docilibus.
Quid Indicarum ergo loquelis est opus,
Aues loquentes cum patria tellus ferat?

v. *De Alcyone.*

Pontum accolit cui nomen est auis Alcyon,
Nidumque figit nauis instar concauum,
Vndas super quem construit tutissimum,
Non temporis ratione, sed situ loci,
Modoque structuræ, & figuræ tegmine.
Hæc incubante ouis, sereni sunt dies,
Notium licet tunc occupet Sol limitem.
Æquor quietum puppe sulcat nauita,
Dum quattuordecim dies sæuit gelu.
Quin & mariti perquam amans est femina,
Amoris erga quem flagrat cupidine,
Senemque nutrit, & fouet suo marcidum:
Suisque subiens ipsamet gestat humeris
Iam tum exoletum, iam grauemque, & debilem,
Irrupta iungit quam marito copula.

vi. *De Anthia.*

Est piscis Anthiæ vocatus nomine,
Quem Chrysophryn alii vocant, alii Ellopa,
Quidamque Callichthyn putant, aut Pompilum.
Homerus hunc dixisse Sacrum creditur
Piscem. quod autumare certum interpretes:
Quamuis & hos quædam interest dissensio.
Securitatis sponsor hic est nauitis,
Quacunque vastum se per æquor obtulit.
Namque & feras abesse cunctas nunciat,
Nec imminere tunc periculum a mari.
Idemque genti fert opem domesticæ.

vii. De

Περὶ Ἀλκυόνος.

Ἡ δ' Ἀλκυὼν ὄρνις μὲν ἐστί γε πάραλος,
Νεοττιὰν δ' οἷον νεναυπηγημένην
Ἐφ' ὕδασιν διέπλασ' ἀσφαλέστατα,
Οὐ δὴ χρόνῳ, τόπῳ δὲ χώρας, καὶ τρόπῳ
Σπειρᾶς πλοκῆς τι, κἀβυθίστου σχήματος.
Ὅτε θ' ἡ δ' ἐπωάζει, γαλήν' εἰσ' ἤματα,
Ὄντος περ ἠλίοιο νοτίαις ἐν ῥοπαῖς,
Θάλαττ' ἀκύμων τ' εὐσταλῶς πλεῖται τό τε,
Ἀκμῇ δὶς ἑπτ' ἐν ἡμέρῃσι χείματος.
Φίλανδρος αὕτη καὶ φιλόστοργος πάνυ·
Θήλεια δ' ἐστὶν ἄρρεν' αἰὲν σύζυγος·
Γηρωκομεῖ τε τόνδε καὶ γηροτροφεῖ,
Αὐτῆς φέρουσ' ἐπωμαδὸν τὸν σύγγαμον,
Ἔξωρον ὄντ' ἤδη, βαρύν τε κἀσθενῆ,
Πιστὴ ἀναποσπάστως συνοδοῦσα γυνὴ πόσει.

Περὶ Ἀνθίου.

Ἐστίν τις ἰχθὺς ὃν καλοῦσιν ἀνθίαν,
Χρύσοφρυν ἄλλοι, κἄπραί τινες ἔλλοπα,
Ἕτεροι δὲ καλλίχθυν, τινὲς δὲ πομπίλον,
Ἰχθὺν δ' Ὅμηρος αὐτὸν εἴρηχ' ἱερόν,
Ὥσπερ λέγουσι τῶν ἀφηγητῶν τινές·
Διαφωνία γὰρ κἀνθάδ' ἑρμηνειέων.
Ὀφθεὶς δ' ἄρ' οὗτος ἀνθίας ἀσυλίας
Ἔστ' ἐγγυητὴς ἐν θαλάττῃ πανταχοῦ·
Δηλοῖ γὰρ οὐδὲν θηρίον παρεῖν' ἐκεῖ,
Εἶναί τε κίνδυνον τότ' οὐδὲν εἰν ἁλί.
Ἀστῶς βοηθεῖ τοῖς τε συμφύλοις ἀεί.

Περὶ

Περὶ βατράχων.

Βατράχων ἰδών τις ἐβδελύξατ' ἀμορφίαν.
Αἰσχροὶ δὲ γ' οὕτως ὄντες οἱ δ' ἐρωτικοὶ
Εἰσὶ, γαμήλιά τινὰ ᾄδουσ' ᾄσματα,
Ὀλολυγὸν ἐκφωνοῦντες ἣν καλοῦσ' ὄπα.
Ἐν νυκτὶ δ' ἐκτὸς συμπλέκονθ' ὑγρῶν τόπων.
Προεγνώκασ' ἐπεὶ δ' ὑετὸν ἠπειγμένον,
Φωνὴν τε λαμπρεύουσι καὶ συχνὸν κοάξ,
Τότε δὴ παφλάζουσ' ὕδασ' ἐν λιμνώδεσι·
Δοκεῖ τε σημεῖόν βεβαιότατον τόδε
Ὄμβρων γενησομένων παραυτίκ' ἀθρόων.

Περὶ σκιούρων.

Διὰ τί πιθήκους, κερκοπιθήκους, τοῖά τε
Ζῶ' ἄλλα περιεργαζόμεθα νήπιοι;
Γεγονότες ἐνθάδ' οὐρανῷ ὑπὸ ἐξωτικῷ,
Ἀφορισμένοι ζώνῃ μακρὰν κεκαυμένῃ,
Ἐγχωρίων τ' ἄρ εὐποροῦντες παιγνίων,
Τὸ τῶν σκιούρων σύμβιον ἔχοντες γένος,
Οἷς τὸ λάσιον ἐποίησεν οὐρᾶς τοὔνομα,
Γελωτοποιὸν, ἀλκικὸν, θεραπευτικὸν,
Οὐρᾷ πτερωτὸν, μανικόν τε ζώδιον,
Πρὸς τῶν ἀητῶν τὰς ὀπὰς κλείσαν πνοάς.

Περὶ ἐλεφάντων, καὶ λεόντων, καὶ δελφίνων.

Τίς δέ τ' ἐλεφάντων ἱστορουμένην πέρι,
Μακρὰν διήγησιν ὀλίγοισι συντεμὼν
Δυναιτ' ἂν ἐκθέσθαι στίχων γνωρίσμασι;
Τό τ' εὐσεβὲς, τό τε συνετὸν, τό τ' ἔννομον,

Πρὸς

VII. *De Ranis.*

Ranas videns, quis non abhorret inertiam?
Sed inuenustæ illæ quidem, morem tamen
Gerunt amori, nuptiali carmine,
Quam ololygona appellant, citantes feminas;
Quibus humida extra nocte miscentur loca.
At imminentes simul aquas præsagiunt,
Vocemque tollunt, & coaxant crebrius,
Tunc & tumultuantur in paludibus:
Atque imbrium hoc iam iam futurorum euidens
Signum putatur, comprobante id exitu.

VIII. *De Sciuris.*

Cur simios, hirtasque caudis simias,
Animantiaque id genus alia stulti exquirimus?
Nos qui sub axe degimus hic exotico,
Procul remoti torridæ a gyro plagę,
Popularibusque non carentes lusibus,
Cum suppetat nobis sciurorum genus,
Ab hispida cui nomen est cauda inditum,
Risum ciens, tripudians, & blandiens,
Caudaque pennatum. & futurorum sagax,
Aduersus Euri obdens procellas ostia.

IX. *De Elephantis, & Leonibus, & Delphinis.*

Quis vero quæ prostant de Elephantis prodita,
Narratione copiosa, versuum
Exponere indiciis queat breuissimis?
Legumque cultum. ac numinis, prudentiamque,
Animi-

Animique studium erga magistros beneuoli?
Quis consequatur eloquendo, plurimis
Quæ sunt libris mandata de leonibus?
Atque hic quidem terrestrium rex est, velut
Delphinus vndas incolentum fœtuum.
Sed regium hoc ambobus est, mortalium
Quod sunt amantes, atque forti pectore,
Ad bene faciendum & promptiores, quam male;
Atque in superbos cum truces se præbeant,
In supplices sese gerunt clementius,
Parcuntque cum res fert, & in pugnam ruunt,
Quales dynastas esse non inconuenit.
Delphinas, vndis ne obruantur, plurimos
Seruare narrant, applicatos litori.
Nec carne vescitur hominis leo, nisi
Victu carentem adurgeat pænuria.
Atque his in Europa locatus terminus
Amnes duo sunt: Nestus vnus, qui labitur
Teias per Abderas, & alter Achelous,
Qui cursum agit per Acarnaniam fluens.
Hæc inter, illa fert leones, flumina,
Neque eorum alibi repetire genus est vspiam,
A solis ortu cardinem vsque ad vltimum.
Quod Thurius narrans sacrauit posteris.

x. De Equis & Canibus.

Quisquis sciendi amore flagras, aspice
Genusque equorum, cumque eo stirpem canum:
Nam digna scitu suggerunt tibi vtraque,

Siue

Πρὸς δεσπότας τ' εὔνουςαί της σπουδὴν φρενός.
Τίς δ' ἐκφράσαιτ' αὖ ὅσα λεόντων αὖ πέρι
Εὑρίσκεται πλείσταις γεγραμμέν' ἐν βίβλοις;
Βασιλεὺς μὲν οὖν ὅδ' ἐστὶ χερσαίων, καθὼς
Δελφὶς ἐνύδρων θρεμμάτων κέκλητ' ἄναξ.
Τὸ δὲ βασιλικώτατόν ἐστιν ἀμφοῖν, ὅτι τοι
Εἰσὶν φιλάνθρωποί τε, καὶ μεγαλόφρονες,
Ποιεῖν τε μᾶλλον εὖ πρόθυμ' ἢ δρᾶν κακῶς.
Τοῖς μὲν ὑπερηφανοῦσιν ὄντε πολέμιοι,
Τοῖσι δὲ ταπεινωθεῖσιν ἐπιεικέστεροι.
Φείδονθ' ὅπου τε χρή, μάχονται τ' ἢν δέῃ,
Οἵους καθήκει τοὺς δυνάστας τυγχάνειν.
Δελφῖνας αὖ φασ' ἐν ἁλί ποτ' ἀπολλυμένους
Σῶσαί τινας χορῷ ᾠδῆς προκεκομισμένους.
Οὐδ' ἂν λέων γεύσαιτο σαρκὸς ἀνέρος,
Εἰ μή γε λιμώττων τροφῆς ἑτέρας σπανίζοι.
Θοῦρος δὲ τούτοις ἔστ' ἐν Εὐρώπῃ, δύο
Ποταμὼ, ὁ μὲν εἰς Νέσος, δι' Ἀβδήρων ῥέων,
Ἀχελῶος δ' ἕτερος αὖ δι' Ἀκαρνανίας.
Μεταξὺ γὰρ τούτοιν λέοντες ῥεύματοιν
Μόνοιν τε γίνονται κατ' Εὐρώπης χθόνα,
Καὶ μηδέποθ' ἴδοι τις τοῦδ' ἀλλαχοῦ γένος,
Οὔτ' οὖν πρὸς ἠῶ, οὔτ' ἰὼν πρὸς ἑσπέραν.
Ὡς ἱστόρησ' ὁ Θούριος λογογράφος.

Περὶ ἵππων καὶ κυνῶν.

Ὅρα φιλίστωρ ὅστις εἰσ' ἵππων γένος,
Καὶ συννόει μοι τοῖσδε φῦλα τῶν κυνῶν.
Ἄμφω γάρ εἰσιν ἄξιοι θεωρίας,

Εἴτ

Εἴτ' οὖν φυῆς τὸ χρηστὸν ἤδ' ἐπαινετὸν,
Εἴτε διδαχῆς τὴν εὐμάθειαν εἰσίδῃς.
Τῶν δ' οὐδὲν ἐστὶ ζῶον ἀνδρικώτερον,
Μᾶλλον τ' ἄτρεστον ἄλλο, τοὺς τε δεσπότας
Καὶ τοὺς συνήθεις ἀσπαζόμενον καὶ φιλοῦν,
Ὑπέρ τε τέκνων καὶ θανεῖν ἄτολμον ὄν.
Ἀλλ' ἐστὶ φῦλα τῶνδέ γ' ἀμφοῖν αἰόλα,
Διαφορότητι διαφέροντα τῶν τόπων,
Ἐν οἷς ἐγεννήθη θ' ἕκαστος ἔθνεσιν
Ἵππος, κύων τ', ἐν οἷσιν ἐτράφη τ' ἤθεσιν·
Ὧν νῦν ἄκαιρόν ἐστι μακρολογεῖν πέρι.
Ἵππων δ' ἐνὶ πρώτοισι πρὸς συνουσίαν
Τό τ' ἔννομον ἐπαινοῦσιν ἀγραύτου φρενὸς,
Φυσικῶν τε θεσμῶν ἀκριβῶς φυλακτικόν.
Οὔθ' υἱὸς ἄρα τῇ μητρὶ μίσγοιθ' ἑκών·
Οὔθ' υἱέος μήτηρ ὀχείαν ἂν φέροι.
Καὶ πρὸς τόδε ποθ', ὡς φασ', ἀπαχθείς τις δόλῳ,
Ἀγάμοις ἐπεὶ φανερὸν γένετο μύσος γάμου,
Αἰδοῖ τότ' οἰστρηθέντε καὶ δυσθυμίῃ,
Νυμφεύμασ' αἰνοῖς, ὥσπερ Οἰδίπους ποτὲ
Θηβῶν κατ' ἄστυ, συνδυασθέντ' ἀθλίως,
Ἄντ' ἔδραμον ῥήξαντε δέσμ' ἐπαύλια,
Ἔπλησαν οἰμωγῇ τε πᾶν πεδίον πέριξ·
Τέλος συναρράξαντε δ' ἀλλήλοιν ἅμα
Καὶ ταῖς πέτρῃσι τἀνόσια καρήατα,
Οὕτως ἀπ' ἄμφω δυσμόρῳ θάνον μόρῳ.
Ἵππος δέ τ' εὐγενὴς (κακοὶ γὰρ καί τινες
Εἰσίν, ἀγαθῶν ἐπεί γε πλείους πανταχοῦ)

Αὐτῷ

Siue indolis notes bonæ præstantiam,
Siue & capacis ingenI solertiam.
Nec animal est illis magis vel strenuum
Vllum, vel imperterritum, suósque heros
Et familiares quod perinde diligat,
Pro liberisque non obire necém horreat.
Atqui genus non est vtrisque vnum ac idem,
Sed pro locorum hæc ambo differunt statu,
Et vt apud est gentes, equorum vel canum
Quisque satus, & quibus educatus moribus:
Quæ copiose persequi, abs re nunc foret.
In prole equorum prædicatur maxime,
Intaminata quod colunt mente Venerem,
Verenda naturæ verentes vincula.
Nec matri amores natus vltro iunxerit,
Nec filium mater volens admiserit.
Quin & dolo quidam subactus, vt ferunt,
Post nuptiarum quam scelus factum est palam,
Oestro pudoris ac doloris conciti
Vterque, qualis Oedipus Cadmeidis
Per mœnia vrbis, improbo ex connubio
Fugere per villam, solutis vinculis,
Et eiulatibus replerunt pascua:
Tandemque mutuo sibi, atque rupibus
Illisa frangentes nefanda tempora,
Clausere vitæ fine tetro terminum.
Equus generosus, (namque sunt & futiles,
Et est malorum vbique maior copia)

Escam

Escam ministrat qui sibi complectitur,
Ac gaudet accedentis aspectu, & sonos
Amat loquentis, seque tangi percupit.
In prœlio que ferre visus est equus
Opem misertus lapsum equitis grauem
sui.
Quod si quis est, quem fabulas priscas iuuat
Audire, in illis hic equum loquentem habet,
Aliumque rebus eiulantem tristibus,
Aliumque qui fluctus sit ingressus super,
Aliumque pennis qui polum con-
scenderit.
Hinnitibusque alium vetustas prodidit,
Sceptrum magistro comparasse regium.
Sed & fidelitatis erga heros canum
Exempla nobis suppetant cum plurima,
Hoc vnicum Ascræi sit instat omnium
Senis, peremti cuius atroci nece,
Suus homicidas prodidit palam canis.
Quin differendi præditum solertia
Canem ferunt, quod incidens in compita
Feram sequendo, examinatis singulis,
Insistit, illa qua præiuit, semitæ.
Sic colligens, Gressum nec hac, nec bellua
Istac tulit: peregit ergo illac iter;
Complexa sumptionibus ceu glutinat.
Verum hoc inane est: namque dux
vestigiis,
Vis est odora narium sagacium,
Argutiarum nil morans versutias.
Sed haud egentem, vita in hac tu du-
xeris,

Qemu-

Αὐτοῦ φιλεῖ τε τὴν κομιστὴν, ἡδέως
Προσιόντ᾽ ἰδών τε, καὶ λαλοῦντος ἀκηκοώς,
Καὶ ψηλαφήσαντ᾽ ἀσμένως δεδεγμένος.
Ὤφθη δέ θ᾽ ἵππος ἐν ὅπλοις του σύμμαχος,
Ἀπό τε συναλγήσας πεσόνθ᾽ ἱππηλάτῃ.
Αἴων δὲ μύθων εἴτις δὴ παλαιφάτων.
Χαίρει, λαλοῦντα θ᾽ ἵππον ἐν τούτοις ἔχει,
Καὶ δακρύοντ᾽ ἐν συμφοραῖς ἄλλου κακαῖς,
Ὕπερθε δ᾽ οἶδ᾽ ἄλλον βεβηκότα πόντιον,
Ἄλλον δέ τ᾽ αὖ πτερωτὸν, ἢ δ᾽ οὐρανοβάτην.
Χρεμέθοντα δ᾽ ἄλλον φησὶν ἱστορίη τινὶ
Ὅτι βασιλείας προξενός ποτ᾽ ἐγένετο.
Κυνικῆς δὲ πιστῆς συνόδου θ᾽ ὁμιλίας,
Προσεπιτρεχόντων πανταχόθ᾽ ἄλλων μυρίων,
Ἡμῖν ἐν Ἀσκραίου τὸ δ᾽ ἐς ἀρκοῦν μόνον
Γέροντος ὑπόδειγμ᾽, οὗ σφαγέντος ἀνηλεῶς
Οἰκεῖος αὐθέντας ἐμήνυσεν κύων.
Κυνὰ δέ τινες ποιοῦσι καὶ διαλεκτικὸν,
Ἐπεὶ διώκων θηρίον πολυσχιδεῖ
Ὁδῷ πλανᾶσθαι, συλλογισμῷ χρώμενος
Ἀτραπῷ προβαίνει τὴν ἐκεῖνο προήρχετο.
Οὐ τήνδε γάρ φησ᾽, οὐδὲ τήνδ᾽ ὡρμήσατο,
Τὴν δ᾽ ἄρα λοιπὴν, ὡς διαζευχθὲν πλέκων,
Τοῖς λήμμασί τε τὸ συμπέρασμα προσφέρων.
Ἀλλ᾽ ἐστὶν ὅδε φλύαρος. ἡ γὰρ ἴχνεσιν
Αἴσθησις ἡγεμὼν τότ᾽ αὐτῷ γίγνεται,
Χαίρειν λέγουσα ταῖς ἐριστικαῖς στροφαῖς.
Ὃ δ᾽ ἐστὶ τῶδέ γ᾽ οὐκ αἰόλος ἐν βίῳ,

Ὧι θ' ἵππον ἂν τρέφειν γένοιτο σὺν κυνί,
Οἴκοι μένοντ' ἐλευθέρῳ, καὶ τοὺς πέλας
Εὐεργετοῦντ' ἐκ τῶν ἐνόντων ἀφθόνως.

Περὶ ἀλεκτορίδων.

Τίς δ' οἰκοσίτων οὐκ ἂν ἀγέλαις ὀρνίθων
Καὶ τέρπεται, καὶ χαίρει ὠφελούμενος;
Ὠοτοκίῃ τούτων γὰρ αὔξει τοὺς δόμους
Ὄψῳ προχείρῳ. τὸ δ' ἂν που μητέρος
Ἴδῃς τι τὴν σφετέρας γονὰς σπουδὴν πέρι,
Καὶ φροντίδ', ἀνδρίαν τε, καὶ τόλμην ὕπερ
Τῶνδ' ἀσπίσασαν, ἤν ποτ' ἐπίῃ τις φόβος,
Οὐδὲν τρεσάσης, οὐδὲ δεισάσης θανεῖν
Πρὸ τῶν ἑαυτῆς φιλτάτων γεννημάτων·
Φυσικὴν μὲν εὐφραίνοιο στοργὴν εἰσορῶν,
Τὸ ζῳδίου δ' ἂν θαυμάσαις εὐκάρδιον.
Τί δ' ἣν περίκλησιν νοῇς πρὸς τὴν τροφήν;
Τί δὲ πτερύγων ἅπλωσιν εἰς σκέπην; ἵνα
Γένοιτο θαλπωρὴ νεογνοῖς εὔθετος.
Ἅπαντα ταῦτ' εἶν' ἀξιοθέατ' οἴομαι,
Τῷ νοῦν ἔχοντι καὶ φρένας γένει βροτῶν.

Περὶ ψύλλης.

Τί δ' ἂν ὀνομάζων ψύλλαν ἤδη τις λέγοι,
Σκωλήκιον ἄρ', ἢ ζωΰφιον, ἢ θηρίον;
Ὅ τι ποτ' οὖν γε φαίημεν, τόδ' οὐκ ἐς ἄλλο πλὴν
Δέρμ' αἵματος πλῆρες, ἀτόπως, ὀξύστομον,
Ἐν στρώμασιν λυπηρὸν ἀγρίῳ δάκει.
Λῆρον κατείποιμ' ἂν μάγων, εἰ δὴ θέμις,
Τί δρῶν τις ἂν δύναιτο κωλῦσαι τὸ μὴ

Ἀρχὴν

Quemcunque equo canique alendo videris,

Domique liberum exigentem æuum, suis

Et promerentem plurimos beneficiis.

XI. De Gallinis.

Quis non, domi quæ nutriuntur alitum

Greges amat, gaudetque lætus fructibus?

Nam partus ouorum larem cibo instruit

Cunctis parato. Matris at si attenderis

Curam suis pro fœtibus, cumque studio

Et fortitudinem, simulque audaciam

Hos protegendi, cum quis ingruit metus,

Nihil pauentis, nec feram horrentis necem

Carissimorum pro salute liberûm:

Amoris oblectaberis spectaculo,

Animantis & miraberis fidentiam.

Quid si, vt citet pullos ad escam, cogites,

Alasque pandat, tegmen his quæ præbeant,

Fomenta nuper editis idonea?

Quæ digna contemplatione sedula

Intelligentiæ reor mortalium.

XII. De Pulice.

Quid nominando quis vocarit pulicem,

Num vermiculum, animalculumne, vel feram?

Quodcunque dicamus, nihil quam pellis est

Cruore suffusa, atque suffulta pedibus,

Orisque acuti infesta morsiunculis.

Quod si licet, nugas magorum proferam,

Qua possit, edocens, quis artis machina,

Arcere pubem hanc quolibet diram loco.
Quod si cuculi quis audiens primum sonos,
Vestigium dextro quod occupat pede
Describat, ac deinde puluerem eximat,
Quocunque subrutum loco dispersèrit,
Illo creari pulices nullos ferunt.
Hoc est, vetus quod rettulit prouerbium,
Nil accipe, atque id contineto ipsum probe.

XIII. De Ceruis.

Tu, cura venandi cui est, ceruos vide,
Genus alticrurum, perdecorum, aquas secans,
Oculisque magnis, cornibusque præditum,
Caudaque mutilum, celeripes, punctum notis,
Armisque spaciosum, valensque spiritu,
Facie egregium, preciique pelle non leuis,
Insigne maculis, atque longæuum, nitens,
Exilibus membris, fugax, & debile,
Imbelle, timidum, aduersus angues strenuum:
Sed pharmacum huius inest salubre cornibus,
Quod cor sua intestinaque medela iuuat,
Neque est quod anxie requirat quispiam
Cornu vnicornis plurimis incognitum,
Cum præstet eadem, pluraque his, quod suppetit.
Sic læua mens est, & rudis mortalibus,
Fatuaque, carensque intelligentia, irrita
Vt persequatur spe petens absentia,
Proculque vestigans remota, raraque,
Popularium adeo copiam fastidiat.
Ceruum instituta singulare regibus

Ἀρχὴν γενέσθ' ἐν ᾧπερ οὖν ψύλλας τόπῳ·
Κοκκυσμὸν εἰ πρῶτον γ' ἀκούων κόκκυγος,
Ὅδε τότ' ἐπιστὰς, δεξιοῦ τ' ἴχνος ποδὸς
Κεῖθι περιγράψας, εἶτα τὴν χοῦν ἐξέλῃ.
Ὅπου πέσῃ γάρ φασ' ὅδε κατωρυγμένος,
Ἐκεῖ φύεσθαι ψύλλαν οὐδεμίαν ποτέ.
Τοῦτ' ἐστὶ δ' οἷον ἡ παροιμία λέγει,
Λαβοῦ σὺ μὲν μηδὲν, κράτει δὲ τοδί καλῶς.

Περὶ ἐλάφων.

Ἐλάφων θεώρει νῦν σύ μοι, κυνηγέτα,
Ὑψηλόγυιον, ἀριπρεπὲς, ποταμηπόρον,
Μεγαλωπὸν, εὐκερὼν, μείουρον, ὠκύπουν,
Στικτόν τε, πλατυνώτόν τε, καὶ εὔπνοον γένος,
Ὀψὲ δ' ἀγητὸν, τῇ τε τιμῆρες δορᾷ,
Βάλιον, μακρόβιον, λεπτόκωλον, ἀγλαὸν,
Φυξηλὸν, ἀβληχρὸν, δύσαλκ', ἀκάρδιον,
Ὀφιοκτόνον δ' ὅμως ἐόντα καρτερόν.
Χρηστὸν δὲ τούτου φάρμακον κέρασιν ἔνι,
Πρὸς πάντα κραδίῃ τ' ἐντέροις τε σύμφορα.
Χ' ἡμῖν μάταιον πρὸς τάδ' ἦν ζητεῖν κέρας
Ἄγνωστον ἄλλο μονόκερω καλουμένου.
Ἢ ταὐτὰ γὰρ κεῖνο δύναται, ἢ πλείω πολύ.
Ὧδε δ' ἀμαθὲς καὶ σκαιόν ἐστιν ἄρα βροτῶν
Μωρόν τε φῦλον, κἀνόητον, ὥστε δὴ
Τἀπόντα μαστεύειν ἀπρήκτοις ἐλπίσι,
Παπταίνον ἀλλότρια τε πόρρω, καὶ ξένα,
Ἀγαθῶν τ' ἀεὶ καταφρονῆσ' ἐπιχωρίων.
Τὸν δ' ἔλαφον οἱ ἐξαίρετον ζῶον πάνυ

Τοῖς τε βασιλεῦσι, καὶ δυνάσταις, οἱ νόμοι
Οἰκεῖον εἶναι κτῆνος ἀποπεφηνότες,
Τὴν τῶνδε θήραν δῆτ' ἄπειπον ἐκπόνως
Ἅπασιν ἄλλοις, τοῖσι πολλοῖσιν δ' ὅλως·
Ἄγραν τε τήνδ' ὑφαρπάσ' ἤδη πῶ τινες
Τολμῶντες ἔτισαν εἶτ' ἀνηλεῆ δίκην.

Περὶ χηνῶν καὶ ὑῶν.

Χῆνας δέ τις, τούτους σιτιστοὺς δὴ λέγω,
Τοὺς ὗς θ' ὁρῶν σιάλους, ἴσως οἰήσεται
Ἀλλ' οὐδὲν εἶναι τούσδε, πλὴν κρέας μόνον,
Ἔχον αὐθ' ἅλος ψυχῆς τι, πρὸς τὸ διαμένειν
Ἄφθαρτον, ἢ δ' ἄσηπτον, εἶδαρ εὔτροφον·
Ἔνεστ' ὅμως γε τοῖσδε νοῦ τι καὶ φρενός.
Βλάψη σύας γὰρ οὐδὲ συννόμους λύκος
Γρυσμῷ συναθροισθέντας, ἠδὲ συστάτας·
Τόσον πάρεστι θάρσος ὁμονοητικόν.
Καὶ δὴ τὸν ὗν, ζῶον ἐλέφας οὕτω μέγα
Ἠδ' ἄλκιμον, φοβεῖτ' ἀκηκοὼς μόνον
Γρυλλισμοῦ ἐγγύθ' ὄντος, εἰ καὶ μὴ βλέποι.
Χηνῶν δέ τ' ἐστὶν οὐκ ἄλογα παπτάσματα,
Συνετὰ δ' ἐκείνοις, σχημάτων δηλουμένων
Σὺν τοῖσδε, τὴν γνώμην τε καὶ νοούμενον,
Ὥσπερ μετ' ἀλλήλων λαλούντων ἀκριβῶς,
Τῷ συγκαλεῖν, προάγειν τε, καὶ κατὰ στίχους
Ἰέν' ἀκολουθοῦντας νομὰς πρὸς γνωρίμους,
Φθέγγειν θ' ἅμ' ὡς ἅπ', εἰ δέῃ, συντάγματος.

Περὶ μάχης ἀλέκτου καὶ συὸς ἀγρίου.

Ἀκήκοά ποτ' ἀλέκτου τε καὶ συὸς ἀγρίου

Συνδει-

Sanxere iumentum, propriumque principum,
Nec ſubditis illos agendi in retia
Fecere ius, edictione ſtrenua:
Auſoſque tendere his plagas, atrocibus
Iuſſere pœnarum modis tolli in crucem.

xiv. De Anſeribus & Suibus.

Forte anſeres, hos altiles inquam, videns,
Porcoſque diſtentos ſagina, duxerit
Nil eſſe, carnem præter, illos quippiam,
Quæ pro ſale animam acceperit, putredine
Ne colliqueſcat, ferculum paſcens probe.
Sed mentis illis haud ineſt prorſus nihil.
Nam nec ſues lupus aggredi compaſcuos
Ac congregatos audeat grunnitibus:
Concordiæ tantum poteſt conſenſio.
Quin & ſuem, tam grandis, elephas, bellua
Robuſtaque exhorreſcit, hunc ſi audiuerit
Vel grunnientem cominus, nec viderit.
At anſeres quæ gratitant, expertia
Haud ſunt loquelæ, ipſique ſeſe mutuo
Notis loquentes conſonis intelligunt,
Ceu conferentes verba ſecum ſerio.
His conuocant ſeſe, vt vel agmen porro agant,
Vel ordine ad conſueta redeant paſcua.
Ac tanquam in acie, cum eſt opus, fugam petant.

xv. De pugna vrſi & ſuis ſilueſtris.

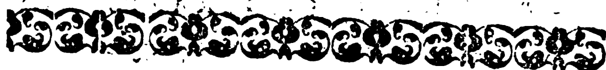
In ſaltibus condenſa opacis arbore,

Certamen vrso, sicut audiui, fuit
Aduersus aprum, patuit ita quod cognitum,
Euentaque huius, & exitus victoriæ.
Nam sanguinis reperta sunt venantibus
Et signa secarum, per abdita nemorum
Incognita legentibus iter semita:
Dum dente stricto fulminat frendens aper,
Vrsusque sæuit brachiorum robore,
Atrocis in conflictibus certaminis.
Ac visus est vrsus priore iacens loco,
Quod concidisse in prœlio victum arguit:
Aprique post hunc amplius progressi, erat
Proiectum humi cadauer intuerier.
Sunt in feris, volantibusque, & piscibus.
Simulacra perturbationis obuia,
Nec non gulositatis, & libidinis.
Nam sicut illa pabulum captantia,
Escamque deuorantia obiectam, dolos
Haud deprehendunt ante quos abdit cibus:
Non secius qui frena laxant, perditi
Ac impotentes cupiditatum motibus,
Capti voluptatum tenentur hamulis,
Ac implicati suauitatis funibus,
Vitam profundunt morte non præcognita.

FINIS.

Σκιώδενδρον ὕλης βῆσαι ἂν ἐρήμου μάχην.
Οὕτω δέ τ' ἐχρωματίσθη αὕτη γ' ἡ μάχη,
Κἀκ τῆσδε συμβαὶν, καὶ τὸ τῆς νίκης τέλος.
Τοῦ θ' αἵματος γὰρ πανταχῇ καὶ τῶν τριχῶν,
Κατ' ἴχνι' οἱ κυνηγέθ' εὗρον ἑπόμενοι,
Κατ' ἀτραπιτοὺς ἀγρώτας ἐν ὕλῃ, πολὺ,
Τῇ τῶν ὀδόντων χρωμένου συὸς ἀστραπῇ,
Σπιβαρῶν δέ τ' ἄρκτου τῇ βίῃ βραχιόνων,
Ἐν συμβολῇ τῆς ἰσχυρᾶς συρράξεως.
Ὤφθη πρότερον ἄρκτου δὲ πτῶμα κείμενον,
Τεκμήριον τοῦ θηρὸς ἥττονος κράτους,
Τοῦ δὴ συὸς προσωτέρω βεβηκότος,
Αὐτοῦ δ' ὅμως ἐνταῦθα καὶ τεθνηκότος.
Ἐν θηρσὶ πᾶσι δ', ὄρνισίν τε, κ' ἰχθύσιν,
Εἰκὼν τις ἐς ἐπιθυμίας, λίχνου πάθους.
Ὡς κεῖνα γὰρ τῷ δελέατ' ἐγχασμώμενα,
Βόσιν τε καταπιόντα τὴν προκειμένην,
Οὐ κατενόησαν τὸν κεκρυμμένον δόλον·
Οὕτω τε δείλ' ἁλίσκεται κἀπόλλυται·
Ἄνθρωποι ὁμοίως οἵ τ' ἄσωτοι κἀκρατεῖς
Ἐνδόντες ὁρμαῖς λυσίας ὀρέξεων,
Ἴσχοντ' ἐν ἀγκίστροις ἁλόντες ἡδονῶν,
Καὶ τέρψεων ἀμφιβεβολημένοι βρόχοις,
Ληφθέντες ἐφθάρησαν ἀπροὔπτῳ μόρῳ.

Τέλος.

ΠΙΝΑΞ ΤΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ.

35 περὶ

INDEX CAPITUM PHILE de proprietatibus animalium.

35 De

75 De

ΠΙΝΑΞ ΤΗΣ ΠΡΟΣΘΗΚΗΣ.

INDEX CAPITUM Auctarij Ioachimi Camerarij.

FINIS.

